

1 § Aktuell debatt: Polisen

Aktuell debatt: Polisen

Anf. 1 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Vi har begärt den här debatten med anledning av den senaste tidens uppmärksamhet kring polisens prestationer, arbetsmetoder och inte minst organisation. Såväl Riksrevisionen som stora medier, till exempel Sveriges Television, Aftonbladet med flera, har granskat polisen och det övriga rättsväsendet under den senaste tiden. Kritiken har varit bred och omfattande. Det handlar om dålig styrning, ineffektivitet, bristande likvärdighet, felaktiga prioriteringar och närmast katastrofala resultat.

Om man ska sammanfatta den här problematiken handlar det om att varken polisen eller det övriga rättsväsendet har blivit märkbart bättre trots kraftigt ökade resurser under de senaste åren.

Det mest talande exemplet är kanske att vi under de senaste åren har fått nästan 3 000 fler poliser, men fortfarande är det så att man bara lyckas knyta en misstänkt till gärningen i vart femte brott.

De problem som fanns inom polisen i början av 2000-talet har bestått. Forskare, fackförbund och utomstående har varnat för att polisen i dag arbetar alltför mycket med tidsödande byråkrati i stället för att ägna sig åt kärnverksamheterna som handlar om att bekämpa brottslighet och skapa trygghet i samhället. Det här är allvarligt, fru talman, och det är särskilt allvarligt i en tid när många människor i vårt land upplever en otrygghetskänsla i det offentliga rummet.

Lämpligt nog startar Sverigedemokraterna just i dag en kampanj på det här området. Den kampanjen går under devisen Inga fler papperspoliser. Vi vill sätta fokus på vikten av en synligt arbetande polis som arbetar över hela landet för att skapa trygghet på gator och torg.

Fru talman! Jag hoppas på en konstruktiv och givande debatt i detta mycket viktiga ämne.

I detta anförande instämde Tony Wiklander (SD).

Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det här är en viktig debatt. Sverige ska vara ett tryggt land att leva i oavsett vem man är och oavsett var i landet man bor. Polisens uppdrag är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Så enkelt kan målet för polisen uttryckas.

Men eftersom verkligheten är komplicerad och samhället ständigt förändras och även brottsligheten drar nytta av det ställs brottsbekämpningen ständigt inför nya utmaningar. Nya droger, internationella ligor, bedrägerier på internet och mycket annat är exempel på det. Samtidigt har vi kvar lördagsfyllor, krogslagsmål, våld i familjer och bostadsinbrott.

Alliansregeringen påbörjade arbetet med att förstärka svenskt rättsväsen den förra mandatperioden. De årliga anslagen höjdes med drygt 5 miljarder och till det kommer ytterligare 2 ½ miljard kronor i tillfälliga tillskott. Det är den största satsningen i modern tid. En väsentlig sak var det uppenbara behovet av fler poliser också i yttre tjänst och synliga i vardagen.

Därför har vi utbildat och anställt, och i dag har vi fler än de 20 000 poliser som Alliansen lovade. Det var och det är helt nödvändigt. Straffen för grova våldsbrott har skärpts. Tidiga insatser mot ungdomsbrottsligheten har prioriterats, och en nationell mobilisering mot grov organiserad kriminalitet finns på plats. Men de här och andra nödvändiga åtgärder är bara början.

Det framgår av den nationella trygghetsundersökningen som görs varje år att tryggheten har ökat. Det har gett effekt, men vi ser också att allvarliga brott begås, att många utsätts för övergrepp och kränkningar och att det fortfarande är alldeles för många människor som känner oro och otrygghet i sina hem där de bor och lever sina liv. Några drabbas mer än andra. Att bli utsatt för brott är inte rättvist fördelat. Kriminella organisationer och gäng finns i hela landet, och de måste bekämpas.

Förtroendet för polisen är högt jämfört med många andra myndigheter, men inte hos alla och inte i allt. Därför kan och måste svensk polis bli bättre. Det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom svensk polis. I mars lade Polisorganisationskommittén fram sina förslag till en mer effektiv och ändamålsenlig organisation. Dagens 21 myndigheter är svåra att styra mot gemensamma mål och innebär inte den allra bästa användningen av resurserna. En enig kommitté föreslår en sammanhållen polismyndighet. Nu pågår remissarbetet, och utan att föregripa beredningen talar det mesta för att den största organisationsförändringen av svensk polis sedan förstatligandet 1965 står framför oss.

Men den verkligt stora utmaningen är att klara den organisatoriska förändringen och själva verksamheten samtidigt. Polisen måste fungera väl och klara sina uppdrag 24 timmar om dygnet, årets alla dagar och i hela landet, men det räcker inte. Mot bakgrund av de senaste årens kraftiga resursförstärkningar är förväntningarna på bättre resultat höga. Därför ställer regeringen tydliga krav. Fler brott ska klaras upp och leda till att förövarna ställs inför rätta. Polisen ges också nu bättre tekniskt stöd för att mer utredningsarbete ska kunna göras direkt på brottsplatsen. Ungdomsärenden ska snabbas upp genom att polisen ges möjlighet att ha förundersökningar i flera ärenden och så vidare. En rad åtgärder vidtas för att öka förutsättningarna att vara bättre och mer effektiv.

Brottsförebyggande rådet har också nyligen fått ett uppdrag att utvärdera den satsning som gjorts på polisen. De ska analysera resultat och hur de kraftigt ökade resurserna används. Vi tar särskilt tag i frågor om hur kvalitet och effektivitet i brottsutredningarna kan bli bättre i varje polismyndighet.

Polisen arbetar i medborgarnas tjänst. Därför är jag i det närmaste allergisk mot inställningen att vissa brott inte är så viktiga att utreda. För en tolvåring kan en cykelstöld vara att bli bestulen på hela ens förmögenhet. Ett sommarstugeinbrott kanske inte ska räknas i pengar utan i förlusten av att våga sova över.

Därför tycker jag att polisens satsning på mängd- och seriebrottslighet är viktig. Där deltar polismyndigheterna i gemensamma insatsgrupper som kan sättas in på olika platser i landet i syfte att bekämpa specialiserade kriminella ligor som snabbt rör sig över landet. Parallellt med detta pågår på regeringens uppdrag åtgärder för att komma åt livsstilskriminellas brottslighet. Det är så att en oproportionerligt stor andel av brotten begås av få personer. De måste punktmarkeras och lagföras mer effektivt.

Fru talman! Poliser gör ett fantastiskt arbete varje dag. Svensk polis står sig väl i internationell jämförelse. Just därför måste vi som är politiskt ansvariga säkerställa att mål och medel hänger ihop. Vi måste se till att uppdragen är tydliga, att organisationen är ett stöd och inte ett hinder och att resultat synliggörs och värderas. Just därför måste också det som inte fungerar lyftas fram, synas och åtgärdas. Det kommer alliansregeringen att fortsätta med också framöver.

(Applåder)

Anf. 3 MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi har haft möjlighet att diskutera polisfrågor ett antal gånger på sistone, både i riksdagen och i andra sammanhang. Ett sådant tillfälle var Folk och Försvars rikskonferens i Sälen i januari. Det blev en ganska intressant tillställning. Dagens Nyheters ledarskribent Peter Wolodarski angav tonen i den diskussionen och sade att svensk polis var i kris. Han beskrev poliserna som på något sätt allmänt amatörmässiga och lata, ty detta hade han läst i sin egen tidning.

Sedan förfasade han sig över hur dyr polisen var. Kan ni tänka er, sade han, den kostar hälften av vad försvaret kostar. När jag fick ordet kunde jag inte låta bli att säga att jag för det första är från Skåne och där läser vi inte DN och för det andra att de skulle tänka igenom det där med hälften av försvaret, om vi verkligen bara har hälften så stor nytta av polisen som vi har av försvaret.

Med det vill jag säga att jag aldrig kommer att gå med i det massmediale skallet mot svensk polis som vi sett på sistone. Det är lätt att sitta på en redaktion i ett ombonat tidningshus i Stockholm och ha åsikter om än det ena, än det andra – jag vet, för jag har själv gjort det – när man ofta inte känner till situationen på gatan.

Vi har en bra poliskår i Sverige. Vi har tusentals duktiga poliser som varenda dag jobbar för att försöka göra tillvaron lite tryggare för oss medborgare. För det förtjänar de vårt stöd och vår respekt. Svensk polis är inte i kris, men man har ett svårare uppdrag. Vi har sett en mycket otäck utveckling när det gäller den organiserade brottsligheten. Ett stort antal kriminella gäng har etablerat sig i Sverige de senaste decennierna. Till detta ska läggas den sociala situationen som försämrats. Massarbetslösheten har bitit sig fast år efter år och är särskilt stor bland ungdomar, segregationen tilltar och klassklyftorna ökar.

Det har blivit svårare både att bekämpa brotten och att förebygga brott. Därför måste polisväsendet reformeras och metoderna utvecklas. Det var vi socialdemokrater som drev fram ökningen av antalet poliser till dagens nivå, men när vi nu ser uppklaringsprocenten kan vi förstås inte vara nöjda med att den inte ökar. Tyvärr måste jag säga att regeringen gjort alltför lite när det gäller att utveckla metoderna. Om det ska hända någonting på det här politikområdet nu för tiden får man nästan dra ur regeringen åtgärder, tvinga fram dem.

Det händer ingenting av sig själv på Justitiedepartementet. Vad gäller exempelvis FRA-frågan skulle ingenting ha hänt om inte vi hade agerat efter självmordsbombardådet i Stockholm. Nu ska Rikskrim och Säpo också kunna använda sig av FRA. Jag hoppas att det finns enighet om det, även om Folkpartiet haft en annan åsikt. Datalagringsdirektivet förhalade regeringen i fem år tills man tvingades genomföra det, och nu får vi betala böter till EU för regeringens senfärdighet. Vad gäller vapenfrågan låg regeringen på ett betänkande i två år innan man så småningom kom fram till ett förslag som inte ens bidde en tumme, och de effektiva förslagen på vapenlagstiftningen får vi vänta på ytterligare en tid. Man har bara tillsatt ett par nya utredningar.

Jag vill peka på tre saker som jag anser att regeringen nu måste göra för att polisen ska kunna jobba effektivare.

För det första måste vi få en modern polisorganisation. Där har vi, som justitieministern sade, äntligen fått ett förslag om att polisen ska bli en enda myndighet – detta efter att frågan dragits i långbänk under många år. Alla partier i utredningen står bakom det, och det är bra. Nu måste regeringen bereda frågan vidare så att vi kan få ett förslag till riksdagen.

För det andra måste vi få fram en reformerad polisutbildning. Här måste jag säga att regeringens såsande börjar närma sig skandal. Det finns ett utredningsförslag som legat hos regeringen i fyra år utan att regeringen kunnat bestämma sig för vilken linje man ska ha. Det duger inte. I polisdebatten i riksdagen häromveckan fick vi klart för oss vad det beror på. Folkpartiets representant i den debatten gick nämligen upp och förklarade att detta med att ge polisen bättre utbildning kan man inte göra för vem ska då jobba i glesbygden. Vem ska då jobba i Laxå, var den fråga som ställdes. Nu finns det faktiskt utbildade människor också i glesbygden och som gärna vill jobba där.

När man inser att det finns en sådan uppsplittring i regeringen förstår man att det är fråga om olika syn på själva utbildningsfrågorna, på yrkesutbildningen. Det är Jan Björklunds syn på utbildningsfrågor som här bryter fram. Man betraktar tydligen polisutbildningen som en ren yrkesutbildning, och då behöver man inga akademiska poäng och forskningsmöjligheter, sådant som en modern polisutbildning innebär. För att få en modern polisutbildning måste nog justitieministern brotta ned utbildningsministern. Vi ser fram emot att det sker och att det förslag som togs fram för fyra år sedan kommer till riksdagen.

Slutligen, för det tredje, tror jag att för att vi ska kunna spara polis-timmar, öka uppklaringen av brott och förebygga nya brott bör vi göra det möjligt att öka kameraövervakningen på särskilt brottsutsatta platser. Vi har sett att reglerna där är alldeles för strikta. Det pågår nu en process i Malmö vad gäller kameraövervakning på Rasmusgatan och på Seveds-

plan. Justitiekanslern har överklagat detta till kammarrätten. Jag skulle vilja att regeringen snarast inledde en översyn av reglerna för kameraövervakning på brottsutsatta platser.

(Applåder)

Prot. 2011/12:113

11 maj

Aktuell debatt: Polisen

Anf. 4 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Sverige är ett land som har goda förutsättningar att med ett effektivt rättsväsen kunna säkerställa ett tryggt och säkert samhälle för alla medborgare. För att motverka kriminalitet krävs både åtgärder här och nu samt åtgärder för att motverka kriminalitetens grogrunder. Ett visst samhällsklimat göder kriminella handlingar, ett annat gynnar framtidstron.

Precis som New Labours slogan ”Tough on Crime, Tough on the Causes of Crime” vill Miljöpartiet de gröna se ett effektivt arbete för att motverka och klara upp den brottslighet som sker i Sverige i dag och samtidigt arbeta för att minska kriminalitetens grogrunder. Arbetslöshet, barnfattigdom, trångboddhet, upplevt utanförskap, diskriminering, missbruk och segregation är alla faktorer som påverkar kriminaliteten.

När barnfattigdomen ökar, arbetslösheten ökar, allt fler tvingas leva på försörjningsstöd, allt fler faller mellan stolarna när trygghetssystemen urholkas och allt fler tvingas leva trångbodda eller växa upp i fattigdom påverkar det också kriminaliteten. Brottstatistik är nämligen inte frånkopplat vad som sker i samhället, utan speglar till viss del de livsmöjligheter som samhället erbjuder.

Samtidigt som vi i Sverige har stora sociala problem har vi också en brottslighet på en fortsatt hög nivå där antalet anmälda brott under perioden 2006–2010 ökade från 1 450 000 till 1 550 000. Dessutom är mörkertalet är stort. Under samma period har regeringen ökat anslaget för polisorganisationen från 15,7 miljarder år 2006 till ett anslag på 20 miljarder år 2012. Det innebär en ökning med nästan 30 procent på fem år.

En sådan massiv förstärkning av polisens resurser skulle man kunna tänka sig leda till att fler brott klarades upp. Men så är det inte. Uppklaringsgraden för de anmälda brotten på personnivå ligger runt 18 procent, en nivå som är oförändrad sedan 2006. Under den perioden har alltså antalet anställda poliser ökat från ca 16 000 till drygt 20 000 och andra utredare inom polisen har ökat från 6 800 till 8 000. En satsning utan historiskt motstycke har alltså gjorts inom polisorganisationen just i syfte att öka tryggheten och minska brottsligheten. Att ingen förbättring har skett kan inte ses som något annat än ett enormt misslyckande.

Frågan är varför det ser ut så här. Vad är det som gör att andra myndigheter med bibehållna anslag kan klara av sina uppdrag, men inte polisen? Svaret kan nog sägas vara tudelat. Dels finns det problem inom polisorganisationen, dels är inte fler poliser lösningen på allt. För att minska brottsligheten krävs att man tänker mycket större än så.

De problem som finns inom polisorganisationen med att förebygga brott och utreda brott har funnits under en lång tid. Under hela tiden har samma mantra förts fram från olika politiska läger – fler poliser med ökad synlig närvaro löser problemen. Om vi bara får några tusen poliser till så blir det bättre. Men så har det inte blivit. Det har inte blivit bättre. Det går inte att med ena handen slita itu samhället och se hur kriminali-

tetens grogrunder ökar och med andra handen tro att satsningar på fler poliser ska lösa allt.

Trots uppdrag från regeringen om effektiviseringar, trots interna omorganisationer inom polisen och trots projekt och nya metoder för att utreda brott är situationen i stort sett densamma nu år 2012 som år 2006.

Polisens anställda behöver höjd kompetens och smartare verktyg för sitt arbete. Deras arbete ska vara baserat på beprövade metoder som har visat sig vara effektiva, men inte ad hoc eller baserat på resultat från kortsiktiga projekt. Anställda inom polisen måste känna att de gör nytta, att deras arbete är viktigt för oss alla. Samtidigt måste vi ställa hårda krav på polisorganisationen vad gäller ständig rationalisering, effektivisering och teknikutveckling.

Nu föreslås i bred parlamentarisk enighet att dagens polismyndigheter ska slås samman till en. Detta är bra och löser en del av dagens problem, men många riskerar att finnas kvar om inget görs inom viktiga frågor som kompetens, smarta och effektiva arbetsmetoder och ständig effektivisering. Detta är inte något som skapas genom en ny organisation, utan för det krävs ledning och styrning, utbildning och belöning till dem som klarar av uppsatta mål.

Anf. 5 JOHAN PEHRSON (FP):

Fru talman! Det är inget litet ämne vi diskuterar i dag: Varför får vi inte ut mer av svensk polis? Jag uttrycker det dock hellre som: Hur kan vi få ut ännu mer av den svenska polisen?

Jag tycker att det passar att först och främst understryka att det är vi här inne som stiftar lagarna och som ytterst ansvarar för polisens organisation. Det är också vi som ytterst tillsätter resurserna, ingen annan. Det är våra partier som sitter i polisstyrelser runt om i vårt land. Det är också våra partier som företräder politiken rätt in i Rikspolisstyrelsen.

Jag gillar Morgan Johanssons anklag. Jag möter också väldigt många dedikerade poliser, människor som gör fantastiska insatser för att öka tryggheten och minska brottsligheten, poliser som de facto räddar livet på andra människor; det sker dagligen. Jag är i alla fall väldigt tacksam över att de har valt att göra detta i medborgarnas tjänst och på vårt uppdrag.

Trots detta ser Folkpartiet liberalerna stora reformbehov i polisen. Med de drygt 25 000 årsarbetskrafter som finns i vår svenska polis måste vi kunna få ut mer. Men då krävs som sagt reformer som är strukturerade och fokuserade.

Först ska man dock blicka ut över andra delar av världen. Vi är här lätt kritiska till att vi inte har fått ut mer av de gigantiska satsningarna, eller hur Maria Ferm vill uttrycka det, på svensk polis och svenskt rättsväsen. Men vi ser hur det ser ut i USA, dit många har rest och många fortfarande reser, med enorma neddragningar på polisen. Vi såg också hur det var i London i går. Åren efter New Labour har lämnat en bitter eftersmak med enorma neddragningar på polisen och stora demonstrationer av poliser mot den enorma osäkerhet som skapas i hela landet när man skär ned på polisen. Vi går en annan väg i Sverige, och det tycker jag att vi ska vara glada för.

Det har hänt en hel del på senare år. Jag tycker att vi har tagit steg i rätt riktning när det gäller grov organiserad brottslighet. Det handlar dels

om verktygen, dels om organisationen. Här finns det förslag, inte minst i polisutredningen, om hur vi ska gå ännu längre. Man har specialteam på allt fler ställen. Man har fått flera lokala poliskontor. Efter den våg av polisstationsnedläggningar som vi upplevde i Sverige har vi nu återupprättat lokalt polisarbete i dess bästa form, nära medborgarna. Detta får vi i mångt och mycket beskriva som en viktig framgångshistoria. Det är helt enkelt en resa mot ökad anständighet, vill jag påstå. En liberal rättsstat måste vara rimligt rustad. Det gäller som sagt inte minst polisen.

Jag tycker att man ska lyfta fram att uppklaringsandelen har ökat sedan 2005 och att andelen misstänkta gärningsmän också har ökat. Men det är klart att det är mycket svårare att fälla folk än att misstänka folk. Det kräver som sagt enorma utredningsresurser. Som vi vet är vårt rättsystem uppbyggt på att man hellre ska fria än fälla.

Sammansättningen av polisen och numerären är ett fokusområde. Jag tror att vi nu måste fokusera på att få in fler experter i polisen. Det är Folkpartiets besked. Vi har många duktiga polisutbildade och civilanställda som sköter viktiga och avgörande administrativa uppgifter för en effektiv polis. Men det krävs också fler experter, inte minst för att kunna jobba med analys, tunga utredningar och särskilda brottstyper. Det kan gälla ekonomisk brottslighet eller grov brottslighet i övrigt. Detta måste vi fokusera på.

Organisation är också helt avgörande. Man kan ha hur många poliser som helst, men är de helt orimligt organiserade leder det ingenstans. Utredningen *En sammanhållen svensk polis* är ganska bedrövlig läsning om man ser på bilden av hur det fungerar i dag. Det är ett under, kan man säga, att så mycket polisarbete görs. Det måste bero på alla dessa dedikerade medarbetare. Att ha 21 myndigheter som har i uppdrag att göra samma sak leder till enorma overheadkostnader som slängs bort i stället för att man får poliser ute på gatan. Det leder till extrema svårigheter att samarbeta när dessa myndigheter har fullständigt självbestämmande. De måste naturligtvis följa svensk lag, men i övrigt är de helt inriktade på att i stort sett göra vad de vill. Detta finns det förslag på att strama upp, och det är viktigt.

Jag ska i mina kommande inlägg återkomma till frågan om utbildning och ledarskap. Men det finns också annat som spelar roll, som tidigare påpekats. Omvärlden påverkar polisen. Det gäller det sociala klimatet, utbildningsnivån och demografin. Hur samverkar polisen med andra myndigheter? Det är bara att se på hur samverkan är med socialtjänsten. Fast vi har pratat om det här i tio år är det fortfarande så att socialtjänsten inte får lämna ut uppgifter till polisen om ungdomar som är på väg in i kanske mycket kriminella gäng för evig förstörelse för sig själva och många andra. Här finns det reformbehov vad gäller samverkan.

Hur fungerar rättskedjan i övrigt? Om poliserna måste ägna sig åt att åka skytteltrafik med gripna till olika häkten för att det inte finns några platser att stoppa in dem på är det brister i kriminalvården som påverkar polisen negativt. Är det köer till våra domstolar är också det en utmaning. Då kallnar fallen, och oskyldiga kanske döms medan skyldiga inte döms.

Som sagt vill jag återkomma till några centrala frågor. Men kom ihåg att vara stolta över det arbete som många enskilda poliser gör varje dag!

Anf. 6 JOHAN LINANDER (C):

Fru talman! Det är mindre än två månader sedan vi stod här och debatterade polisen senast. Men polisen är viktig. Därför välkomnar jag denna debatt.

Om man enbart följer medierna – det gäller delvis också när vi lyssnar på den förste talaren här i dag – skulle man kunna tro att polisen inte utreder några brott, att alla människor känner sig otrygga och att förtroendet för polisen är i botten. Men så är inte fallet. Det är inte sant.

I den förtroendebarmeter som görs vid SOM-institutet vid Göteborgs universitet svarade 62 procent ja på frågan om de har förtroende för polisen. Det kanske kan låta lite, men när man sätter det i relation till svaren om andra yrkesgrupper faller det väl ut för polisen, som har ett bättre resultat än till exempel lärare, advokater och präster.

Enligt den nationella trygghetsundersökning som gjordes under förra året minskar andelen medborgare som blir utsatta för brott under ett år. Ändå är det 23 procent som säger att de blivit utsatta för brott under ett år, och det är en alldeles för hög siffra. Det finns mycket kvar att göra.

I samma undersökning ställs frågan om man som person känner sig otrygg om man går ut på kvällen. På detta svarade 16 procent ja. Det är givetvis alldeles för mycket. Speciellt är det många kvinnor som svarar att de känner sig otrygga. Men i detta sammanhang ska man ändå komma ihåg att när samma fråga ställdes 2006 var det 21 procent som svarade ja. Det är nu 5 procentenheter lägre, vilket innebär nästan en halv miljon svenskar, en halv miljon färre som känner sig otrygga när de går ut på kvällen än det var för fem år sedan. Det är en bra utveckling. Tyvärr har jag ännu inte sett någon löpsedel som säger: ”Ytterligare en halv miljon svenskar känner sig trygga”.

Som justitieministern började med att säga har vi i Alliansen gjort en historisk satsning på svensk polis och på hela det svenska rättsväsendet. Men med det får man inte säga att man är nöjd. Det bör gå att få ut mer verksamhet av de ca 20 miljarder som går till polisen och de nästan 40 miljarder som går till rättsväsendet i stort.

Det krävs ett bättre strukturerat brottsförebyggande arbete som kan minska antalet begångna brott. Det behövs, som ingen hittills har varit inne på, ett mycket bättre it-stöd. Går man in och tittar på hur det fungerar inom polisen och mellan de rättsvårdande myndigheterna ser man att det finns väldigt mycket mer att göra. Det projektet pågår.

Vi kan effektivisera flödet i rättskedjan, det vill säga mellan polis, åklagare, domstol och kriminalvård. Med en modern polisorganisation, som många redan varit inne på, som går att styra och leda måste vi kunna få ut mer polisverksamhet och utreda fler av de brott som begås, och personuppleringen måste öka.

Från Sverigedemokraternas sida hörde vi här en antydning som att polisen inte skulle göra något bra jobb. Jag går inte med på den typen av generaliseringar. Jag har nu suttit i riksdagen i tio år och i justitiekommittén lika länge. Jag har besökt nästan alla landets polismyndigheter.

Jag har samtalat med polischefer, representanter för Polisförbundet, polisstudenter och så klart med poliser ute på fältet. Jag har varit med på dagtid, kvällstid och helger. Jag tycker att jag har fått en bred bild av svensk polis, hur organisationen ser ut och hur de anställda jobbar.

Jag ser inte bilden av den late, munkätande polisen som inte vill göra ett bra jobb för att förebygga brott och utreda de brott som har begåtts. Tvärtom ser jag en mycket ambitiös yrkeskår med högt rättspatos och vilja att skapa ett tryggt samhälle där vi kan leva tryggt tillsammans.

Det är klart att det finns röttagg. Det finns de poliser som begår brott, blir avskedade och döms till fängelse. Det skulle annars nästan vara förvånande i en organisation med 30 000 anställda.

Poliskåren som yrkeskår är välutbildad, ambitiös och gör varje dag ett bra arbete. Men man måste ändå ställa sig frågan: Varför får vi inte ut mer av de 20 000 poliserna och nästan 8 000 civilanställda som finns inom polisen?

Jag tror inte att det finns ett enkelt svar på den frågan. Hade det funnits ett enkelt svar så hade de sakerna redan varit genomförda. Det beror på en rad olika faktorer.

Det första som man måste se som grund är att vi har en omodern organisation. Det är 21 länspolismyndigheter, och det finns en nationell myndighet i form av Rikspolisstyrelsen.

Det finns en nationell polischef, rikspolischefen, som inte är chef över landets poliser utan enbart över de ca 200 poliser som jobbar på Rikspolisstyrelsen. Formellt är han också chef över Rikskriminalens poliser och polishögskolans. Men de allra flesta, kanske 19 000 av landets 20 000 poliser, är rikspolischefen inte chef över.

Det säger sig självt att organisationen är svår att styra och leda. Det finns egentligen i dag ingen som styr och leder svensk polis som helhet på myndighetsnivå.

Jag är övertygad om att vi måste föra samman svensk polis och jobba mer enhetligt men också arbeta mer tillsammans med andra brottsförebyggande och brottsutredande myndigheter. Detta kommer jag att återkomma till i mitt nästa inlägg.

Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Låt mig inledningsvis få instämna i den hyllningskör som vi nu har hört vad gäller svensk polis och många enskilda polisers fantastiska insatser för trygghet och brottsbekämpning. När man debatterar dessa frågor är det lätt att det blir väldigt mycket kritik och gnäll. Men det betyder inte att man riktar den kritiken mot de enskilda poliserna utan kanske i första hand företrädesvis mot de sju partier som har styrt svensk polis under väldigt många år.

Jag ställde för någon vecka sedan en fråga till statsministern i det här ämnet. Han sade i sin regeringsförklaring direkt efter valet 2010 att man under den gångna mandatperioden "gjort den största satsningen på det svenska rättsväsendet i modern tid. I dag finns det 20 000 poliser som arbetar synligt och i människors vardag för att öka tryggheten".

Jag sade då att detta är en rejäl skönmålning och till och med en lögn. Det är visserligen alldeles riktigt att det under de senaste åren har gjorts väldigt stora satsningar i rättsväsendet och då inte minst vad gäller polisen. Men att det finns 20 000 poliser som arbetar synligt i människors vardag är inte riktigt, långt därifrån.

Det finns forskning som visar att en genomsnittlig polismans vardag fördelas ungefär så här. Det är 35 procent pappersarbete, 35 procent att

åka polisbil, 25 procent diverse, 5 procent brottsplatsutredning och 1 procent fotpatrullering.

Mer än två tredjedelar av sin vardag tillbringar polisen antingen på en polisstation eller i en polisbil. Bara 1 ynka procent av tiden ägnar man åt att vara ute i verkligheten och skapa trygghet på gator och torg.

Man kan titta på vad vi har fått för de senaste tio årens 12 extra miljarder till rättsväsendet. Det handlar om nya poliser, företrädesvis papperspoliser som slukas av byråkrati, och en lägre andel uppklarade brott. Det är till exempel bara 2 ½ procent av alla stölder som klaras upp.

Jag sade tidigare att bara vid fyra av fem anmälda brott har man lyckats hitta en gärningsman över huvud taget. Tiden från att en polisanmälan registreras till att den avslutas har bara minskats med en enda dag i snitt. Vi ser också ett utbrett missnöje bland poliserna till följd av underbemanning. Det är, fru talman, i princip 12 miljarder i papperskorgen.

Vi hörde för ett par månader sedan rikspolischefen uttrycka sin oro för att polisens samhällsuppdrag har blivit alldeles för brett och att det flyttar fokus från kärnverksamheten att bekämpa brott och skapa trygghet.

Det handlar om administrativa uppgifter som lika bra eller bättre skulle kunna lösas av civilanställda eller av helt andra myndigheter som att utfärda pass, svara i telefon, inspektion av farliga istappar, hantera hittegods, omhändertaga vanvårdade djur, bevilja tillstånd för olika saker, till exempel fyrverkerier eller cirkustält, med mera.

Från min hemkommun Sölvesborg finns ett ganska lovvärt och färskt initiativ där kommunen hjälper till att avlasta polisen med till exempel hittegodshantering. Det är någonting som många kommuner skulle kunna ta efter.

Jag påstår inte att det på något sätt är någon långsiktig, generell lösning. Men det är ett exempel på hur andra myndigheter kan gå in och avlasta polisen så att polisen kan ägna sina begränsade resurser åt kärnverksamheten

Det pågår nu, som har nämnts här i debatten, ett välbehövligt arbete med att omorganisera polisen i syfte att effektivisera. Men det är någonting som kommer att ta tid. Vi behöver också lösningar på kort sikt.

Det håller inte att som regeringen stoppa huvudet i sanden och peka på vad man har skrivit i regleringsbrev till Rikspolisstyrelsen. Vem som helst som ser detta kan se att det som står på papperet inte stämmer överens med hur det är i verkligheten.

Jag läste justitieministerns svar på en skriftlig fråga i riksdagen som handlade om fördelningen av tillskottet av nya poliser. Där blev undfallenheten extra tydlig.

Jag ska citera väldigt kort: ”Det är Rikspolisstyrelsen som beslutar hur resurserna ska fördelas mellan polismyndigheterna för att de på bästa sätt ska kunna svara upp emot de behov som finns. Jag förutsätter att resurserna fördelas och används så att polisen även fortsättningsvis kommer att vara synlig och tillgänglig i hela landet och att polismyndigheterna ges förutsättningar att förbättra sina verksamheter och därmed även resultaten.”

Fru talman! Detta är ett synsätt som inte håller. Jag menar att det är snudd på nonchalant när man skjuter ifrån sig ansvaret på det sätt som justitieministern i det här fallet gör.

Det håller heller inte att begrava problematiken i ett utredningsuppdrag till Brottsförebyggande rådet. Det var en utredning som kom alldeles för sent. Slutrapporten blev klar först efter valet, och dessutom känns utredningsdirektiven fel.

Fru talman! Vi har i vårt förslag till vårbudget med förslag att till dess att omorganiseringen av polisen är genomförd ska det skjutas till en öronmärkt penningpott till polisen avsedd just för de åtgärder som kan öka polisens synlighet på gator och torg.

Om det handlar om att skaffa sig ny teknisk utrustning eller att anställa fler civilanställda är upp till polisen. Men det behövs mer resurser även om det inte löser allting. Jag stannar där och återkommer om en liten stund.

I detta anförande instämde Tony Wiklander (SD).

Anf. 8 LEIF LINDSTRÖM (V):

Fru talman! Polisens verksamhet har, är, och kommer säkert även i framtiden att vara ett ämne för tyckande och diskussion. En bidragande orsak är att så kallade vardagsbrott, som är en stor del av den totala brottsligheten och som drabbar vanligt folk bara i undantagsfall, klaras upp.

Men ibland kan det vara på sin plats att påminna om att polisen bara är en del i ett strävande mot ett tryggt samhälle och laglydighet. Jag menar att till exempel en fritidsgård kan vara en viktig del av ett brottsbekämpande. Jag menar också att det i samhällets och medborgarnas intresse är oerhört viktigt att förtroendet för polisen är obestriddigt. Så ser det som bekant inte riktigt ut i dag. Onekligen är det fler poliser som har anställts under de senaste åren. Men jag delar inte Folkpartiets bild av att regeringen genom nyrekrytering har återställt ordningen i landsbygd och glesbygd. Det är viktigt att närvarograden ligger på en nivå så att förväntad samhällsservice och polisen som trygghetsfaktor kan uppnås oavsett i vilken del av landet vi befinner oss i.

Jag kan ta min hemkommun Borlänge som ett dåligt eller ett lysande exempel på det jag säger. Borlänge är en kommun med ungefär 50 000 invånare. Där har man talat om att lägga ned polisstationen, naturligtvis med protester som följd. Det visar på flera saker. Borlängeborna, samhällsmedborgarna, vill att polisen ska vara närvarande. Man har stora förväntningar på polisen, och man vill att statens så kallade förlängda arm ska finnas till hands. Jag tror inte att det är möjligt att spara på polis i landsbygd och glesbygd i den takt som man har gjort tidigare. Där behövs en rejäl återställning. Sådana här initiativ och propåer ödelägger naturligtvis en del av förtroendet för den lokala polisledningen. Statens ordningsmakt får som sagt inte överge mindre städer, landsbygd och glesbygd och ersätta närvaron med ett telefonnummer. Det håller inte.

Fru talman! Den kanske viktigaste beståndsdel i det kvalitativa arbetet är ändå den enskilde polisens utbildning, trivsel, yrkesstolthet och förutsättningar att göra ett bra jobb. Det är slutligen det som avgör och garanterar professionaliteten oavsett ärendets art eller organisationens utseende.

Polisorganisationskommitténs betänkande är som sagt nu ute på remiss. Det är sannolikt så att vi inom en relativt snar framtid får se en ny

organisation på plats. Förhoppningar på större effektivitet och resursutnyttjande skapas därför ånyo. Lyckligtvis innehåller betänkandet en mängd lösningar som många partier, bland annat Vänsterpartiet, tidigare har föreslagit eller efterlyst. Vi tror att det är bra med en sammanhållen polismyndighet.

Nu när polismyndigheten – om förslaget går igenom – delas in i ett antal regioner hoppas jag att det innebär att vi också får en bättre resursfördelning över landet. I dag missgynnas exempelvis län som Gävleborg och Dalarna, och storstadsområdena gynnas kraftigt. Detta sneda resursförhållande finns tydligt beskrivet i ett pm från riksdagens utredningstjänst som gavs ut i januari.

Det som känns mindre lyckligt är att det fortfarande ses som ett alternativ att polisen även fortsättningsvis ska utreda brott som deras kolleger har gjort. Ordningen borde vara att den typen av brott ska utredas av en fristående myndighet. Därför är det positivt att regeringen har gett ett tilläggsdirektiv i den riktningen. Jag tror inte att frågan egentligen är en fråga om praktisk rättshantering utan snarare ett led i att stärka polisens trovärdighet gentemot allmänheten. Regionalt och lokalt utvecklingsarbete, spetskompetens och ansvarstagande är viktiga byggstenar om förtroendet för den lokala polisen ska kunna upprätthållas eller återställas även i landsbygd och glesbygd.

Man ska ha specialpoliser när det gäller ekonomisk brottslighet, it-relaterad brottslighet, hatbrott, miljöbrott och brottslighet mot husdjur eller tamboskap. Det är mycket positivt att det nu finns djurpoliser i vissa polisdistrikt. Denna brottslighet är också knuten till mycket annan brottslighet. Även när det gäller jaktbrott är det viktigt att man har lokal kännedom och möjlighet att beivra dessa brott etcetera.

Den uttalade närpolisambitionen måste bli någonting mer än en papperstiger för att kunna effektivisera polisarbetet. Den kontinuerliga kontakten mellan polisväsendet och medborgarna är också viktig för att förtroendet ska få chansen att växa. Det är inte genom kameror eller outsourcad ordningspolisverksamhet som vi slår vakt om demokrati och rättsväsen. Polisen ska vara tillgänglig. Den ska vara på plats när det behövs.

Anf. 9 CAROLINE SZYBER (KD):

Fru talman! Brottsligheten måste mötas på två fronter. Det viktigaste är det förebyggande och långsiktiga arbetet, där vi kristdemokrater ständigt lyfter fram familjens, förskolans och skolans roll och viktiga betydelse för det brottsförebyggande arbetet. Det civila samhällets roll förtjänar också att nämnas.

Ju sämre vi lyckas med att förmedla normer och etik till våra barn och unga, desto fler poliser, åklagare, domare och fängelseplatser kommer vi att behöva. Men det är förstås en utopi att vi skulle klara oss helt utan dessa. Därför behövs den andra fronten – ett stabilt och robust rättsväsen – som kan möta brottsligheten med snabba reaktioner och en rättskedja som fungerar hela vägen. I den har polisen en självklar, central och mycket viktig roll.

En närvarande och synlig polis ger trygghet hos medborgarna. Det är polisen som upprätthåller den ordning som är helt avgörande för vår frihet. Polisen är den del rättssamhället som är allra närmast medborgar-

na. Skulle förtroendet för polisen svikta börjar medborgarna tvivla på om polisen kan hjälpa den dag man utsätts för ett brott. Om korruption och maktmissbruk skulle få fäste förlorar vi något som är mycket centralt för varje gott samhälle: känslan av trygghet och av rättvisa.

Det pågår en debatt om polisen i medierna, ute i samhället men också här i kammaren. Debatten handlar om alltifrån polisens organisation till arbetet mot vissa typer av brott. Hur ska polisen organiseras för att kunna arbeta så effektivt som möjligt? Vilka verktyg behövs? Hur ska ledarskapet kunna förbättras? Och hur får vi en mer närvarande polis?

Fru talman! När jag var liten sjöng vi i skolan: Här är polisen som mitt i gatan står, han visar hur man kör, och så vidare. Vi hade en polis som brukade besöka oss i vår skola, och ofta tyckte jag att man såg poliser på gator och torg. Men den verkligheten förändrades drastiskt. Polisen blev alltmer osynlig.

I mitten av 2000-talet blev problemen inom poliskåren alltmer oroande – stora pensionsavgångar, bristande resurstilldelning och en växande kriminalitet. Inför valet 2006, och även inför valet 2010, var tryggheten i vårt land en av våra stora prioriteringar. Vi prioriterar medborgarnas trygghet.

Kristdemokraterna tycker det är bra att den övergripande polisorganisationen har utretts för att den ska kunna blir mer effektiv, för det kan den bli. En mängd saker skulle kunna förbättras inom polisorganisationen: Ledarskapet måste förbättras. Organisationen måste användas mer effektivt. Fler poliser måste lyftas från skrivbordet och arbeta närmare medborgarna; polisen måste synas. All brottslighet måste bekämpas. Polisen ska ges de verktyg som behövs för att på ett effektivt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Annars förlorar allmänheten förtroendet för polisen och det övriga rättsväsendet.

Det är stora utmaningar som polisen står inför. Det handlar om gränsoverskridande brottslighet, terrorism, ekonomisk brottslighet, mc-relaterad brottslighet och ungdomsbrottslighet, för att bara nämna några utmaningar.

Polisens uppgift är att förebygga brott, upprätthålla ordningen samt utreda och beivra brott. Alliansen har ökat antalet poliser, och det är bra.

Kristdemokraterna anser att det måste finnas civilanställd personal i tillräcklig omfattning. Polisens speciella kompetens måste tas till vara ute på gator och torg och i den verklighet där brotten begås. De får inte fastna i byråkrati inne på kontoret, vid skrivbordet. Polisen måste synas och vara närvarande närmare medborgarna.

Arbetet ska vidare organiseras så att tillgången på poliser är störst vid tidpunkter och på platser då erfarenhet och statistik visar att brottsligheten kan väntas vara som mest omfattande. I Stockholm har vi till exempel sedan några år mobila polisstationer på Stureplan och Medborgarplatsen, platser som tidigare tidvis har varit stökiga. Det har gett bra resultat.

Att vi får en mer synlig polis som genom sin närvaro skapar trygghet bland medborgarna och som kan förebygga brott och framför allt ingripa snabbare när brott begås är helt avgörande. Förtroende skapas i mötet och i de informella samtalen mellan allmänhet och polis. Därför är det just synligheten som är avgörande för att öka människors trygghet. Känslan av trygghet är viktig i ett samhälle. Man ska möta polisen ofta – på

gatan, i skolan, på fritidsgården, i centrum och utanför restaurangen. Då känner man sig trygg.

Det är viktigt att verkligheten speglar sången *Här är polisen*, och jag hoppas att vi inom en snar framtid får se fler patrullerande poliser som ger medborgarna större tillgänglighet och bidrar till en mer personlig kontakt.

Tjejer ska inte berövas rätten att vistas utomhus av rädsla för övergrepp. Killar ska kunna vistas på gator och torg utan att behöva vara rädda för att bli nedslagna och få sina mobiltelefoner stulna. Barnfamiljer ska kunna lämna sina hus under semestern utan att få dem länsade av internationella ligor, och våra äldre ska inte behöva oroa sig för stöld och rån.

Många känner sig trygga i dag. Vi behöver en mer närvarande och synlig polis närmare medborgarna.

Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Det är en spännande och spretig debatt. Vi tycks vara helt överens om att resurserna har ökat och att resultaten inte motsvarar förväntningarna – det är väl bra så – samt att vi ska ha en ny polisorganisation. Det känns bra att vi är överens också om det.

Sedan börjar det spreta åt alla håll och kanter. Först och främst bör man kanske hålla sig till sanningen. Resultaten motsvarar inte förväntningarna. Sedan 2005 har dock antalet anmälda brott ökat med 14 procent. Det är bra. Det betyder att förtroendet för polisen också har ökat i en del ärenden där man annars inte anmäler. Antalet personer som är misstänkta för brott har också ökat, och polisen har redovisat 11 procent fler ärenden till åklagare. Antalet personupplklarade brott har ökat med 24 procent. Personupplklaringsprocenten har ökat från 16 till 18. Jag kan gå igenom en lång lista på siffror som faktiskt går åt rätt håll, även om det inte är tillräckligt mycket.

Vi har också problem. Det stora problemet när det gäller papperspoliser, Jimmie Åkesson, är utredningarna. Det är mycket papper när det görs utredningar. Då måste vi också ha personal som kan ägna sig åt detta och göra det på ett effektivt sätt. Vi får inte bara ifrågasätta poliser som arbetar med de sakerna. Däremot ska vi inte ha onödig byråkrati. Det är därför vi jobbar hårt för att se till att polisen också får dataprogram, datastöd och annat som tidigare var eftersatt.

Det är lite intressant att lyssna på oppositionen. Morgan Johansson gör som vanligt. Han påstår att allt bra som eventuellt har gjorts beror på Socialdemokraterna antingen de satt i regering eller inte, och i övrigt gör regeringen ingenting, och om den ändå gör något så är det för sent. Det är liksom det vanliga.

Å andra sidan vet justitieutskottets ordförande att saker ska beredas och utredas ordentligt innan man kommer till riksdagen. Gör vi inte det blir jag kritiserad för det. Jag tycker att det är bra att vi är överens om att mycket bra har gjorts. Historieskrivningen kan vi väl diskutera i valrörelsen.

Maria Ferm säger att inga förbättringar är i sikte. Det tycker jag att statistiken motbevisar. Jag håller inte med Maria Ferm om att fler poliser inte hjälper. Ska vi öka synligheten, öppna fler poliskontor och ha fler poliser som är närvarande så är antalet viktigt.

Jag tycker att diskussionen om synlighet är jätteintressant. Det låter som om ni föreställer er att vi ska ha fler poliser som ska åka runt eller promenera omkring runt korvkiosker eller på gågator. Det behövs, men det stora problemet i dag är att ungdomar utsätts för allvarliga brott på internet. Det är bedrägerierna på internet som ökar. Vi behöver öka närvaron på nätet. Det är en viktig polisuppgift.

Glöm inte bort den typen av synlighet! Vad som är bra är att polisen faktiskt har börjat öppna vägar så att man kan nå polisen inte bara genom att gå in på ett kontor och prata i en reception. Man kan ringa – det har varit problem med att man har fått vänta för länge, men man har bättre möjligheter att per telefon och via mejl ta kontakt med polisen, och det är bra. Polisen har också i vissa försök chattat med ungdomar. Det kan man naturligtvis också göra.

Jag gillar detta att man försöker vara närvarande. Vi ska driva på i de frågorna.

Ni i oppositionen är ju inte överens. Man säger: Ni i Alliansen såsar. Visst, fyra partier har olika uppfattningar, och det tar tid, men vad har ni? Ni är inte överens om någonting!

Socialdemokraternas stora paradnummer i valrörelsen om att slå ihop Säpo, Ekobrottsmyndigheten och RKP är det ingen annan som stöder, och Morgan tar inte ens upp det. Vänsterpartiet har inte alls velat bidra till att stärka polisen utan har dessutom röstat nej till att ge polisen relevanta verktyg för att bekämpa organiserad brottslighet. Man kan ta exempel efter exempel.

Vad vi ändå har visat är att vi tillsammans kan presentera program och genomföra dem. Ni lovade ett program i valrörelsen, men sedan kom beskedet att det inte blir något. Inte ens i en valrörelse där ni skulle samarbeta bland de rödgröna klarade ni av att prestera ett sammanhållet rättspolitiskt program. Det säger allt.

(Applåder)

Anf. 11 MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Först ska jag säga några ord till Åkesson. Någon konsekvens får man väl ändå ha i politiken? I första andetaget säger Jimmie Åkesson att landets poliser är papperspoliser. I nästa andetag vill han hylla polisens arbetsinsats. I tredje andetaget säger han att polisen är 12 miljarder i papperskorgar. Det ska bli spännande att höra nästa inlägg och vilken hållning han då har till landets poliser.

Han talar om organiserad brottslighet. Jag vill påminna om att Sverigedemokraterna röstade emot datalagringsdirektivet, som säkerställer att polisen också fortsättningsvis ska kunna spåra grova kriminella med hjälp av telekommunikationsuppgifter. Om Sverigedemokraterna hade fått som man hade velat hade det undan för undan blivit allt svårare att utreda grova brott. Jag tycker nog att Åkesson inte ska vara så styv i korken mot bakgrund av den politik han har. Den kriminalpolitiken är inte mycket att yvas över.

Justitieministern talar om att allt måste beredas. Självklart är det så. Men jag tittar på hur lång tid detta tar. Ni låg på ett betänkande i vapenfrågorna i två år innan det hände något. Normal remisstid är tre månader, och sedan börjar man ett lagstiftningsarbete.

Du har legat på Polismetodutredningen, som ska reglera bland annat infiltrationsverksamhet, i över två år utan att det har hänt något. Du har legat på ett betänkande om kameraövervakning i tre år, vilket jag tog upp i mitt inledningsanförande. Detta är bara några exempel där det inte har hänt något.

Sedan har vi den stora skandalen, polisutbildningen, där du har legat på ett betänkande i fyra år utan att hittills ens ha kunnat redovisa vad som är regeringens inställning.

I fråga om polisutbildningen finns en enig opposition. Vi vill ha en modern polisutbildning. Vi har ett bra förslag som ni har berett. Jag ställde frågan i mitt inledande inlägg: Vad är regeringens uppfattning? När får vi besked om hur polisutbildningen ska se ut?

Det handlar inte bara om utbildning. Det handlar också om forskning och metodutveckling för polisen. Om det är något som man faktiskt behöver utöver utbildning är det just forskning och metodutveckling för att polisen ska kunna bli effektiv.

Folkpartiet har klargjort sin inställning. Man gillar inte detta. Man är emot detta. Här är det synen på yrkesutbildningar som slår igenom. Då undrar jag bara: Ska Jan Björklund bestämma över svensk polisutbildning också? I så fall blir det ju svansen som viftar med hunden. Så kan det inte vara. Det måste väl ändå vara justitieministern som bestämmer över polisutbildningen? Jag vill gärna ha ett besked av justitieministern på den punkten. När kommer ni med besked? Hur ser regeringens politik ut när det gäller den framtida polisutbildningen?

I mitt första inlägg tog jag utöver organisationsfrågan också upp frågan om kameraövervakning. Här finns ett bekymmer. Olika länsstyrelser gör olika bedömningar av lagstiftningen. Vi har ett konkret exempel i Malmö, där länsstyrelsen förbjöd kameror på dagtid. Man sade: Ni får gärna filma på Rasmusgatan, men bara på natten, när man ändå knappt ser någonting. Sedan blev detta beslut överklagat till förvaltningsdomstolen, där polisen fick rätt, och nu har justitiekanslern överklagat detta till kammarrätten.

Jag tror att man, om man vill öka uppklaringsprocenten för brott, förebygga brott och kanske också öka tryggheten, måste vara beredd att på de särskilt brottsutsatta platserna också ägna sig åt kameraövervakning.

Jag skulle vilja se en översyn av lagstiftningen när det gäller det. Det handlar inte om att vi ska sätta upp kameror överallt men på några särskilt brottsutsatta platser. Där skulle jag också gärna vilja ha besked av justitieministern.

Anf. 12 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Jag skulle vilja inleda med att kommentera det som justitieministern tidigare sade, nämligen att vi inte ser fler poliser som hela lösningen. Så är det. Däremot förstår vi såklart att antalet poliser påverkar möjligheten att klara upp brott, men det kan aldrig ses som hela lösningen.

Jag tror att det är en ganska naiv inställning att tro att fler poliser är lösningen på allt. Man måste tänka större och längre än så. Man måste se hur samhället påverkar polisens arbete och hur sociala problem påverkar polisens arbete. Om polisorganisationen fungerar dåligt kommer det också att påverka polisens möjligheter att klara upp brott. Att enbart

arbeta för att öka antalet poliser kan alltså aldrig vara hela lösningen. Det är också det som vi har fått bevis på nu när polisens arbete inte blir bättre trots att vi har ökat antalet poliser drastiskt de senaste fem åren.

Sverige är i dag ett relativt säkert land. Kriminaliteten ökar inte nämnvärt, utan tryggheten ökar, som justitieministern tidigare tog upp. Trots det finns det stora problem i samhället och stor otrygghet. Bland annat handlar det om en upplevd otrygghet, och det är inte alltid samma sak som faktisk säkerhet.

Trygghet handlar också om en tilltro till samhället och att samhället finns där för en. Många känner i dag en bristande tilltro till samhället och en rädsla för omgivningen. Paradoxalt nog är det ofta de som det är minst troligt att de utsätts för brott som är mest rädda för att bli utsatta.

För att öka människors tilltro till det gemensamma och människors framtidstro krävs tydliga politiska idéer om vilket samhälle vi vill ha och hur vi ska ta oss dit.

För mig är det uppenbart att det krävs något annat än fler poliser och utredare inom polisorganisationen för att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Det effektivaste och smartaste sättet att bekämpa brott är att bekämpa orsakerna till att de begås, att helt enkelt förhindra att brott begås över huvud taget.

För att klara det behöver samhället förhindra att hopplöshet breder ut sig bland ungdomar så att de helt saknar framtidshopp och en tro på en egen framgång.

Visst finns det brott som är svåra och som nog tyvärr alltid kommer att begås. Vad samhället kan se till är att risken att upptäckas är hög, att polisen har smarta metoder för att klara av brotten och att vittnen och målsägande törs anmäla och vågar berätta sin historia.

Det långsiktigt effektiva arbetet för att minska brottsligheten i Sverige handlar alltså om att utrota barnfattigdomen, att se till att ungdomar tidigt får ett eget arbete, att minska diskriminering och segregation och att se till att det är lätt att få en egen bostad för den som ska flytta hemifrån och för den som ska byta bostadsort.

För att polisen ska klara av att förebygga brott och utreda brott bättre krävs fler åtgärder än så. Det behövs både små och stora åtgärder. Polisutbildningen behöver bli en högskoleutbildning så att poliser får samma vetenskapliga grundkunskaper som andra inom rättsväsendet.

Precis som sjuksköterskor eller lärare har akademiska utbildningar med praktiska inslag ska polisen också ha det. Det behövs kompetensutvecklingsinsatser med karriärvägar för poliser, så att det inte anses vara finare att sitta vid skrivbordet än att vara ute på fältet.

Det behöver utvecklas smarta och effektiva metoder för polisiärt arbete, något som i stort saknas i dag men som är väl utbyggt i många andra länder. Polisiärt arbete måste bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Anf. 13 JOHAN PEHRSON (FP):

Fru talman! Spretigt, sades det här. Ja, det kan man väl säga. Det känns lite som att analysen om papperspoliser kommer mer från Papphammar faktiskt, om ni minns honom, Gösta Ekman, känd figur på tv.

Man måste ha lite mer med sig i bagaget, tycker jag, när man begär en sådan här debatt, Jimmie Åkesson. Man kan ju inte bara säga att det

finns enskilda poliser som är duktiga, sant, och att polisen kan göra mer och sedan säga att 1 procent är ute i verkligheten i polisarbetet, eller vad du sade. Resten är tydligen bortkastad.

Det är en väldigt speciell syn, om jag säger så, på svensk polis och har väldigt lite grund i just verkligheten.

Vart är det man vill komma? Det är flera andra inlägg. Det handlar om hittegodset i Sölvesborg, polisstationen i Borlänge, djurpolisen och ett par fritidsgårdar. Och Morgan Johansson lyfte in frågan om FRA.

Det är angelägna frågor allihop, vill jag understryka. Men huvuddelen av analysen av vad vi kan göra för att få ut mer av svensk polis finns återgiven i det betänkande jag har i min hand. Jag tycker att detta förtjänar att tas på stort allvar av oss här. Vi ska inte bara vänta på remissinstanser, utan jag förutsätter att varje parti här inne läser på och ser till att de har en klar viljeinriktning när det gäller vad de tycker är bra. Jag kan konstatera att ett rätt viktigt parti, Socialdemokraterna, säger en sak i det här betänkandet och en annan sak här i kammaren vad det gäller tillsynsfrågor för polisen, vad det gäller hur man ska vara organiserad och så vidare. Där finns väl en del att klarlägga, hoppas jag. Kanske Morgan Johansson kan göra det.

När det gäller utbildningen tror jag att det är viktigt att det finns möjlighet för polisen att få en del av sin utbildning tillgodoräknad som högskolepoäng. Det har jag inga problem med. Man läser straffrätt. Man läser processrätt. Man läser polisrätt, såklart. Man läser kanske lite psykologi och annat. Man kan plocka ihop en del poäng.

Vi ska komma ihåg att svensk polisutbildning råkar vara en av de mest populära utbildningarna som finns i Sverige. Logiken kan ju inte säga att det är för att den är extremt dålig. Den kan inte vara så dålig som det påstås från oppositionen. Snarare är den ganska bra, eftersom den är så himla populär.

Men det som är viktigt för Folkpartiet är att se till att vi har en utbildning som gör att vi får relevanta poliser. Vi måste ha poliser som är beredda att jobba i yttre tjänst. Jag tycker att det blir allvarligt när man möter poliser som väldigt tidigt känner att de har gjort sitt år eller ett par år i yttre tjänst, och nu ska de göra något annat, till exempel i Laxå, Morgan Johansson, eller i Ystad.

Man måste vara beredd att jobba och se att poliserna i yttre tjänst är jätteviktiga. Det är de som möter den vardagsbrottslighet som ändå är dominerande i polisens verksamhet.

Då måste man fundera på om lösningen är att grundutbildningen ska vara forskningsförberedande, rakt av. Tror man på det förstår jag att man förfäktar det. Men det finns ju ingen grund för detta.

Man kan mycket väl tänka sig, som vi har redovisat från Folkpartiet, att man har en grundläggande utbildning, så som i dag, där de får akademiska poäng till viss del, men att de senare får chans att bygga på den. Där får man också underlag för personer som är beredda att forska om svensk polis. Jag håller verkligen med om att grundforskningen om svensk polis bör bli större. Jag önskar att kriminologer och lite annat folk också ägnar sig åt detta, vad det är för polisarbete som fungerar. Men nu gör de inte det. Därför måste det nog fram en egen polisforskning. Det är också viktigt.

Slutligen, fru talman, vill jag säga att mycket av det som återstår att göra handlar om hur vi ska bekämpa den grova brottsligheten. Här tror jag att vi är på rätt väg. Svaret är en nationell enhet för att bekämpa grov brottslighet.

Anf. 14 JOHAN LINANDER (C):

Fru talman! För mig och Centerpartiet ska polisens verksamhet ha sin grund i lokalsamhället. Det är också den ståndpunkt som hela Polisorganisationskommittén intog.

Det är genom att ha lokalt närvarande och tillgängliga poliser som det brottsförebyggande arbetet blir framgångsrikt. Men det behövs också för att man ska kunna utreda brott som har begåtts.

En polis som inte har anknytning till den ort där brottet har begåtts har betydligt svårare att utreda en lokal brottslighet. Den lokala polisen har kontaktnät och förhoppningsvis ett uppbyggt förtroende som gör att det blir lättare att få in nödvändiga upplysningar för att kunna utreda brottet.

Jag vill också se ett betydligt närmare samarbete mellan polisen och lokalsamhället i övrigt. Polisen kan göra mycket för att öka tryggheten men långt ifrån allt. Många nödvändiga beslut ligger på den kommunala befogenheten, från sociala insatser, som såklart är jätteviktiga i det brottsförebyggande arbetet, till förbättrad belysning runt torget. Vi ska inte heller glömma näringsliv och föreningsliv som ofta gör ett viktigt arbete när det gäller det brottsförebyggande, men det kan säkert bli ännu bättre i samarbete med polisen.

Fru talman! Vi i Centerpartiet behöver alltså inte starta någon kampanj för att få fler synliga och tillgängliga poliser i hela landet. Det har vi jobbat med i årtionden redan.

Jag måste också komma tillbaka till Jimmie Åkessons 12 miljarder i papperskorgen. Vad betyder det? 60 procent av alla resurser som i dag går till svensk polis används enligt Jimmie Åkesson på ett värdelöst sätt. Det är som att kasta pengarna i papperskorgen. Då ska man komma ihåg att mer än 70 procent av alla polisens resurser går till personalkostnader. Alltså är en stor andel av de personalkostnaderna att kasta pengarna i papperskorgen. Sverigedemokraterna tycker att tusentals polisanställda är värdelösa och att deras löner är som att kasta pengarna i papperskorgen. Det är det enda sättet man kan tolka det uttalandet på.

Samtidigt som man konstaterar att grunden för polisens arbete ska finnas lokalt måste man också konstatera att flera specialiteter inte kan ligga lokalt utan måste finnas på en regional eller nationell nivå. Narkotikahundar eller för delen likhundar, specialister i gärningsmannaprofilering, specialister på att utreda barnpornografi eller civila utredare när det gäller it är olika uppgifter där man måste fundera över var resurserna ska ligga. Det är inte bara lokalt, och det är inte bara resurser som ska vara synliga utåt. Polisen måste också ha många andra specialiteter inom sin organisation.

Jag tycker inte att det är vi politiker som ska avgöra om resurserna ska finnas på det ena eller andra stället. Det tror jag att man klarar bäst inom polisorganisationen, och det är det som Polisorganisationskommittén lägger fram.

Polisorganisationskommittén säger också tydligt att det är subsidiaritetsprincipen som ska gälla. Det är viktigt och något som jag helt står bakom, det vill säga att resurserna ska läggas så långt ned i organisationen som möjligt och bara får centraliseras om det ökar effektiviteten och är rationellt för polisens totala organisation.

Fru talman! Jag vill kort säga något om det som Vänsterpartiets Leif Lindström pratade om när det gäller poliser som har begått brott. Den saken har också utretts i Polisorganisationskommittén, och alla åtta partierna var överens. Jag hoppas att inte Vänsterpartiet har ändrat sig igen.

Anf. 15 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Om att rikta kritik mot hur polisen använder sina resurser och hur effektivt polisen fungerar är detsamma som att säga att 70 procent av poliserna är värdelösa tycker jag att Johan Linander ska skaffa lite bättre fantasi, för det finns nog trots allt många fler sätt att tolka det där på.

Jag håller med om att det har varit en väldigt spretig debatt, och det är bra. Det är bra att vi ger uttryck för olika ingångar och uppfattningar i en sådan här debatt. Det är också ett väldigt brett ämne, så det är kanske inte så konstigt om debatten spretar lite grann.

Jag vill ändå koka ned detta till några särskilt viktiga saker, och det handlar om någonting som jag tror att de allra flesta har nämnt i sina olika inlägg här, nämligen vikten av den synliga polisen.

Den synliga polisen skapar trygghet. Den synliga polisen bekämpar brott. När jag pratar om trygghet menar jag olika typer av trygghet. Det finns faktisk trygghet, och det finns en upplevd trygghet. Jag menar att synlig polis på gator och torg är någonting som skapar trygghet i båda dessa fall. Det kanske till och med är så att synlig polis i gatubilden är den enskilt viktigaste åtgärden för att just skapa trygghet och bekämpa brott.

Att polisen inte fungerar optimalt är inte den enskilda polismannens eller poliskvinnans fel. Det är inte den enskilda polismannen eller poliskvinnan som bestämmer om han eller hon ska sitta i en polisbil eller på en polisstation i stället för att vara ute och bekämpa brott på gator och torg. Det bestämmer någon annan, och ytterst handlar det kanske om den politiska styrningen av polisen.

Jag tror att det är oerhört frustrerande för en nyutbildad polis att inte få göra det som man kanske drömde om när man valde polisutbildningen en gång i tiden – att få bekämpa brott och skapa trygghet. I stället får man ägna 70 procent av sin tid åt att sitta i en polisbil eller på en polisstation.

Det måste vara oerhört frustrerande. Det måste över huvud taget vara oerhört frustrerande att vara polis i Sverige i dag när du ena timmen burar in en bov någonstans och lämnar honom till ett häkte eller vad det nu kan vara, och det sista han säger åt dig innan du lämnar av honom är: Haha, jag är ändå ute igen om några timmar, så det är inga problem.

Det måste vara oerhört frustrerande för svensk polis att ständigt, varje dag, få den typen av kommentarer i sitt dagliga arbete.

Jag ifrågasätter naturligtvis inte behovet av inre tjänst. Det är självklart att det behövs, men jag kan tycka att man tappar lite fokus när man

ändå ser den här problematiken i att det är alldeles för lite närvaro på gator och torg.

Justitieministern säger att det vi framför allt behöver göra är att öka närvaron på internet. Det är möjligt att det är den viktigaste åtgärden, men jag tror inte det, fru talman. Jag tror att det allra viktigaste för att skapa trygghet och bekämpa brott i samhället är en synlig polis som finns där människor finns, på gator och torg, runt om i hela landet. Jag är alldeles övertygad om det.

Innan min talartid är slut vill jag kommentera frågan om datalagringsdirektivet. Jag tror att Morgan Johansson har fått saker och ting fullständigt om bakfoten. Vi ville ju stärka datalagringsdirektivet. Vi ville ju gå på polisens förslag och sade att vi förlänger datalagringen till ett år. Det var precis det som polisen ville, därför att det polisen säger om datalagringsdirektivet är att man begränsas i sin brottsbekämpning eftersom den tid som data lagras är för kort.

Man vill ha längre datalagring, och det var det vi lade fram som förslag och stödde här i kammaren men som Morgan Johansson och hans socialdemokrater inte stödde.

Anf. 16 LEIF LINDSTRÖM (V):

Fru talman! Enligt justitieministern säger Vänsterpartiet nej till relevanta verktyg i polisarbetet. Förutom att det inte är sant är ordet "relevant" ett politiskt kraftuttryck som oftast går vilse i sin subjektivitet. Ur ett vänsterperspektiv är det lika sant att säga att en värdesäkring av statsbidragen till kommunerna kanske är den bästa brottsförebyggande åtgärden.

Jag vill dock återkomma till det som kanske allra mest påverkar effektiviteten hos polisväsendet, nämligen den enskilda polisens möjligheter att göra ett bra jobb och faktorer som innebär det motsatta. Alla som jobbar, oavsett bransch, vet att trivsel, god stämning, bra arbetsschema och väl fungerande ledare är oslagbara kvalitetsfaktorer. Där tror jag att polisen har en hemläxa att göra.

Det pågår ett omfattande utvecklingsarbete inom polisen, säger justitieministern. Vad säger då den enskilda polisen? Vad säger poliser som vi träffar i vardagen, vi som jobbar politiskt, i kommunpolitik, i polisstyrelser och här i riksdagen? Poliser som jag har talat med säger att det är chefstrångt, det är byråkratiskt och det är ineffektivt. Detta kommer alltså direkt från golvet, som man brukar uttrycka det.

De påpekar vikten av god lokalkännedom, där mindre enheter knutna till lokalsamhället har stora fördelar. Jag pratade med en pensionerad polis, vi kan kalla honom Börje, i förberedelsearbetet för den här debatten i går. Han sade så här: När de små polisstationerna försvann försvann också berättelserna om bygden. När berättelserna om bygden försvinner upphör personkännedomen i flera generationsled. Den brottsbekämpning som de civilanställda inom polisen gjorde förr är borta i stora delar. Då hjälper inte blåljus och snabba uttryckningar.

Dessutom är det så att glesbygds- och landsbygdspolisen känner sig frustrerade över att kompetensutveckling och löneutveckling främst sker i storstadsområdena. Vissa poliser i glesbygd och landsbygd känner sig som kvartspoliser, de som i bästa fall när lite grövre brottslighet förekommer får hålla ställningarna tills den "riktiga" polisen dyker upp.

Jag tror att det är farligt om ordningsmakten riskerar att få en så kallad Kling och Klang-stämpel i vissa delar av landet. Jag anklagar naturligtvis inte den enskilda polismannen eller -kvinnan utan jag är bekymrad över den gällande ordningen. Hur många av dagens 9 000 poliser i yttre tjänst kan och får till exempel ingripa vid ett beväpnat bankrån eller annan grövre brottslighet där vapen är inblandade?

Den så kallade ineffektiviteten har säkert flera förklaringar. En anledning är, precis som man säger från Miljöpartiets sida, att det offentliga Sverige inte håller ihop. Brister inom socialtjänsten, psykiatrin, skolan etcetera gör att alltför mycket polisarbete blir och är akuta åtgärder i vardagen och att det preventiva arbetet åsidosätts eller kommer i skymundan.

Anf. 17 CAROLINE SZYBER (KD):

Fru talman! Nu står polisorganisationen inför stora förändringar. Det är viktigt att genomföra de ändringarna så att hela organisationen ska kunna fungera optimalt. Det finns mycket att göra. Det har allmänheten också rätt att förvänta sig.

Jag tycker att det förslag om *en* polismyndighet, som Polisorganisationsutredningen föreslår, är bra. Det är viktigt med ett krav på att polisen ska vara synlig och tillgänglig i hela landet. Detta förslag ger polisen möjlighet att omfördela resurser till de områden där de behövs som mest. Likaså är det bra att det tydligt uttrycker vikten av att det lokala polis-samarbetet är basen för polisverksamheten.

Samtidigt är det en självklarhet att det behövs en mer samlad specialistkunskap kring vissa områden, där kunskap och erfarenhet kan nyttjas av polisen i hela Sverige.

De brottsförebyggande och brottsutredande insatserna måste bli mer lokalt anpassade, anser vi kristdemokrater. När lokala handlingsplaner för det brottsförebyggande arbetet tas fram efterlyser polisen ofta en dialog med lokala politiker och övriga samhället. För att samarbetet ska fungera bättre är det viktigt att man har en gemensam problembild. Vilka områden är mest brottsbelastade? Var ska en ny polisstation hamna? Var och när behövs särskilda punktinsatser från polisens sida? Hur kan brottsoffer och vittnen bäst stödjas? Hur kan ideella organisationer och volontärer dras in i arbetet på ett bättre sätt? Och hur ska polisens tillgänglighet och möjlighet att utreda brott bli bättre?

Alla dessa frågor kan och ska ventileras i ett råd med deltagande från samhällets alla aktörer om vi ska komma till rätta med brottsligheten på ett bättre sätt. Det finns ett arbete som pågår på vissa håll, men det behöver utvecklas ännu mer. Det visar att det finns många bra exempel på att ett genomtänkt och konsekvent arbete ger resultat.

Inom de olika polismyndigheterna pågår också ett arbete. Jag har besökt flera av dem, och jag känner att det är intressant och bra att veta vad de fokuserar och lägger resurser på. I Växjö satsar man mycket på brottsoffer och vittnesstöd i nära samarbete med det civila samhället. I Västerbottens län, som har lägst antal anmälda brott i landet per hundra tusen invånare, har det funnits tydligt fokus på ungdomars brottslighet och ungdomars missbruk från polisen, kommunen, sociala myndigheter och från skolan, men även från det civila samhället. Det är viktigt att polisen

och kommunen samverkar. På flera ställen behövs det ett ökat samverkanskrav, något som också föreslås i den nya polisorganisationen.

Jag vill ha en synlig och närvarande polis, men när jag var på besök i Umeå berättade de att ofta undrar folk vad som har hänt när de ser en polis eller en polisbil. Ändå är kontakten mellan polisen och folket alltid väldigt viktig. När jag träffade polisen i Umeå sade de att de alltid återkopplar till den som lämnar en polisanmälan, vare sig brottet är uppkärvat eller inte. Det är en närvarande polis. Jag tror att det är väldigt viktigt att man får det där samtalet från polisen som säger: Vi kunde tyvärr inte fastställa vem det var som hade begått brottet i din lägenhet. Vi har försökt, och vi sparar alla uppgifter. Skulle det framkomma någonting annat kommer vi att återkomma, för då ser vi en helhet. Det kanske är någon internationell liga.

Jag tycker också att det här tydliggör varför vi behöver *en* polismyndighet. Det har varit lite för skottsäkra skott mellan de olika polismyndigheterna. Jag hoppas att vi med *en* polismyndighet som fortfarande lyfter fram det lokala får en mer effektiv polis.

Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Om vi börjar med behovet och nödvändigheten av fler synliga och närvarande poliser tycker jag att det finns en del som kanske ska betänka att de inte tyckte att de resurser som det kräver behövdes.

Regeringen har varit väldigt tydlig. När vi har satsat resurser har ett av syftena varit att få fler synliga och närvarande poliser. Det uppdrag som vi nu har gett till Brottsförebyggande rådet, att analysera hur resurserna har använts, kommer att belysa i vilken utsträckning man har fullföljt det kravet. Det är naturligtvis oerhört viktigt.

Den här debatten handlar om effektivitet. Jimmie Åkesson tog upp att det finns en hel del uppgifter som man kan undra om det är polisen som ska hantera. Det är så att polisen ofta tvingas ingripa när andra har misslyckats eller inte finns närvarande. Det där är alldeles uppenbart när det gäller ungdomsären. Det är uppenbart på nätterna. Det handlar om skadeskjutna djur och mycket annat där polisen ingriper, och man kan undra.

Det här har ju utretts. Problemet är att ingen annan vill ta ansvaret. Inte ens de missbrukare som är riktigt illa ute och som måste omhändertas vill man alltid ta hand om inom sjukvården, utan polisen tvingas ta dem till arresten och häktet. Det är naturligtvis inte lyckligt. Vi jobbar självklart med detta.

En viktig sak som jag tror att vi måste jobba mer med för att öka effektiviteten är att se till att vi får bort det onödiga stuprörstänkandet som vi har bland svenska myndigheter. Regeringen har i en rad olika sammanhang försökt att koppla ihop polisen med andra relevanta myndigheter. Låt mig nämna några exempel.

Vi har sett till att det i dag finns avtal mellan polisen och nästan alla kommuner i hela Sverige om hur omvärldsproblemen ser ut, vem som gör vad och hur man ska prioritera. Det är viktigt. Satsningen mot grov organiserad brottslighet handlar om samverkan mellan myndigheter som tidigare knappt pratat med varandra. Vi har insatsgrupper för att ta oss an ungdomar med stora problem, just nu på tolv orter runt om i Sverige. Samverkan är en viktig nyckel för att öka effektiviteten.

Anf. 19 MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Det lönar sig att läsa på inför en debatt, Jimmie Åkesson. När han pratade om datalagringsdirektivet var det uppenbart att han inte har gjort det.

Sverigedemokraterna gick emot datalagringsdirektivet vid två tillfällen, först ihop med V och MP på våren 2011. Ni medverkade till att fälla hela förslaget, att bordlägga alltihop i ett år, vilket kommer att kosta svenska skattebetalare över 100 miljoner kronor i böter för att vi inte har genomfört ett direktiv som faktiskt är bra för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Jo, så var det.

Sedan röstade ni nej i våras när frågan var uppe igen efter bordläggningen. Men ni gjorde det inte med hänvisning till lagringstiden, som Åkesson felaktigt uppgav. Ni gjorde det med hänvisning till att ni inte vill att de här uppgifterna ska lagras utomlands.

Som sagt, läs på nästa gång ni begär debatt i polisfrågor, Åkesson!

Till justitieministern vill jag vända mig med utbildningsfrågorna. Jag ställer frågan för tredje gången: Vad vill egentligen regeringen göra med polisutbildningen? När jag hör Johan Pehrson argumentera igen är det den gammeldags synen på utbildning. Om vi som stat ger poliserna en bättre utbildning kommer de inte att vilja vara kvar vid polisen. Då kommer de inte att vilja jobba i glesbygd, har vi tidigare hört Folkpartiet anföra.

Underskatta inte alla de tusentals ungdomar som söker sig till polisen! De gör det därför att de vill jobba inom polisen. Men de vill också ha utvecklingsmöjligheter, och de vill kunna jobba med moderna metoder. De vill kunna få stöd av modern forskning kring metodutveckling.

Därför behövs en bättre utbildning, och det behövs bättre metodutveckling hos polisen. Därför behöver vi ett besked från regeringen om polisutbildningen.

Här finns en enig rödgrön opposition, en allmän uppfattning bland landets kriminologer, och jag ställer frågan för tredje gången till justitieministern: Vad är regeringens inställning till polisutbildningsfrågorna?

Anf. 20 MARIA FERM (MP):

Fru talman! Den här regeringens enda medicin mot brottsligheten har varit hårdare tag, fler poliser, högre straff och mer användning av hemliga tvångsmedel. Efter att ha testat den medicinen i över fem år nu kan vi konstatera att den inte har varit ett botemedel. Fler brott klaras inte upp, trots historiska satsningar på polisen. Polisorganisationens ineffektivitet behöver tas på allvar, och uppklaringsgraden behöver öka. Dessutom behövs ett helhetstänk för att motverka brottslighet. Polisen behöver förutsättningar för att kunna lösa brott här och nu, och samhället måste motverka kriminalitetens grogrunder. Därför är den här debatten viktig och välkommen, och vi behöver diskutera frågan mer.

Polisen kan gör mycket när det gäller att förebygga brottslighet. Den kan visa på en närvaro och ha en aktiv dialog med lokalsamhället. Men det finns en gräns för hur mycket polisen kan göra. Polisen kan inte skapa jobb åt unga arbetslösa, polisen kan inte heller ge dem högskolebehörighet eller gymnasieexamen, och polisen kan inte skapa framtidstro.

Lika viktigt som det är att se till att polisen har de resurser som behövs här och nu, lika viktigt är det att motverka kriminalitet i framtiden genom att sjösätta brottsförebyggande arbete som handlar om att leverera jobb, utbildning och framtidstro.

Dessutom måste vi fråga oss vilken sorts säkerhet vi vill ha i samhället. Vill vi ha ett samhälle där övervakning och rädsla för repressalier är det som hindrar människor från att begå brott? Eller vill vi ha ett samhälle där tilliten till varandra och vårt gemensamma och tilltron till framtiden bygger vårt samhälle säkert?

Anf. 21 JOHAN PEHRSON (FP):

Fru talman! Det är väl ingen här inne som tycker att polisen ska uppfostra barnen eller att polisen ska undervisa barnen i skolan. Åtminstone vi i Folkpartiet tycker att det är viktigt att föräldrar tar ansvar för och har möjlighet att fostra sina barn. Barnen ska dessutom få gå i en skola, och en förskola innan dess, som gör att de kan utvecklas, få med sig kunskaper och bli hyggliga samhällsmedborgare med vettiga värderingar. Det är så vi bygger ett tryggt samhälle. Vet du hur vi ska nå fram till det, Maria Ferm? Jo, med en jobbpolitik som gör att människor kommer i arbete. Det är mycket viktigt.

Jag måste komma tillbaka till polisutbildningsfrågan. Jag kan lova Morgan Johansson att vi, med risk för att komma för nära stalkningslagstiftningens gränser, är på och diskuterar en hel del internt i regeringen om utbildningsfrågor vad gäller polisen. Men eftersom Morgan Johansson visar denna totala världsfrånvändhet mot vad man hör när man är ute och träffar poliser, föreslår jag att vi tillsammans bjuder in slumpmässigt – inte bara poliser som jag har träffat – operativa polischefer och hör vad de tycker saknas exakt hos svenska nya poliser. Vi kan fråga om de känner att de har för dålig akademisk grund, om de behöver mer teori eller vad som behövs. Vi kan se om du får de svar du hoppas på. Om det är som Morgan Johansson nyss gav uttryck för, att vi bara lyssnar på kriminologer, är det fara å färde. De har mycket att säga, men vi ska inte bara lyssna på dem.

Vi ska värna det samarbetsklimat som ändå finns. Jag uppskattar mycket att Socialdemokraterna bidragit till en hel del av den tunga lagstiftning som har kommit på riksdagens bord, inte minst den fråga vi hade uppe i går i kammaren om polisens tillgång till elektronisk kommunikation. Det är mycket svåra balansgångsfrågor. Det finns flera sådana frågor som vi behöver jobba tillsammans med. Jag vill påminna Morgan Johansson om att detta skedde också när Socialdemokraterna satt i regeringen. Rekordet i långbänk innehas av frågan om buggningen. Den låg i lådan på departementet i tio år under socialdemokratisk ledning. Sedan blev den verklighet.

Anf. 22 JOHAN LINANDER (C):

Fru talman! Jag måste återkomma till Jimmie Åkesson och den häpnadsväckande okunnigheten som visades tidigare. Bara så att du vet: Polisen kan inte häkta någon över huvud taget. Det är bara domstol som kan häkta någon. Den som är häktad kommer inte ut en timme senare. Det går inte att komma till sådana här debatter och vara så dåligt påläst.

För att göra Morgan Johansson lite glad tänkte jag återkomma till utbildningsfrågorna.

Centerpartiet står bakom grunderna i Anders Danielssons utredning om hur polisutbildningen bör förändras. Vi menar att de delar av utbildningen som motsvarar högskoleutbildning ska ge högskolepoäng. Det ska också vara möjligt att efter examen forska och kanske doktorera inom Polishögskolan.

Samtidigt är det viktigt att säga att hur välutbildade poliser vi än får måste de ha rätt utbildning som passar till olika behov som finns i samhället. Poliserna finns inte till för poliserna, utan poliserna finns till för samhället och vår gemensamma trygghet i samhället.

Tiden för att förändra polisutbildningen är inte just nu. Vi håller på med den största förändringen av Polissverige på över 40 år. Jag tror inte att vi samtidigt ska vända upp och ned på polisutbildningen. Som jag ser det bör faktiskt utbildningen få vänta tills den nya polisorganisationen är på plats.

Fru talman! Jag vill tacka för debatten. Det är inte första och säkert inte sista gången som vi debatterar polisen i riksdagen, men det är ändå glädjande att det finns en så pass stor samstämmighet i alla fall. Vi som satt i Polisorganisationskommittén lyckades komma överens till hundra procent. Alla representanter för samtliga åtta riksdagspartier står bakom betänkandet. Det är en stor styrka nu när förslagen ska genomföras.

Anf. 23 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Fru talman! Det är väl lite av Johan Linanders ständiga argument, i alla fall i de debatter jag har mött honom, att man är okunnig och dåligt påläst. Sedan har han inget eget att komma med ändå. Han kan säga så, och den som tror på det får väl göra det. Jag vet att polisen inte häktar någon, och det var inte det jag sade heller.

Fru talman! Om jag ändå ska sammanfatta det som åtminstone jag har varit ute efter i debatten kan jag säga följande. För mycket av polisens vardag ägnas åt onödig, inte nödvändig byråkrati som någon annan kan göra minst lika bra eller till och med bättre. Det handlar om att renodla polisens roll, att avlasta polisen så att man kan ägna sig åt kärnverksamheterna, nämligen att bekämpa brott och skänka människor trygghet, möjliggöra synlighet.

Jag har här en alldeles färsk undersökning från ett försäkringsbolag, där man har frågat människor vad de tycker om den önskan som rikspolischefen uttryckt om att få ett mer renodlat samhällsuppdrag. Tre av fyra säger att det verkar rimligt att polisen inte ägnar sig åt att kontrollera farliga istappar eller att bevilja cirkustillstånd. Det håller jag med om. Jag tror att de allra flesta håller med om det. Jag förstår inte varför det ska vara så svårt att ändå nå fram.

Justitieministern tar upp frågor om till exempel ungdomsfylla. De är lite mer komplicerade frågor. Det handlar om ordningsstörningar som naturligtvis en myndighet med våldsmonopol måste hantera. Men hittegods eller istappar tycker jag att till exempel en kommun eller annan myndighet kan ägna sig åt.

Jag skulle vilja veta hur justitieministern ser på rikspolischefens önskan om ett mer renodlat polisuppdrag. Det skulle vara intressant att få veta.

Jag vill också tacka för en intressant och hyfsat givande och konstruktiv debatt.

Prot. 2011/12:113
11 maj

Aktuell debatt: Polisen

Anf. 24 LEIF LINDSTRÖM (V):

Fru talman! Jag vill återkomma till vad jag var inne på i mitt förra anförande. Kvalitetsfaktorer är det som avgör om vi har en bra eller dålig polis. En kvalitetsfaktor som inte fungerar, och som JK har påpekat i stark kritik till rikspolischefen, är meddelarfriheten och repressalieförbudet. Det är ju fullständigt oacceptabelt att enskilda poliser ska hämmas i sina ambitioner och sin vilja att utveckla polisarbetet och av den anledningen anklagas för illojalitet. Jag tror att de flesta svenska polismän är oerhört lojala och inte springer till pressen för att framföra sina åsikter i första ledet.

Det är även så att Sveriges Radios program *Kaliber* i P1 har tagit upp den här problematiken, och hälften av polisens huvudskyddsombud bekräftar förekomsten av en repressaliekultur. Jag tror att det är någonting som i allra högsta grad påverkar kvaliteten och utvecklingsarbetet inom polisen.

Jag hoppas och tror att justitieministern tar de här signalerna på största allvar. Det är mycket allvarligt!

Slutligen vill jag säga så här: Gärna en ny organisation – det behövs. Men det allra viktigaste är att ge den enskilde polismannen och -kvinnan möjlighet att växa och utvecklas med sina arbetsuppgifter.

Anf. 25 CAROLINE SZYBER (KD):

Fru talman! Ibland kan man tycka att saker tar lång tid, men att stressa fram lösningar är inte bra. Polisorganisationsutredningen presenterades för ett antal veckor sedan. Säg ska att det var en parlamentarisk utredning där alla partier hade representanter. Det kommer framöver att tillsättas en genomförandekommitté, så jag säger bara som vägs skyltarna säger: Arbete pågår.

Jag vill efter att ha lyssnat på vissa partiföreträdare i dag vara tydlig. Vissa politiker verkar frestas att gå in i detalj och avgöra hur resursfördelningen ska se ut. Det vi måste göra är att ta ansvar för de stora dragen men framför allt se till att polisen har effektiva instrument och resurser. Polisen får själv sedan prioritera sin verksamhet, som beror på händelser och situationer som ofta inte kan förutses eller planeras för.

Att vi har en polis som genom sin närvaro skapar trygghet bland medborgarna, kan förebygga brott och ingripa snabbare när brott begås är helt avgörande. Polisen måste vara närvarande, närmare medborgarna. En närvarande och synlig polis ger trygghet hos medborgarna, och känslan av trygghet är viktig i ett samhälle.

Polisen är en viktig del av vårt rättssamhälle. Deras vardag är tuff, och de får uppleva mycket under ett arbetspass som många av oss aldrig skulle vilja möta eller får möta. Poliser har rätt att i tjänsten bära vapen och har rätt och skyldighet att utöva våld i sin tjänst. Poliser ställs ofta inför svåra avgöranden som kan gälla liv eller död. Deras arbete är viktigt för att vi medborgare ska känna en trygghet.

Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (M):

Fru talman! Tack för många intressanta synpunkter! Det är naturligtvis svårt att besvara dem alla. Men det är viktigt att konstatera att polisen har mer resurser än någonsin tidigare, att resultaten måste bli bättre, att vi står inför en stor organisationsutredning och att den måste klaras av samtidigt som verksamheten har hög kraft och effektivitet. Vi ska ha närvarande och synliga poliser.

Ja, jag tycker precis som rikspolischefen att polisens arbetsuppgifter kan renodlas, men det förutsätter att någon vill ta sig an arbetsuppgifterna. Jag välkomnar alla partiföreträdare att övertyga kommuner och andra instanser om att de kan ta över en del av ansvaret. Det är inte helt enkelt.

När det däremot gäller hittegods vet jag att det ibland finns tveksamheter inom polisen, eftersom det också används i spaningsarbete och är viktigt för det inre arbetet. Men istapparna, cirkustälten och mycket annat kan man säkert med stor sannolikhet sköta lika bra någon annanstans. Det finns mycket som går att ensa, och det ska vi naturligtvis arbeta med.

Jag är glad över att frågan om utbildning och forskning kommer med. Lite diskussion om utbildning har det ju varit. Men just i dag är det faktiskt så att efter debatten här ska jag gå för att underteckna det avtal som nu stabiliserar och säkerställer det internationella priset i kriminologi, Stockholmspriset i kriminologi, som har getts ut sedan 2006. Det är det största internationella priset i kriminologifrågor. De första initiativen togs av en socialdemokratisk statssekreterare, vill jag påpeka.

Vi har arbetat med detta under ett par år. Nu går regeringen in och säkerställer att vi kan bilda en stiftelse för att det ska utdelas ett pris på hög nivå också för framtiden. Varje år träffas 600–700 internationella forskare i kriminologi här i Sverige för att diskutera relevanta frågor. Det finns en internationell jury som varje år utser de mest framstående forskningsresultaten på det här området, inklusive poliskunnande och polisforskning. Jag tycker att det är ett positivt besked när jag kan informera riksdagen om att vi nu säkerställer den här forskningsbasen inför framtiden.

Tack för debatten!
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Förste vice talmannen meddelade

att *Jabar Amin* (MP) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 21 maj, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Ann-Louise Hansson* (MP) och

att *Lena Olsson* (V) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 21 maj, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Leif Lindström* (V).

3 § Fortsatt ledighet

Prot. 2011/12:113
11 maj

Förste vice talmannen meddelade att *Gunnar Andrén* (FP) ansökt om fortsatt ledighet under tiden den 21 maj–20 juni.

Kammaren biföll denna ansökan.

Förste vice talmannen anmälde att *Martin Andreasson* (FP) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för utbildningsminister Jan Björklund (FP) under Gunnar Andréns ledighet.

4 § Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp anmält Martin Andreasson som suppleant i finansutskottet, skatteutskottet och EU-nämnden under Gunnar Andréns ledighet.

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 21 maj–20 juni* till

suppleant i finansutskottet
Martin Andreasson (FP)

suppleant i skatteutskottet
Martin Andreasson (FP)

suppleant i EU-nämnden
Martin Andreasson (FP)

5 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2011/12:147 till socialutskottet

6 § Svar på interpellation 2011/12:316 om EU och moms för ideell sektor

*Svar på
interpellationer*

Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Hans Olsson har frågat mig hur diskussionerna med EU-kommissionen i fråga om momsbefrielse för ideella föreningar har utvecklats vidare efter kommissionens ställningstagande i december 2011. Hans Olsson har också frågat mig om Sverige kan godkänna ett nytt momsdirektiv utan att frågan uppnått en lösning.

Inledningsvis vill jag understryka vikten av en förmånlig behandling av den ideella sektorn. Kommissionen anser att den svenska momslagen har ett alltför generöst undantag för ideella föreningar. Kommissionen

inledde därför 2008 ett överträdelseärende mot Sverige som fortfarande pågår. Regeringen håller inte med om kommissionens tolkning och har framfört invändningar mot den. När kommissionär Semeta besökte Sverige i somras kom vi överens om att fortsätta diskussionerna i frågan. Kommissionen ställde därefter ett antal frågor som vi svarade på i slutet av december, och nu arbetar kommissionen med att analysera vårt svar. Jag avser att i diskussionerna fortsätta föra fram att den ideella sektorns viktiga verksamhet måste främjas.

Regeringen har också i samband med arbetet med en allmän översyn av momssystemet på EU-nivå lyft fram att undantagen för ideell verksamhet i momsdirektivet bör tydliggöras. Som Hans Olsson har nämnt uttryckte kommissionen i sitt meddelande i december inte någon ambition att förtydliga undantagen. Därefter har regeringen tagit initiativ till ett uttalande från ministerrådet om att undantagen bör klargöras. Om man trots det inte finner en lösning i fråga om ideella föreningar ser jag för närvarande att en lämplig åtgärd kan vara att regeringen avstår från att stödja överenskommelser i rådet om andra förändringar av momssystemet.

Dialogen med kommissionen fortsätter alltså, och regeringen arbetar vidare med att säkerställa goda förutsättningar för en stark ideell sektor.

Anf. 28 HANS OLSSON (S):

Fru talman! Tack så mycket för svaret!

Jag har faktiskt som ambition att den här debatten ska leda till att vi kanske gemensamt kan skicka en kraftfull signal till den ideella sektorn i Sverige att den oro och de problem som har funnits troligtvis är på väg att lösas och att vi är ganska överens om det. Jag vet sedan tidigare debatter med finansministern att vi oftast inte hamnar på samma slutsats, men vi ska i alla fall göra ett försök denna gång.

Fru talman! I kväll ska jag faktiskt gå på fotboll. Eftersom jag är från Borås kan man tänka att jag ska gå och titta på ett fotbollslag som heter Elfsborg, som det går ganska bra för. Men det ska jag inte.

Jag ska gå och se en match i division 5. Där kan man säga att det börjar brännas när det gäller de nya förslagen till momsregler för den ideella sektorn. Fotbollslag som Elfsborg, Djurgården och AIK har troligtvis inga problem. Men om vi går till lagen i division 5 kommer problemen.

Tillsammans med de 20–40 i publiken kommer vi i pausen i kväll att gå ned till kiosken som kommer att öppnas. Där kan man köpa en kopp kaffe, och ibland har någon bakat en kaka också. Har man riktig tur kan man också få köpa en korv i bröd för 20 kronor.

Problemet med det nya förslaget från EU-kommissionen är att de killar och tjejer som ser till divisionsfotbollen hemma hos mig i Viskafors – om det inte blir ordning på det här – kan bli tvungna att redovisa momsintäkter för försäljningen i kiosken i kväll. Det tog vi bort en gång i tiden på 80-talet, för att inte krångla till det för killar och tjejer som ville engagera sig i den ideella sektorn. Men nu finns risken för att det ska bli på detta sätt.

Tänk er själva att de som ställer upp och ser till att den ideella sektorn snurrar i Sverige ska bli tvungna att jobba med de saker som Svenskt Näringsliv säger tillhör det mest krångliga i regelverket när det gäller

regler runt företagande! Det är vi på väg att flytta in till de killar och tjejer som i kväll står i kiosken hemma i Viskafors.

Därför, finansministern, hoppas jag, när jag nu har läst det här svaret, att vi kan skicka en signal till den ideella sektorn: Vi står så starka i Sverige när det gäller argumenten mot kommissionen att vi kan konstatera att detta inte kommer att ske.

Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Tack, Hans Olsson! Vi har haft en bred enighet i de här frågorna. Sveriges hållning är entydig. Vi kommer att driva detta så länge och så hårt som det går. Man brukar i idrottssammanhang tala om ”ända in i kaklet”, och det är det uttryck som vi har använt för att beskriva den svenska hållningen. Vi kommer till sista möte – jag höll på att säga till sista man – kämpa för att den svenska ideella sektorn ska få behålla sin momsfrihet.

Jag tror dock att man fortsatt ska känna en viss oro. Det beror på att kommissionen inte tar till sig vårt budskap på rätt sätt. Därför är det viktigt att vi sänder en ovanligt stark signal till kommissionen.

Sverige tillhör de länder i EU som ända sedan inträdet alltid har intagit en konstruktiv attityd, försöker hitta kompromisser och försöker bidra till lösningar. Det vi nu gör i det här interpellationssvaret är i praktiken att slå fast att vi kommer att blockera momslösningar på EU-nivå tills kommissionen är beredd att lösa ut den frågan. Det går inte att sända en mer kraftfull signal till kommissionen än detta.

Det är ingen fara på färde på kort sikt – det är viktigt att slå fast. Om man går vidare med ett överträdelseärende och tror att det så småningom hamnar i domstol dröjer det ett antal år. Man ska komma ihåg att de inledde ett förfarande mot Finland 2009 och ännu inte har gått vidare med att fördjupa det. Det mest sannolika är att kommissionen inte heller går vidare med Sverige och så småningom hittar en lösning. Den signalen ska vi skicka till Föreningssverige, för vi ska inte skapa en onödig oro kring verksamheten.

Men den viktigaste tillgång vi har är det gedigna arbete som svenska föreningar har gjort gentemot kommissionen. När man skickade ut grönboken på remiss skickade Sverige och Finland in över 1 000 remissvar från den ideella sektorn.

Det är för mig mycket svårt att förstå hur kommissionen väljer att inte ta in den signalen. Är det något som vi har lärt oss när vi tittar på våra europeiska samhällen är det att allt inte behöver vara marknad, att allt inte behöver vara stat. Det människor gör tillsammans i föreningar, fackföreningar, bygdegårdar, fotbollsklubbar och kulturföreningar är en central del av att vi har ett samhälle som håller ihop och där vi känner förståelse och lojalitet med varandra.

Hela kommissionens argument ska vi naturligtvis ta på stort allvar. Men för oss som har varit verksamma i Föreningssverige och ser Föreningssverige via våra barn och andra som är aktiva är det alldeles uppenbart att det inte är en kommersiell verksamhet som bedrivs av fotbollsklubbar, scoutföreningar eller kyrkor. Det är en ideell verksamhet.

Det faktum att man kanske till och med ser det som matchens höjdpunkt att få äta en varm korv är naturligtvis i grund och botten inte en konkurrens gentemot vare sig Statoil eller Sibyllas korvstånd någonstans,

för det är en ideell verksamhet som har ett inslag av att man också kan klara att finansiera viktiga ideella sektorer.

Vi måste arbeta gemensamt i alla led. Det har varit ett viktigt samarbete i Europaparlamentet. Skatteutskottet och riksdagen har agerat mycket klokt och bra när det gäller kontakterna med Semeta. Vi har från svenska regeringen försökt skicka signalen så tydligt som vi kan till kommissionen. Det vi gör i dag är i praktiken att skärpa tonläget ett par snäpp till en nivå som vi väldigt sällan har i vår kommunikation med kommissionen.

Vi kommer inte att ge oss, utan vi kommer att kräva att man justerar detta så att vi får en ordning för den ideella sektorn.

Anf. 30 HANS OLSSON (S):

Fru talman! Jag delar finansministerns åsikter i mycket. Jag kan också konstatera att vi i skatteutskottet, precis som finansministern säger, vid två tillfällen har pratat med kommissionären. Vid första tillfället kan jag erkänna att jag funderade lite grann, för han förstod nog inte riktigt hur det fungerade. Men andra gången blev jag väldigt glad, för då kändes det som att han hade förstått. Men sedan fick vi reda på att han hade förstått men inte brydde sig. Då blev det tungt.

Att svenskt föreningsliv har skickat in nästan 1 000 olika synpunkter på grönboken är korrekt. Reflexionen från kommissionen var att det berodde på att det var en kampanj i Sverige och att man därför inte behövde bry sig så mycket om de 1 000 svaren. Det känns inte roligt.

Jag tycker faktiskt att vi från Sverige – från föreningslivet, från regeringen, från riksdag och från opposition, ja från alla – har gett kommissionen hur många chanser som helst. Vi har ställt upp, förhandlat och diskuterat.

Jag tror att vi nu har kommit i ett läge – finansministern är lite grann inne på det också – att vi kan skicka en rejäl signal om att det är kört. Vi har ju chansen, för i och med att man ska besluta om ett nytt mervärdeskattedirektiv i EU måste alla länder vara överens – alla 27 EU-länder måste säga ja, för annars blir det inget nytt EU-direktiv.

Det har öppnat sig en unik möjlighet för oss i Sverige att skicka den signalen till kommissionen innan de målar in sig i ett hörn: Löser ni inte detta med den ideella sektorn för Sverige, Finland, Nederländerna och andra länder som är beroende av detta kommer vi inte att underteckna det nya mervärdeskattedirektivet. En tydligare signal kan man inte skicka. Jag tror att det är viktigt att skicka den signalen innan kommissionen har börjat måla in sig i ett hörn och komma med konkreta förslag, för då är det svårare att backa.

Jag tror alltså att det nu är dags att skicka en rejäl passning ned till kommissionen.

Då, fru talman, skulle vi, finansministern, kunna gå in och peta lite i texten i svaret, för att det ska bli lite tydligare, så att vi kanske kan vara överens.

Om man inte kan finna en lösning skriver finansministern i alla fall att "en lämplig åtgärd kan vara ..." Men, finansministern, om man ska skicka en rejäl signal kan man ändra "kan", och vill man ändra och förstärka ett ord är det alltid bra att börja det ordet med ett s, för det står för något stabilt och säkert. Skriver man "skall vara" är det något helt annat.

Jag hoppas, finansministern, att vi kan skicka signalen till kommissionen och till det svenska föreningslivet att om det inte blir ett undantag för Sverige och den ideella sektorn blir det inget nytt momsdirektiv.

Prot. 2011/12:113

11 maj

*Svar på
interpellationer*

Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Det råder ingen oenighet i denna fråga i Sverige. Det råder ingen oenighet i riksdagen, och det råder ingen oenighet mellan regering och riksdag. Det är centralt att vi får kommissionen att förstå hur vi ser på denna fråga.

Jag tror att kommissionen kan ha ett behov av att vi talar mer om detta, för jag har precis som Hans Olsson upplevt att de inte riktigt förstår problemet.

Jag vet vad det beror på. Alla europeiska länder har inte en sådan stor ideell sektor som Sverige. Det föreningsliv vi har, inte minst för våra barn och ungdomar, är bredare och djupare än i många andra europeiska länder.

Det är viktigt att kommissionen tar till sig att detta är en central del av vårt samhälle. Sverige ska inte ha mindre föreningsliv, utan de andra ska ha mer. Det ger nämligen stadga och stabilitet åt hela samhället.

Kommissionens motförslag är helt orimligt. De vill att vi i stället ska ha en generell momsgräns för alla företag. När vi har talat med föreningarna tycker de att 1 miljon är en bra gräns, vilket skulle kosta oss 14 miljarder kronor. Skulle vi sänka gränsen till 500 000, vilket föreningarna tycker inte fungerar, kostar det 7 miljarder kronor.

Det är viktigt att komma ihåg att vi talar om momsen. Det är vår bästa skattebas. Den har mycket små effekter på jobb, kapital och investeringar och ger oss breda och bra skatteintäkter. Vi kan också konstatera att det svenska momssystemet har bland de lägsta nivåerna av fusk i Europa.

Vi har alltså ett väl fungerande momssystem i Sverige som vi inte har något behov av att förändra. Man kan givetvis alltid önska att företag ska få lättnader på alla möjliga sätt, men varför ska vi ha en miljongräns på momsen som skulle kosta oss 14 miljarder för att hantera ett problem som inte finns? Vi har inget problem. Den ideella sektorn utgör inte någon snedvriden konkurrens. Den utgör inte något problem i samhället och behöver följaktligen inte kosta oss 14 miljarder.

Låt mig klargöra tidsförloppet. Kommissionen har ännu inte lagt fram några förslag om momsdirektivet. Man kommer inte att lägga fram ett helt momsdirektiv, utan man kommer att lägga fram det i flera delar. Signalen är att vi under 2013 kommer att börja få delförslag. Vi har alltså ett bra tag på oss innan vi är framme vid skarpt läge.

Jag och mina tjänstemän har gjort bedömningen att kommissionen inte kommer att tvivla på vad den formulering vi nu väljer betyder. Det är mycket ovanligt att Sverige skickar signaler om att vi kommer att börja blockera samarbete. Under min tid som finansminister har vi bara gjort det en enda gång, och det var när man försökte hindra oss från att driva våra alkoholkrav på gränshandelssidan. Då lade vi in veto. Tittar vi i ett längre perspektiv är det ytterst sällsynt att Sverige är berett att hota med veto. Jag tror därför att det inte råder något tvivel om att kommissionen uppfattar att vi sänder en stark signal.

Låt mig understryka en av de poänger som Hans Olsson gjorde och som jag tycker är central. Kommissionen ska inte avfärda oss. Det är ingen kampanj. Det är en viljeyttring i ett demokratiskt system från tusentals medborgare i Sverige som ska tas på stort allvar.

Det är viktigt att denna viljeyttring fortsätter. Vi får inte ge intrycket av att vi har vunnit striden eller att det inte är viktigt att fortsätta uppmåna idrottsrörelsen och andra att trycka på kommissionen, för kommissionen måste förstå att vår ideella sektor inte är något samhällsproblem och att det inte finns något konkurrensproblem på det sätt som de beskriver det.

Givet hur mycket problem vi har med offentliga finanser, skatter och annat är det obegripligt att kommissionen driver linjen att vi skulle behöva tappa miljarder i momsintäkter för att lösa ett problem som inte finns.

Anf. 32 HANS OLSSON (S):

Fru talman! Vi är överens om att detta inte känns okej, och de gånger man har tillfälle att göra förändringar är när man öppnar upp direktiven. Nu öppnar man upp för ett nytt mervärdesskattedirektiv. Jag tror att det vi har är 40 år gammalt, och tar vi inte chansen nu är det kört i 40–50 år till. Då är det kanske inte mitt problem, men vi får tänka lite på våra efterkommande.

Finansministern sitter på nyckeln till förhandlingarna med kommissionen. Låt inte detta unika tillfälle glida Sverige ur händerna, för det vore dumt.

Jag hoppas att bedömningen att ”kan vara” är lika starkt som ”skall vara” är rätt. Vi får se hur det går. Jag hoppas verkligen att det löser sig, för vi får inte tappa detta.

På fotbollsmatchen i kväll kommer jag kanske vara den ende av 30 som sitter och tänker på EU:s mervärdesskattedirektiv.

Jag tackar för debatten. Jag kommer att följa detta noggrant. Låt inte detta unika tillfälle glida Sverige och den ideella sektorn ur händerna.

Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag uppmanar Hans Olsson att titta på fotbollen och äta korven och inte tänka på momsdirektivet.

Vi är överens i dessa frågor, och de ska förankras i EU-nämnden. Innan vi är i närheten av att få ett direktiv som vi ska ta ställning till kommer vi till EU-nämnden, och vi kommer givetvis att eftersträva ett brett samförstånd i Sveriges riksdag. Då är vi kanske framme vid och redo för att säga att det blir ett nej om kommissionen inte är beredd att göra justeringar. Jag tror att är vi tuffa har vi goda förutsättningar att lyckas.

Jag vill dock åter understryka att vi måste markera bredden i det svenska engagemanget i frågan genom att gemensamt vända oss till EU-parlamentet, kommissionen och olika kommissionärer och utskott.

Vi är inte en krånglig medlemsstat. Vi är för Europasamarbetet. Men betar man sig på detta sätt kommer vi att bli en krånglig medlemsstat tills frågan är hanterad.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Lars Johansson har frågat mig vad jag avser att göra för att snabbt kunna införa skattskyldighet för utländska fordon.

Regeringen beslutade den 9 juni 2011 att tillsätta en utredning, 2011 års vägtullsutredning, som bland annat ska undersöka villkoren för att ta ut trängselskatt för fordon som inte är registrerade i Sverige. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 september 2012.

Trängselskatt är ett effektivt sätt att minska trängseln och förbättra framkomligheten. Även utländska bilar bör betala för den trängsel de orsakar. Ett ytterligare skäl till att utländska bilar bör betala trängselskatt är att bilar i samma kategori bör behandlas lika.

Tidigare har konstaterats att svårigheter kan förväntas när det gäller såväl att kontrollera att skatt har betalats som att driva in skatten vid utebliven betalning. Utredaren har i uppdrag att klargöra vilka förutsättningar som behöver uppfyllas för att utländska bilar ska kunna omfattas av trängselskatten.

Eftersom nuvarande system för uttag av trängselskatt bygger på att fordonens registreringsskyltar fotograferas måste det vara möjligt att identifiera ägaren till en utländsk bil i någon form av fordonsregister.

I samband med införandet av trängselskatt fanns inte något tillräckligt utvecklat samarbete för informationsutbyte mellan länder avseende uppgifter om bilar. Samarbeten med tillgång till andra länders fordonsregister har emellertid utvecklats successivt.

Jag har inte för avsikt att ta ställning till om och i så fall vilka åtgärder som kommer att vidtas innan utredaren har lämnat sitt betänkande.

Anf. 35 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack för svaret, finansministern.

Som jag förstår delar finansministern uppfattningen att vi behöver ha ett system som innebär att vi har samma konkurrensförhållande för svenska och utländska fordon när det gäller trängselskatten i Göteborg.

Däremot tycker jag att regeringen har varit lite senfärdig i den här frågan. Jag har med mig propositionen från när vi fattade beslut om trängselskatt. Propositionen lämnades den 8 april 2010. Utredningen tillsattes drygt ett år senare. Det är ju ett problem nu. Trängselskatten kommer att börja gälla den 1 januari 2013, så det är ganska kort om tid.

Det har gått ut ett brev till alla boende i Göteborg om att trängselskatten kommer att gälla från och med den 1 januari, och att den gäller enbart svensktregistrerade bilar. Det har naturligtvis skapat en debatt i min valkrets Göteborg om varför det ska vara så. Det var ju en förutsättning när riksdagen fattade beslutet att det också skulle omfatta utländska fordon.

Nu är vi ganska nära den dag när det ska träda i kraft. Jag noterar att den utredning som regeringen har tillsatt ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 september. Då är det ganska kort om tid.

Min fråga till finansministern blir naturligtvis: Räknar finansministern med att vi den 1 januari 2013 kommer att ha ett system som omfattar utlandsregistrerade fordon?

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag tackar Lars Johansson för interpellationen. Det här är en viktig fråga. Under senare tid har vi sett en del framsteg som gör att vi förmodligen så småningom kommer att kunna lägga fram förslag som gör att även utländska bilar får betala trängselavgift.

Trängselavgiften är ett intressant exempel på hur en väl fungerande svensk demokrati löser samhällsproblem. Vi har löst ett antal svåra problem med stor enighet. Vi minskar trängseln i våra storstäder. Ett samhällsekonomiskt effektivt sätt att göra det är trängselskatter. Vi har behov av stora infrastruktursatsningar. Det har varit eftersatt i Göteborgsområdet sedan tidigare. Den finansieringskälla som vi skapar går tillbaka till detta och gör att trängselskatterna i Sverige har blivit legitima bland vanliga människor på ett sätt som jag tycker är positivt.

Det har varit ett intressant förlopp i Göteborg. Där har man i enighet tillsammans med regeringen tagit initiativ till att göra detta. Det är ett bra exempel på hur regional samverkan och samarbete mellan region och stat kan fungera.

Man kan naturligtvis diskutera hur snabbt man borde tillsätta en utredning. Jag kan ge Lars Johansson rätt i att vi kanske borde ha påbörjat utredningen tidigare. Nu är den påbörjad och förslagen läggs fram i september. Den ska ut på remiss, vi ska ta fram en lagrådsremiss som ska läggas fram för riksdagen och riksdagsbehandlas. Jag är lite osäker på tidsförloppet, men jag är relativt säker på att vi tyvärr inte kommer att klara detta till den 1 januari 2013 med tanke på de få månader vi då har på oss. Om vi klarar det till den 1 juli 2013 eller den 1 januari 2014 återstår att se.

Min ambition skiljer sig naturligtvis inte på något sätt från Lars Johanssons. Jag vill få fram ett förslag. Jag vill att det sker så snabbt som möjligt. Vi ska helst göra det i samförstånd med våra grannländer så att vi gemensamt kan arbeta fram detta så att det fungerar i praktiken. Det är ingen idé att göra ett plakat som säger att man ska betala, och sedan fungerar det inte i realiteten. Det ska vara en pragmatisk lösning i samförstånd med andra som gör att vi både får skatteintäkter och jämlikhet i konkurrensen.

Jag har ingen annan uppfattning än Lars Johansson i den här frågan. Jag välkomnar interpellationen och delar hans ståndpunkt.

Anf. 37 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack för den kommentaren.

Som Anders Borg säger har det under lång tid bedrivits ett arbete för att kunna finansiera infrastruktursatsningarna i Göteborgsområdet, både för väg- och kollektivtrafik. Finansiering via trängselskatt är en viktig åtgärd.

Till skillnad från Stockholmsområdet gäller detta i Göteborg för alla transporter. Det är E6 som går genom Göteborg. Det är E20 som möts med E6, och det är E45. Det är alltså väldigt stor trafik. Åkeriföreningen har gjort en studie på hur många utländska fordon det handlar om på E6:an. Man säger att hela 40 procent av de tunga fordonen är utlandsregistrerade. Detta är därför en stor fråga för åkerinäringen. De är oroad för att det kommer att bli svårt för dem att konkurrera med utländska åkeriägare. Det är inte bra för svensk åkerinäring eftersom mycket av

godstransporterna passerar Göteborg till och från Göteborgs hamn och vidare till Norge och fram och tillbaka i Sverige. Det är ett kraftigt blodomlopp som går genom Göteborg. Därför har trängselskatten stor betydelse när det gäller intäkterna.

Samtidigt jobbar vi tillsammans med åkerinäringen aktivt i Göteborg när det gäller de transporter som ska ske där. Det handlar om att titta på miljözoner och styra trafiken så att den gör så liten skada som möjligt. Senfärdigheten innebär att detta inte kommer att finnas på plats den 1 januari.

Jag vill påminna finansministern om att de partier som satt i kommunfullmäktige i Göteborg före valet 2010 var helt överens. Det krävde dock en ganska hård politisk debatt med andra grupper i samhället för att få en uppslutning för detta. Vi fick ett lokalt parti som sade nej till trängselskatt och också blev representerat i fullmäktige. Det finns en stark opinion mot systemet. Därför är det oerhört viktigt att fortast möjligt få fram ett system som innebär att även utländska fordon omfattas, annars får vi en trovärdighetsdebatt. Det är ett viktigt politiskt besked som man måste få snarast möjligt.

Jag förstår att man måste remissbehandla och att det tar tid. Men det bör gå så fort som möjligt. Jag skulle gärna ha sett att det var på plats den 1 januari. Men eftersom regeringen var sen med att tillsätta utredningen inser jag att det kan bli problem. Om det inte blir den 1 januari, så gärna den 1 februari. Vi behöver inte vänta till den 1 juli om det inte är nödvändigt. Snabba på processen och använd all kraft till det.

Om det finns en teknisk möjlighet, vilket jag vill påstå att det gör, är det mer en fråga om hur man formellt hanterar frågan så att det blir en lagstiftning som håller. Det ska gå så fort som möjligt. Uppslutningen i Göteborgssamhället för en trängselskatt som omfattar utländska fordon är stor.

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag delar Lars Johanssons hållning, och jag delar hans vilja att detta ska göras så snabbt som möjligt.

Vi har en ordning i Sverige med lagråd och riksdagsbehandlingsor som måste få ta plats. Det är vårt demokratiska systems sätt att hantera även komplicerade frågor.

Det är självklart att detta är av central betydelse för Göteborgsregionen. Vi som har släkt och vänner där och besöker Göteborg vet hur viktiga trafiklösningarna är för att Göteborg som stad och transportnod ska fungera för hela Sverige som en avgörande del av vår infrastruktur när det gäller exporten.

Det är naturligtvis viktigt att vi får detta på plats så fort som möjligt. Det är också viktigt att vi får så mycket intäkter som möjligt så att vi säkrar en bra finansieringsmöjlighet för infrastruktursatsningar.

Jag delar Lars Johanssons hållning. Vi har naturligtvis ambitionen att detta ska genomföras så snabbt som möjligt givet att vi får förslag som fungerar och är tekniskt genomförbara och som kan remitteras och lagrådsbehandlas.

Jag välkomnar interpellationen och har ingen avvikande mening.

Anf. 39 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Som en avslutande kommentar kan jag nämna att lagstiftningen kommer att vara generell och inte bara gälla för Göteborg. Lagstiftningen kommer naturligtvis också att gälla för Stockholmsområdet vilket kommer att ha stor betydelse till exempel för hur man ska finansiera den nya genomfarten. Det kan få betydelse även i den här regionen för finansieringen av den nya länken öster om staden.

Det har en nationell betydelse att två storstadsregioner får möjlighet till en trängselskatt som också omfattar utländska fordon. Det kan också få betydelse för hur vi hanterar infrastrukturinvesteringar i framtiden även i andra regioner i Sverige.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag delar Lars Johanssons inställning, och jag tycker att det ligger klokskap i den avslutande kommentaren. Det är klart att det är viktigt för Stockholm och att det är viktigt för Göteborg. Potentiellt finns det även andra regioner som skulle kunna överväga detta, där de utländska intäkterna naturligtvis inte vore obetydliga. Men det måste naturligtvis ske utifrån ett regionalt perspektiv. Vi ska inte jobba med att vi trycker ned saker och ting uppifrån utan detta ska komma som lokala initiativ.

Men jag delar till fullo Lars Johanssons hållning och vill tacka för interpellationsdebatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2011/12:319 om politik för lycka

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Annika Lillemets har frågat mig hur jag avser agera för att uppfylla FN:s generalförsamlings uppmaning att utarbeta nya mått på välfärd och samhällsutveckling, som bättre fångar vikten av strävan efter lycka och välbefinnande för utveckling, och låta dessa bli vägledande för politiken.

Sverige är, tillsammans med de övriga nordiska länderna, bland de länder i världen där folk anger att de är mest nöjda med livet. Tillsammans med ekonomiskt välstånd är det faktorer som låg arbetslöshet, ekonomisk stabilitet, politisk frihet, låg korruption och starka sociala nätverk som är avgörande för folks välbefinnande. Det svenska samhället har historiskt sett varit bra på att förena god ekonomisk utveckling med en politik som främjar befolkningens välbefinnande. Denna utveckling ska fortsätta.

Regeringens viktigaste mål är full sysselsättning. Arbete har ett större värde än bara lön och produktion. Med jobb kommer gemenskap, trygghet och känslan av att vara behövd. Genom ökad sysselsättning och minskat utanförskap minskas klyftorna och sammanhållningen ökar. Med denna politik skapas de bästa förutsättningarna för ett ökat välbefinnande i Sverige.

Regeringen har inrättat en framtidskommission för att identifiera viktiga utmaningar som Sverige står inför på längre sikt. Som en del av uppdraget ska kommissionen utforska nya metoder för att följa och mäta bland annat livskvalitet och välbefinnande. Den ska undersöka vilka indikatorer som kan ge en bild av välbefinnandet i Sverige och i vilken utsträckning de kan användas som underlag för politiska beslut. Uppdraget till kommissionen, som ska redovisas senast den 1 mars 2013, ligger väl i linje med FN:s uppmaning till världens regeringar.

Anf. 42 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! Först vill jag tacka finansministern så mycket för svaret på min fråga. Jag är verkligen glad, rent av lite lycklig, över att finansministern nu intresserar sig för nya sätt att mäta samhällsutveckling som speglar det som är meningsfullt för människor – livskvalitet och välbefinnande. Det är verkligen goda nyheter att regeringen har tagit internationella åtaganden på allvar genom att Framtidskommissionen har fått i uppdrag att ta fram mer relevanta välfärdsåtgärder än bnp, något som vi i Miljöpartiet länge har arbetat för.

Lycka har i alla tider, helt naturligt, varit ett grundläggande mänskligt mål. Att öka förutsättningarna för att alla människor nu och i framtiden ska kunna trivas och må bra bör vara ett givet överordnat politiskt mål.

Som Anders Borg mycket riktigt påpekar är Sverige ett av de länder i världen där folk anger att de är mest nöjda med livet, och han hänvisar till ekonomisk utveckling. Men är det tillväxt som har gett oss goda liv, eller är det strävan efter goda liv som har gett oss tillväxt?

Redan Aristoteles i antikens Grekland konstaterade att pengar i sig inte ger lycka men att de kan användas så att de leder till lycka och det goda livet. Därför är aldrig pengar målet i politiken utan ett medel. Men när medel blir mål, som ekonomisk tillväxt nu har blivit, hamnar man snett. Om alla levde som svenskar skulle vi behöva flera jordklot. Att inte bara leva av räntan av naturresurserna utan på kapitalet är en ekonomisk tillväxt, och vi blir inte ens lyckligare av den längre.

När man tar hänsyn till Sveriges miljöpåverkan, liksom andra rika länders miljöpåverkan, är vi tyvärr inget föredöme. Svenskarna lever länge och är i allmänhet nöjda med livet. Men vårt ekologiska fotavtryck är alldeles för stort.

Trots att bnp har ökat kraftigt har välbefinnandet alltså inte hängt med. Det har i flera decennier ökat obetydligt, legat stilla eller rent av minskat i rika länder. Det finns flera orsaker till detta. Men jag ska bara kortfattat säga att människor jämför sig med varandra och tenderar att nedvärdera det som de har. Dessutom vänjer vi oss vid det vi har och vill ha mer.

Konsumtionssamhället bygger på att människor är missnöjda och försöker köpa sig lycka. En nöjd person är ofta en sämre konsument.

Allt fler, inte minst unga, mår dåligt och stressas i ett allt hårdare samhällsklimat. Men så måste det inte vara. Vi måste inte ha ett samhälle som bygger på missnöje och där människovärdet i allt högre grad kopplas till vad en person äger och presterar, om hon är sysselsatt eller anställningsbar. Det finns alltså mycket att göra.

Robert Kennedy slog huvudet på spiken redan 1968 när han konstaterade att bnp mäter allt utom det som gör livet värt att leva.

Nobelpristagaren Joseph E Stiglitz konstaterar att om man inte mäter rätt saker gör man inte heller rätt saker.

Den avgörande och spännande frågan som vi har att ta itu med är: Vad skulle det innebära i praktiken om målet för politiken i stället för blind tillväxt vore att skapa bästa förutsättningar för alla att skapa sig lyckliga liv och att allas lycka värderas lika – alla i vårt land, alla som nu lever på jorden och alla som kommer efter oss och till och med andra kännande levande varelser, djuren, efter sina förutsättningar?

Anders Borg hävdar att full sysselsättning är nyckeln till lycka. Det hoppas jag att han tänker över och tänker om.

Hur en verkligt effektiv politik för välbefinnande kan se ut tänkte jag tala lite grann om i mitt nästa inlägg.

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Jag vill tacka för interpellationen. Det är en viktig diskussion. Vi har haft den på EU-nivå. Bland annat Frankrike har tagit initiativ till en viktig kommission, med bland andra Nobelpristagare inblandade, som vi har haft diskussioner kring och som jag tycker har varit mycket givande och bra.

Jag tycker att detta är ett bra arbete. Jag ser fram emot Framtidskommissionens värdering av frågorna och att vi sedan kan inleda en process som leder till att vi får nya och bättre statistiska mått.

För första gången under min tid som statsråd får vi diskutera Aristoteles från riksdagens talarstol. Denna diskussion öppnar för en del filosofiska reflexioner, och det är roligt att de får vara en del av vår politiska diskussion.

Det är klart att lycka är ett komplext begrepp som inte handlar om bara pengar. Familjen och våra nära och kära måste naturligtvis vara det som vi sätter främst. Det kan handla om naturen och om att få vara i en öppen natur utan alltför stora spår av mänskliga avtryck. Det kan handla om arbetet och att vi tillsammans får åstadkomma saker och känna oss viktiga och delaktiga.

Pengar är dock viktiga därför att det finns ett oerhört starkt samband mellan vad man har för inkomst och vad man kan konsumera. Vad man kan konsumera är naturligtvis inte bara varor utan också fritid och upplevelser. Det är därför som forskningen visar på ett mycket starkt samband mellan ekonomisk tillväxt, konsumtion och lycka.

Jag ska ta ett lite extremt men mycket talande exempel. Jag ska i slutet av maj åka till Tanzania för att delta i den afrikanska utvecklingsbankens årsmöte i Arusha. Tanzania är ett land som har 15 dollar i bnp per capita. Det har vuxit med 5 procent per år sedan mitten av 90-talet. Tittar man på vad det har inneburit för barns möjligheter att överleva, vad det har inneburit för kvinnors hälsa och vad det innebär för möjligheten att kontrollera barnafödande då ser man att ekonomisk tillväxt förbättrar förutsättningarna för människors liv. Det har gjorts en genomgång, senast av IMF, av utvecklingen i Afrika. Har man mer pengar klarar man av att tillfredsställa fler människors behov, och därmed öppnar man vägen för dem att forma sina liv. Sedan handlar det naturligtvis inte bara om pengar, utan det handlar om att man skapar förutsättningar för dem att ha ett tryggt familjeliv där de inte behöver oroa sig för huruvida de ska kunna äta sig mätta eller om deras barn ska kunna få en bra utbildning.

Vi vet också att många konflikter har sin grund i att det råder knapphet på resurser.

Jag tycker att det ska bli en intressant diskussion som vi ska föra. Det är lite märkligt att säga det, men Sverige är ett av de lyckligaste länderna. Vi har en samhällsmodell som ger människor förutsättningar för sammanhållning, för öppenhet och för att forma sina liv. Jag tycker att det är en av de mest sympatiska samhällsmodeller som man kan hitta i världen. Det är tydligt att de nordiska länderna har lyckats väl på denna punkt.

Jag tror säkert att vi kan bli bättre på att väga in olika faktorer som påverkar hur människor mår och upplever sin tillvaro när vi utformar vår ekonomiska politik om vi har bättre information, bättre mått och bättre förståelse för det. Jag föreställer mig att man nu börjar ett utredningsarbete, som så småningom hamnar i ett väldigt konkret arbete på Statistiska centralbyrån, för att ta fram bättre och bredare mått på hur vi upplever vår tillvaro. Det tror jag i grund och botten skulle vara väldigt bra.

Anf. 44 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! Visst är det sant att pengar kan köpa lycka, så länge man är hungrig och saknar tak över huvudet och kläder på kroppen. Att satsa på de fattigaste ger mest lycka per krona, enkelt uttryckt. Det gäller både i världen, med millenniemål och liknande som behöver uppfyllas, och i Sverige. Även i vårt rika land finns det alltför många som inte har råd att köpa glasögon till sina barn eller hämta ut sin medicin. I stället för att göra de redan rika ännu rikare och de redan lyckliga ännu lyckligare och hetsa dem som redan jobbar att jobba ännu mer är det god lyckopolitik att dela mer rättvist på arbete och resurser.

Det är intressant att finansministern nämner minskade klyftor och ökad sammanhållning som mål. Den historiska ekonomiska utveckling och det ökade välbefinnande som vi har i Sverige och som ministern hänvisar till byggde ju till stor del på en politik med dessa mål. Med ändrat fokus på andra framgångsmått kanske det ändå finns hopp om att regeringen framöver ska lyckas bättre än hittills med att minska arbetslöshet och inkomstklyftor.

Mer är alltså inte längre alltid bättre i ett land som Sverige, om vi vill ha ett lyckligare samhälle. Liberalen John Stuart Mill såg redan på 1800-talet framför sig hur samhällen som blivit rika nog för att se till att alla får sina grundläggande materiella behov uppfyllda kommer att gå vidare till andlig, social och kulturell utveckling, som Mill sade. Allt effektivare produktionsmetoder har minskat behovet av mänskligt arbete, och vinsten av det kan vi ta ut i mer fri tid. Det här är viktigt, för vi måste komma till rätta med överkonsumtion och det följande överutnyttjande av naturresurser som hotar kommande generationers förutsättningar att leva goda liv. Det är inte bara ekologiskt nödvändigt utan också grundläggande lyckofrämjande politik.

Den brutala arbetslinjen skapar mer olycka än lycka. Lönearbete är bara *en* del av arbetet, och arbete är bara *en* del av livet, om än viktig. Varken den som arbetar mer än den orkar och vill eller den som är arbetslös får väl. Somligt arbete är till och med direkt skadligt för både lycka och ekonomi, bortom nästa kvartalsrapport. Vi kan avlöna folk för att till exempel hugga ned den sista urskogen, fiska upp den sista torsken

eller producera vapen, men att låta sådant arbete förbli ogjort är både god ekonomi på sikt och god lyckopolitik.

Den olyckliga fixeringen vid ökat lönearbete som något gott i sig ifrågasätts alltmer av tunga aktörer runt om i världen, inte minst av ekologiska och sociala skäl. Det gäller i stället att dela det mer rättvist. Jag kan nämna Stiglitzkommissionen i Frankrike som tillsattes av Sarkozyregeringen, den förra regeringen, med uppgift att ta fram mer heläckande och relevanta mått på samhällsutveckling än bnp. De lyfter i sin rapport från 2009 fram värdet av fri tid och vikten av lagom mycket meningsfullt arbete på goda villkor. Detta kan man prata länge om; det får vi ta en annan gång.

Jag vill passa på att fråga Anders Borg om han redan nu ser några andra viktiga indikatorer på god samhällsutveckling med välbefinnande i sikte än just sysselsättning med vad som helst. Har finansministern till exempel för avsikt att utveckla ett sätt att mäta hur klyftorna förändras över tid i Sverige eller att mäta jämställdhet? Det är väldigt bra om det arbete som regeringen nu gör, som ministern nämnde, leder till att mer resurser kommer att satsas på att ta fram statistik på viktiga områden där det i dag finns brister, något som till exempel Rädda Barnen har sett.

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Vi delar hållning här: Vi ska ta fram bättre mått på vad som ger människor lycka och trygghet. Men jag vill också säga att det finns en väldigt grundläggande skillnad mellan min och Annika Lillmets samhällssyn. Jag tror att ekonomisk tillväxt och hårt arbete är väldigt bra för människor, väldigt bra för samhället och väldigt bra för vår upplevelse av lycka.

Låt mig ta detta på ett väldigt konkret sätt. Åren 1975 till 1995 steg reallönerna med 0,3 procent per år. Därefter har reallönerna ökat med 2,3 procent. Jag ska inte säga att det är någons fel att det gick åt pipan – det är många som delar ansvaret för det – men hade vi haft samma reallönetillväxt som vi hade därefter hade vi haft 50 procent högre konsumtionsmöjlighet. Reallönerna för vanliga löntagare hade varit 50 procent högre. Det hade varit jättebra. Det hade varit jättebra om fler människor kunnat åka på en längre semester, om fler kunnat ta sina barn till Hennes & Mauritz och köpa den här tröjan som flickorna vill ha, om fler kunnat köpa den bok de önskar, bygga om hemma och göra vad de önskar.

Arbete, enligt min samhällsbild, är väldigt nära förknippat med lycka. Familj, natur, ens djur och ens liv är viktigt, men att spotta i nävarna och göra någonting, att göra ett ordentligt dagsverke och sedan gå hem efter en lång arbetsdag, det är också att vara lycklig. Det är för människor att känna att de betyder något för samhället, för sina medmänniskor, för arbetskamraterna och också för sin familj.

Jag anser naturligtvis att människor själva ska få välja vad som gör dem lyckliga. Vi ska naturligtvis inte ha någon straffbeskattning på arbete som gör att människor inte vill arbeta. Arbete är bra för människan. Det är bra för samhället. Det ger oss mer möjligheter till välfärd. Det ger också möjlighet för fler människor att arbeta därför att det är så viktigt.

Låt oss se ut över världen. Vi lever i en unik tid. Människan har funnits i 250 000 år. I 200 av dem har vi vuxit med mer än 3 procent. De senaste 30 åren har vi upplevt länder som kan växa snabbare än 3 pro-

cent. Det är alltså 30 år av 250 000 där vi snabbt kan lyfta människor ur fattigdom till rikedom.

Låt mig ta Tanzania som exempel, för jag gjorde ett litet räkneexempel där. Om Tanzania fortsätter att växa i den takt man gör i dag kommer man om 20 år att ha nått Marockos och Indonesiens bnp per capita. Fortsätter man att växa med de 5–6 procent vi nu ser kommer man om 30 år att ha nått Kinas och Thailands utvecklingsnivå. Om 40 år kommer man att ha nått Lettlands och Botswanas utvecklingsnivå. Då gör man den resa som vi i Sverige gjorde på 100 år, från 1870 till 1970, i termer av att man går från att vara ett fattigt land till att vara ett rikt land.

Det är klart att denna tillväxtexplosion – byggd på marknadsekonomi, på avregleringar, på privatiseringar, på flexibla arbetsmarknader, på stabila statsfinanser, på låg inflation och på ordning och reda med offentliga investeringar i utbildning, forskning och infrastruktur – har lyft människor, precis som den gjorde i Sverige, från fattigdom till relativ rikedom. Det tycker jag är fantastiskt. Jag välkomnar varje tillväxthöjning vi ser hos fattiga människor. *Vi* kan inte omfördela bort fattigdomen i Afrika. Det måste ske genom att Afrika och utvecklingsländerna växer. Sedan är det bra med omfördelning ändå eftersom vi vill ha ett samhälle som präglas av sammanhållning. *Vi ska* fördela. Det är nyttigt för samhället. Men vi måste komma ihåg att hårt arbete är grunden för all välfärd.

Anf. 46 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! O vad mycket det finns att säga! En framtidskommission måste också ta hänsyn till framtiden. Den tillväxt vi har nu i länder som Sverige går ut över kommande generationers möjlighet att leva goda liv. Vi har bara ett jordklot.

Vi måste också kunna ompröva vad som är ett gott liv om vi redan har tillräcklig materiell standard. Då kanske det är så, som Stiglitzkommissionen och många andra konstaterar, att till exempel fri tid är en väldigt viktig sak för att öka lyckan. Det är något som ger oss bättre liv, liksom självklart att få bidra och göra sitt bästa med något meningsfullt. Det är otroligt viktigt för lyckan; där är vi helt ense. Men om man arbetar med att till exempel producera vapen som exporteras till diktaturer och krigförande länder, känner man då mening och lycka i sitt arbete? Kanske, jag vet inte, men de som drabbas av vapnen är naturligtvis inte lyckliga. Man får tänka i stort på vad saker och ting har för betydelse och vems lycka som värderas högst.

Detta är en mycket stor diskussion, som jag hoppas att vi kan fortsätta att föra både i kammaren och ute i samhället. Vi i Miljöpartiet kommer dock att noga följa Framtidskommissionens arbete med att ta fram nya välfärdsåtgärder, och vi önskar både den och finansministern lycka till med det arbetet. Jag hoppas att processen leder till att vi äntligen kan tänka framåt och gå vidare till det utvecklingssamhälle Mill beskriver, där människor får möjlighet att växa från produktionsfaktorer till individer och medborgare med tid och kraft över för att få kultur, föreningsliv och demokrati att blomstra.

Jag ser alltså mycket fram emot fortsatta diskussioner om det egentligen allra viktigaste som finns.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (M):

Fru talman! Vi är överens om grundfrågan – vi bör ha bättre lyckomått. Tyvärr tror jag att Annika Lillemets gör sig själv en otjänst när hon tror att det skulle innebära att människor inte kommer att vilja arbeta hårt. Jag tror att rätten för människor att välja sina liv, att forma sina liv själva och tack vare vår välfärdsstad ha möjligheter och resurser att göra det – inte bara på en marknad utan med hjälp av våra gemensamma resurser – skapar lycka. Det var så Välfärdskommissionen definierade bra, generell välfärd. Det var så Joakim Palme lade fast hur vi ska se på generell välfärd. Det är ett synsätt jag delar.

Jag tror inte att man kommer att föredra att gå runt på kulturaftnar och bokkaféer i stället för att arbeta. Jag tror att man vill vara i skogen och göra gallring. Jag tycker att det finns en skönhetskänsla i en ny lastbil som kommer ut från Scania och rullar ut för att klara av timmertransporter. Jag tror på produktion. Jag tror på arbete. Jag tror på tillväxt. Det är det samhälle jag vill ha.

Sedan ska det också ge utrymme för oss att vara föräldrar och makar, vara en del i våra bygder och gemensamt hjälpas åt med sådant som vi ska göra tillsammans. Det är klart att vi ska ha en välfärdsstat som omfördelar och ger många resurser att göra detta.

Låt oss dock också komma ihåg vad vi står i: Vi har välfärden. För nästan hela världen – för 3,6 miljarder asiater och för 1 miljard afrikaner – är hög tillväxt, *riktigt* hög tillväxt, nyckeln till att man ska gå från fattigdom till rikedom. Det är det som nu lyfter världen från att vi har, för 20 år sedan, hälften av Afrika i konflikter med diktaturer och väldigt dåliga hälsoindikatorer och sociala indikatorer. En snabb ekonomisk utveckling i Afrika har gjort mer än någonting annat för att skapa möjligheter för människor att sträva efter lycka.

Så är det i Afrika, så är det i Sverige, och *det* är en del av vad vi ska mäta när vi utvecklar bättre lyckomått.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellationerna 2011/12:348 och 351 om statligt kontrollerbar kommunikationsinfrastruktur

Anf. 48 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Monica Green har frågat mig vad jag avser att göra för att förhindra utförsäljning av Trafikverket ICT. Vidare har Monica Green frågat mig vad jag avser att göra för att behålla säkerhet, kunnskap och kompetens i staten. Slutligen har Monica Green frågat mig vad jag avser att göra för att säkra viktiga samhällsfunktioner såsom styrd och prioriterad infrastruktur för kommunikation.

Annika Lillemets har frågat försvarsministern vad hon avser att göra för att en heltäckande konsekvens- och riskanalys som täcker krisberedskap och säkerhet genomförs före en eventuell försäljning av Trafikverket ICT. Vidare har Annika Lillemets frågat försvarsministern vad hon avser att göra för att säkra viktiga samhällsfunktioner utan en statligt ägd, opererad, styrd och prioriterad kommunikationsinfrastruktur, om det blir aktuellt.

Slutligen har Annika Lillemets frågat försvarsministern vad hon avser att göra för att regeringen, utifrån samhällsansvaret, ska utse en särskild utredare med uppgiften att avskilja ICT från Trafikverket som ett statligt bolag och med uppgiften att säkerställa att staten behåller sitt inflytande över den samhällsresurs ICT är. Annika Lillemets interpellation har överlämnats till mig, och jag väljer att besvara hennes och Monica Greens interpellationer i ett sammanhang.

Trafikverket ICT är en viktig leverantör av it- och telekomtjänster till Trafikverket och andra kunder. Bland de uppgifter som utförs av Trafikverket ICT kan nämnas ansvar för drift av trängselskatt samt delar av trafikinformation och trafiksystem för järnväg och väg. Funktionen är viktig för infrastrukturektorn.

Trafikverket ICT spelar dessutom en viktig roll för elektronisk kommunikation genom sitt fiberoptiska nät med stor geografisk täckning. Trafikverket ICT har i dag en viktig roll som operatörsneutral leverantör av bredbandskapacitet till den svenska marknaden, vilket bidrar till en bättre konkurrens. Det är angeläget för regeringen att ICT-funktionen ges möjlighet att utvecklas på ett för verksamheten och ITS-området optimalt sätt, och med beaktande av funktionaliteten hos samhällsviktiga funktioner.

För att ICT ska kunna fortsätta att vara en effektiv leverantör har Trafikverket sett ett behov av att ge ICT möjligheter att vidareutveckla den verksamhet som avser andra än Trafikverket, vilket kan vara svårt att förena med myndighetens verksamhet. Trafikverkets syfte är att skapa förutsättningar för en tjänsteutveckling och kostnadseffektivisering som gynnar transportsektorn, samtidigt som samhällets behov av bredbandstjänster kan beaktas. Inom ramen för den målsättningen och sitt uppdrag har därför Trafikverket tagit initiativ till en informationsinhämtning från marknaden angående förutsättningar för förändrad verksamhetsform.

Resultatet från Trafikverkets informationsinhämtning kan komma att utgöra ytterligare underlag för regeringen vid en prövning av vilka åtgärder som behövs för att långsiktigt tillgodose de behov funktionen avser. Den utgör i så fall ett komplement till det beslutsunderlag som regeringen har i form av betänkandet *Trafikverket ICT* (SOU 2010:82). Det blir en senare fråga för regeringen att ta ställning till om ytterligare underlag behöver inhämtas.

I det här sammanhanget vill jag nämna att regeringen i särskild ordning överväger frågan om behovsbilden avseende skyddad kommunikationslösning för offentlig sektor. Alla dessa aspekter kommer att vägas in när regeringen tar ställning i frågan.

Då Monica Green, som framställt en av interpellationerna, hade anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav tredje vice talmannen att Lars Johansson i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 49 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack för svaret avseende ICT, infrastrukturministern! Det var ett utförligt svar, och det vill jag tacka för särskilt.

Man ska komma ihåg att Trafikverkets fibernät är ett omfattande kommunikationssystem. Man har byggt upp detta – det är egentligen Banverket som har gjort det – utefter de olika järnvägarna i Sverige, från

Ystad till Riksgränsen. Det når 216 kommuner och består av 13 000 kilometer fibernät, som dessutom binder ihop 125 av de svenska stadsnäten och därigenom 90 procent av Sveriges befolkning.

Detta är ett öppet nät, oberoende och operatörneutralt. Det belyses också väldigt tydligt genom den här interpellationen att det är viktigt att vi kan bibehålla möjligheten att bygga ut våra bredband i hela landet och även skapa möjligheter för alla företag och människor att ha en fullgod bredbandstäckning. Det är också väldigt viktigt när vi diskuterar denna fråga att vi diskuterar på vilket sätt utvecklingen ska gå vidare.

Jag vill gärna påminna om att regeringen tidigare har tillsatt en särskild utredare. Det var Åke Hedén, dessutom ordförande i Post- och telestyrelsen, som presenterade sin utredning 2010. Han sade väldigt tydligt att om man skulle göra en utförsäljning av ICT skulle det hota kompetens, säkerhet och viktiga samhällsvärden. Jag vill gärna påminna om detta. Det är inte bara vi socialdemokrater som har uppmärksammat den diskussion som nu pågår och som Trafikverket också har varit ute och talat om, nämligen att man vill privatisera.

Dessutom slår Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fast att det är oerhört viktigt att staten har en kontrollerande kommunikationsinfrastruktur för att säkra sitt behov av tillgänglighet och skydd. De föreslår också, helt i linje med vad Hedénutredningen föreslår, att nätet bör drivas vidare av staten.

Jag blir inte riktigt klar över vad infrastrukturministern menar i sitt svar. Där talas om att Trafikverket har tagit initiativ till informationsinhämtning från marknaden angående förutsättning för förändrad verksamhetsform.

Jag har noterat att Trafikverket har gått ut och frågat om marknaden är intresserad av att ta över verksamheten i ICT, och det finns ett stort intresse. 16 olika företag har anmält sitt intresse. Och det är klart att det här har ett stort värde. Det är en verksamhet som omsätter 1,6 miljarder, och 600 personer är anställda i verksamheten. Det är en stor verksamhet och har naturligtvis ett väldigt stort värde.

Men vad händer om man lämnar ut den här verksamheten till marknaden och vi inte längre har fullständig kontroll över denna viktiga infrastruktur? Det är en viktig del i infrastrukturen att vi har kontroll över kommunikationssystemen som har en så stor betydelse för näringar och för människor i hela landet.

Jag har en fråga på slutet, nämligen: Avser regeringen – för jag uppfattar nu att regeringen ska ta över den här frågan från Trafikverket – att komma till riksdagen med ett förslag om hur det hela ska organiseras i framtiden, antingen via ett statligt verk eller via ett statligt bolag?

Anf. 50 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! Först vill jag tacka infrastrukturministern för svaren på de frågor som jag ställt till försvarsministern om statligt kontrollerbar kommunikationsinfrastruktur och vilka följder det kan få för krisberedskap och säkerhet om Trafikverket ICT säljs ut.

Jag ställde frågorna till just försvarsministern därför att tillgång till en robust infrastruktur för it- och telekommunikation är en viktig säkerhetspolitisk fråga. Vårt moderna samhälle är beroende av data- och telekommunikation och blir därmed alltmer sårbart.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreslår i en utredning från 2010 att Trafikverkets it-enhet, alltså Trafikverket ICT, får ansvar för drift och förvaltning av statligt kontrollerbar kommunikationsinfrastruktur, som man kallar det, som behövs för att myndigheter ska kunna kommunicera på ett säkert sätt även i krislägen. Och utredningen finner att Trafikverket ICT har såväl infrastrukturen som kompetensen att hantera samhällskritisk information.

Infrastrukturministern säger att Trafikverket ser ett behov av att ge ICT möjlighet att vidareutveckla den verksamhet som avser andra än Trafikverket och att det kan vara svårt att förena med myndighetens verksamhet. Jag undrar dels vad det här betyder lite mer, dels vad initiativet till informationsinhämtning från marknaden angående förutsättningar för förändrad verksamhetsform, som Trafikverket har tagit, egentligen innebär. Vad är det för utveckling man ser från Trafikverket, och hur vill regeringen utveckla ICT:s verksamhet? Vad är avsikten med informationsinhämtningen? Och varför skulle den vara svår att förena med myndighetens verksamhet?

Som Lars Johansson sade förbereder Trafikverket nu på eget bevåg en försäljning av ICT. Enligt uppgift i tidningen Ny Teknik är det många som är intresserade av att ta över ICT, företag som Ericsson, IBM, Fujitsu och Saab. Och vem som driver ett av Sveriges största operatörsneutrala och rikstäckande telenät har stor betydelse, för även om själva fibernätet, det fysiska nätet, blir kvar i statlig ägo kan hantering och drift av kapaciteten inte längre skötas med statlig insyn om nyttjanderätten till den säljs.

Låt mig ge ett exempel. När it-driftleverantören Tieto drabbades av ett tekniskt fel den 25 november 2011 kunde de värst drabbade av deras kunder inte använda sina it-lösningar under flera veckor. Det var Tieto som gjorde prioriteringen vilka kunder som först skulle få hjälp att komma i gång, och så gör också andra leverantörer.

Att ansvaret för prioriteringar i ett krisläge överläts på privata aktörer, ger det verkligen bästa tänkbara krisberedskap? Går det verkligen att säkra viktiga samhällsfunktioner utan en statligt ägd, opererad, styrd och prioriterad infrastruktur för kommunikation? Vågar regeringen förlita sig på att privata aktörer tar samhällsansvar och gör de investeringar som krävs? Hur ser samhället till att privata aktörer tar sitt ansvar i en kris-situation när det kan innebära kostnad i stället för omedelbar vinst? Hur ska regeringen kunna ta ansvar för en krishantering när de avhänder sig kontrollen över data- och telekommunikation?

Det är många frågor. De är viktiga och måste besvaras innan en försäljning av ICT kan övervägas, och det är regeringens ansvar att göra det.

Anf. 51 PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Verksamheten vid Trafikverket ICT i Borlänge är inne i ett mycket kritiskt skede. Trafikverkets styrelse ska den 18 maj diskutera framtiden.

Det här är en stor och fin verksamhet som omfattar 570 anställda varav 200 i Borlänge. ICT finns etablerat på 24 platser runt om i Sverige. Resultatet förra året var ett plus på 147 miljoner kronor och omsättningen ca 1,5 miljarder. Trafikverket och Transportstyrelsen hör till de största kunderna. Det är alltså en samhällsnytta i botten på det här.

Nu är frågan om man ska gå vidare med en försäljning och privatisering av den här verksamheten som har ett stort ekonomiskt värde och ett stort samhällsvärde. Det är en verksamhet som är välskött och fint uppbyggd, och det känns lockande för privata intressenter på marknaden att ta över den.

Om vi tillåter det att ske överlåter samhället en stor kunskapsuppbyggnad, stor kompetens och värden som byggts upp i samhällsnyttans tjänst till företag som inte har samma grund för sin verksamhet. Jag anser inte att det är rätt.

I det arbete som föregått processen inför de diskussioner som nu ska ske i Trafikverkets styrelse har inte alternativet egen regi eller bildandet av ett statligt bolag utretts på ett sådant sätt att man kan vara nöjd, att det skett på ett grundligt sätt.

Att utveckla ICT till ett statligt bolag skulle vara ett sätt att värna om samhällsnyttan och ett utvecklingsarbete som ligger i linje med de krav som exempelvis Trafikverket och Transportstyrelsen kan ställa. Vi skulle på det sättet kunna värna om arbetstillfällena och den kompetens som finns i Borlänge och på andra orter runt om i Sverige.

Om det sker en försäljning är risken stor att verksamheten och kompetensen splittras, att russinerna skärs ur kakan och att den effektiva strukturen som nu byggs upp successivt vittrar sönder.

Om verksamheten bevaras som den är men interna krafter driver frågan om outsourcing, utkontraktering, kommer förmodligen avtal efter avtal med privata företag att försvaga helheten så att det inte finns finansiella muskler att driva ICT vidare i den form som vi känner verksamheten i dag. Båda alternativen är ur ett samhällsperspektiv negativa.

Regeringen måste ta ett helhetsansvar och ha en vidare syn på detta. Det går att inom ramen för ett nytt statligt bolag driva ICT vidare på ett bra sätt. Men det går ju självklart också att välja privatiseringens väg som när det gäller sak och praktik tycks vara svår att motivera. Kvar står då renodlade ideologiska skäl. Men privatisering som ett självändamål är inget som driver utvecklingen framåt på ett positivt sätt.

Jag tycker att det är dags att efter alla de formuleringar som finns i ministerns svar redovisa var ministern och regeringen står. Är det privatisering man ytterst syftar till eller är man öppen för andra idéer?

Att Trafikverkets styrelse inom kort ska diskutera de här frågorna och att signalerna är att det är försäljning man är ute efter tyder någonstans på att regeringen i bakgrunden faktiskt är inblandad. Har ministern en annan uppfattning än regeringens egen utredare, Åke Hedén, som har avrått från privatisering? Det skulle jag vilja ha svar på.

Anf. 52 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Låt mig inledningsvis säga att regeringen inte har fattat något beslut om inriktningen av Trafikverket ICT.

Däremot finns det flera olika aspekter som kanske har legat bakom och utgjort skäl till varför olika utredningar har getts uppdrag. Trafikverket har, som en myndighet, ett uppdrag att fokusera och effektivisera i sin verksamhet. Det gör man naturligtvis i alla dess delar. Det är en del.

Den utredning som gjordes av Åke Hedén har kommit in. Det är alldeles riktigt att det där gjordes bedömningen att en avskiljning kunde

göras under vissa förutsättningar. Den här utredningen har inte remitterats ännu. Den finns kvar som ett underlag.

Det finns också en grundläggande tanke när det gäller säkerhet, kunskande och kompetens. Det är någonting som alla tre har tagit upp här. Det finns ett grundfundament att infrastrukturen behålls i staten, om inte annat för att kunna investera och för möjligheten att styra över användningen av och tillgången till infrastruktur. Det är någonting som vi kommer att väga in i fortsättningen innan vi landar för beslut.

Det finns ett behov av en skyddad kommunikationslösning för offentlig sektor, som Annika Lillemets också tog upp. Därför ser regeringen i särskild ordning över behovsbilden för en skyddad kommunikationslösning för offentlig sektor. Där har regeringen nyligen fattat beslut om ett uppdrag till Statskontoret. De ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 januari nästa år, 2013.

Det finns också en del förvaltningspolitiska aspekter i detta. Enheten ICT ägnar sig delvis åt kommersiell verksamhet riktad mot marknaden. Utifrån de förvaltningspolitiska målen skulle det vara naturligt att pröva den delen gentemot marknaden i övrigt.

Bredbandsstrategin fanns säkert med som bakgrund till utredningsdirektiven. Det finns en överkapacitet i nättillgången. Den fiberoptiska kabeln har en mycket bred sträckning. Man skulle se om en överkapacitet skulle uppstå genom en försäljning. Det skulle man kunna ha som ett viktigt instrument för att förverkliga regeringens bredbandsstrategi där en konkurrensneutral tillgång till kapacitet är en viktig fråga.

Man kan naturligtvis fundera på det som Peter Hultqvist tog upp om hur och på vilket sätt styrelsen för Trafikverket har fått sitt underlag. Det är någonting som styrelsen också får göra en bedömning av när det kommer upp på deras möte, som jag tyckte att Peter Hultqvist nämnde, den 18 juni.

Det har också förts diskussioner om huruvida ICT ska vara kvar i Trafikverket som en egen resultatenhet eller om det ska göras till ett bolag. Det finns väldigt många olika aspekter. Vi måste ha ett samhällsansvar över det som är viktigt. Det handlar om tillgång till bra kommunikationer, säkerhet och drift. Sådant finns med i alla ställningstaganden. Man skulle kunna säga att vi har många olika utredningar insamlade, och till detta har regeringen ännu inte tagit ställning.

Anf. 53 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Tack för kommentarerna, infrastrukturministern! Jag förstår också att det här handlar om många olika saker. Det handlar om Trafikverkets eget behov. Det handlar om Sveriges behov av att ha ett skydd som gör att vi kan ha tillgång till vårt kommunikationssystem. Det handlar om den kapacitet som ICT har för marknaden i övrigt.

Åke Hedéns utredning har belyst detta. Jag har tittat i utredningen. Han har redovisat det här förhållandet och föreslagit att man ska ha ett separat affärsdrivande verk för ICT:s verksamhet. Man kan naturligtvis diskutera om det ska vara ett verk eller om det ska vara ett statligt bolag, men poängen i Åke Hedéns utredning är att han förordar att det ska vara statligt och att samhället ska ha ett övergripande ansvar över den här verksamheten.

Jag tycker att ministern borde kunna ge besked på den punkten. Det är väldigt avgörande för hur vi ser på statens roll i sammanhanget. Jag tycker att vi ska avvisa det som Trafikverket diskuterar om en privatisering av den här verksamheten. Jag vill påminna om att vi i riksdagen har haft diskussioner om Telia Sonera och deras kopparnät. Det har resulterat i att det finns en majoritet i riksdagen för att inte sälja ut Telia Sonera, bland annat på grund av just kopparnätet. Det är en viktig del av svensk infrastruktur. Det här är en parallell. Jag menar att regeringen måste se det.

Något måste man naturligtvis göra. Det tror jag att alla är överens om. Man måste hitta en organisation för hur vi ska utveckla verksamheten och se till att den långsiktigt fungerar på ett bra sätt i Sverige. Där måste man ta hänsyn till de här olika faktorerna. Det är också viktigt för Trafikverkets verksamhet att de har en enhet som sköter det som den ska sköta på ett bra sätt och att det fungerar i verket när det gäller all den it-tjänst som de måste ha för sin egen verksamhet. Det är väldigt avgörande.

Därför måste regeringen komma fram till någon form av förslag. Då är min fråga till ministern återigen, för ministern har inte svarat på den punkten: Kommer det att föreläggas riksdagen så att riksdagen får möjlighet att ta ställning till frågan i sin helhet?

Anf. 54 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! Hur Trafikverket ICT hanteras är en fundamental säkerhetspolitisk fråga men även en viktig it-politisk fråga, som man har varit inne på här. Jag vill nämna att i en av Bredbandsforums arbetsgrupper har ett flertal av bredbandsmarknadens aktörer tillsammans tagit fram en förstudie över hinder för att nå regeringens mål i bredbandsstrategin.

I rapporten lyfte man bland annat upp problemet att befintlig infrastruktur inte används effektivt. Om regeringens målsättning ska nås är det av stor betydelse att den infrastruktur som finns kan utnyttjas till fullo och att kostnaden för att anlägga ny infrastruktur blir så låg som möjligt.

Redan i december 2010 presenterade Åke Hedén sin utredning om Trafikverket ICT, som många har pratat om. Han föreslog att det skulle tillsättas en utredning med uppdrag att analysera och ge förslag på hur de statliga fibernäten ska samordnas till stöd för regeringens bredbandsstrategi.

En av slutsatserna i hans utredning var att det inte finns något som säger att uppdelningen i flera ägarorganisationer är det mest optimala för samhälls- och marknadsutvecklingen. Tvärtom pekar mycket på att så inte är fallet. En sammanslagning skulle kunna ge synergieffekter och därmed minskade kostnader. Utredningen rekommenderar att statens kommunikationsinfrastruktur samlas i ett statligt affärsdrivande verk.

Om ett beslut om försäljning eller ett icke-beslut fattas gällande avskiljning av Trafikverket ICT går regeringen och landet miste om de positiva effekter som en samordning av de statliga verksamheterna skulle kunna medföra. Jag tycker att det är mycket viktigt att vi hushållar och använder de resurser vi har effektivt.

Jag har också svårt att se att det skulle vara ett större problem att ICT skulle kunna tjäna pengar genom att sälja överskottskapacitet än att man skulle kunna förlora pengar genom att inte utnyttja våra resurser effek-

tivt. Man skulle också kunna riskera säkerhet och krisberedskap genom ökat krångel och upphandlingar. Jag har svårt att se att det är ett stort problem.

Jag tycker också att det finns ytterligare ett skäl att avskilja ICT. Det är att it-relaterade investeringar inte ska behöva konkurrera med underhållskostnader för järnväg eller väg.

Jag undrar om infrastrukturministern, försvarsministern, it-ministern och hela regeringen avser att utse en utredare av ICT:s framtid och avskiljning från Trafikverket, som Åke Hedén föreslog i utredningen. Det har jag inte fått svar på ännu, men det var många frågor så jag hoppas att det kommer.

Naturligtvis måste konsekvenserna av en avskiljning av Trafikverket ICT analyseras ur ett samhällsperspektiv och med övergripande samhällsnytta som utgångspunkt. Såväl bredbandsstrategin som den digitala agendan och it-säkerheten för krisberedskapen behöver belysas. Det är inte rimligt att Trafikverket ensamt ska ta ansvar för en så grundläggande och stor fråga, utan det är förstås regeringens ansvar att säkerställa att Sveriges alla intressen tillvaratas. Jag instämmer i Lars Johanssons fråga och undrar om vi i riksdagen kommer att få ta ställning till det och i så fall när.

Anf. 55 PETER HULTQVIST (S):

Fru talman! Jag är tveksam till om man kan säga att privatisering per automatik leder till större effektivitet. Jag tycker inte det. Det här är en verksamhet som är effektiviserad. Den har omfattats av ett mycket professionellt utvecklingsarbete under många år. Vinsten förra året, som jag tidigare relaterade till, på 147 miljoner vid en omsättning på 1 ½ miljard indikerar det.

När det gäller det så kallade kundsegmentet är det i detta sammanhang intressant att se hur det ser ut. Det motiverar definitivt inte någon privatisering. Det handlar till 82 procent om statliga myndigheter. Det är 9 procent medie- och teleoperatörer, 7 procent inom transportsektorn och 2 procent tågoperatörer. I den gruppen finns många statliga verksamheter.

Det är en verksamhet som framför allt riktar sig till samhällsaktörer, till statliga verksamheter, och därför kan jag inte se att konkurrensaspekten skulle vara något argument för att privatisera. Det är en kompetent och bra verksamhet som byggts upp, och nu trycker privata intressenter på för att få vara med och ta över, kommersialisera och dessutom, utifrån sina perspektiv, göra vinster. Då tappar vi kontrollen.

Jag har gett en tydlig signal om att en väg framåt kan vara att bilda ett statligt bolag och på det sättet låta ICT utvecklas. Det skulle kunna vara ett sätt att skapa harmoni i den här frågan, och om frågan ska prövas av riksdagen kanske man dessutom kan klara eventuella majoriteter eftersom regeringen befinner sig i en minoritetssituation. Det är en möjlighet för att komma vidare och samtidigt bidra till utveckling, alltså att säga nej till de privata men gå vidare med ett statligt bolag.

Anf. 56 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Jag tycker att såväl Lars Johansson och Annika Lillemets som Peter Hultqvist resonerar på ett klokt sätt och egentligen belyser hela

den breda bild som finns med i den här diskussionen. Här finns naturligtvis ett antal olika utgångspunkter, och de har funnits med från början när diskussionen om att utreda kom upp och Åke Hedén därmed fick sitt uppdrag.

När det gäller Annika Lillemets fråga om det kommer att utses en utredare för att avskilja ICT måste vi först komma fram till ett beslut om huruvida det ska avskiljas eller inte. Om det ska avskiljas då lär man utse en utredare. Där är vi inte i dag, och därför kan jag heller inte svara på när det ska utses en utredare. Någon sådan är alltså inte utsedd. Det är den ena delen.

Den andra delen, som både Peter Hultqvist och Lars Johansson tar upp, gäller huruvida det ska behandlas av riksdagen. Jag kan inte se någonting annat. Om vi skulle komma till en sådan situation, en sådan förändring som måste underställas riksdagen för beslut, då ska det naturligtvis komma till riksdagen.

Hela resonemanget, fru talman, visar som jag sade tidigare på den breda problematiken. Jag skulle vilja betona att det är lätt att i en debatt hamna i en situation eller en diskussion om huruvida privatisering som sådan skulle vara målet. Det vill jag bestämt ta avstånd ifrån, för privatiseringar är i så fall ett verktyg, inte målet i sig. Därför måste vi först veta om det är rätt verktyg att använda i den här verksamheten, och där är vi ännu inte.

Vi har försökt bredda bilden. Det här är frågor som berör inte minst mitt ansvarsområde men också it och kommunikation, den försvarspolitiska delen, det rättsliga perspektivet – bilden är väldigt bred. Vi ska därför inte forcera fram det, utan vi måste verkligen se vad som är rätt väg att gå.

Peter Hultqvist tog upp om man skulle kunna ha det som ett statligt bolag. Av diskussionerna har jag förstått att det är ett alternativ. Det har funnits med i diskussionerna. I dag handlar det mer om vad Trafikverket får in för underlag, vad de kommer att ha med i den här diskussionen. Vi kommer att ha med det som underlag. Vi kommer att ha med Åke Hedéns slutsatser. Vi kommer även att behöva ha med resultatet av det uppdrag som regeringen nyligen gav till Statskontoret om behovsbilden för den skyddade kommunikationslösningen för offentlig sektor. Det ska dock inte redovisas förrän i januari 2013.

Detta är absolut ingen lätt fråga, och det gäller att hantera den på rätt sätt innan vi fattar beslut. Det har vi alltså ännu inte gjort.

Anf. 57 LARS JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tackar för beskedet från infrastrukturministern att om det ska ske en förändring ska det underställas riksdagen. Det var ett klart och tydligt besked.

Diskussionen beträffande hur verksamheten ska förändras eller utvecklas avseende Trafikverket ICT är viktig. Det är också viktigt att det förs en bred diskussion om den kompetens som finns. Ett problem är den tidsutdräkt som uppstått. Vi får inte några definitiva besked om tidsplanen, när saker och ting ska komma på plats.

Som Peter Hultqvist sade är det en välfungerande och kompetent verksamhet vid ICT; han har ju mer insyn i hur den fungerar i Borlänge. Brist på besked är aldrig bra i en sådan tjänsteorganisation eftersom det

kan leda till att kunniga människor går vidare till andra jobb. Därför är det viktigt att ta fram en tidsplan för hur arbetet ska drivas vidare så att vi kan ge besked till människorna som jobbar i verksamheten – i första hand att den har en central funktion för staten.

Det är viktigt att hitta en organisationsform som gör att vi kan utveckla verksamheten i statens regi, skulle jag vilja säga. Åke Hedén har ju pekat på möjligheten att vissa delar av verksamheten kan samordnas med andra statliga verksamheter, såsom Svenska Kraftnät, Teracom etcetera. Man borde ganska snabbt kunna komma till skott beträffande verksamheten inom ICT. Jag tror inte att det egentligen behöver vara så komplicerat eftersom det föreligger en utredning.

Anf. 58 ANNIKA LILLEMETS (MP):

Fru talman! Låt mig instämma i det som Lars Johansson sade. Jag vill egentligen bara lägga till en sak, nämligen att när man funderar över om privatiseringar är rätt verktyg för att få en väl fungerande verksamhet och en hög krisberedskap vad gäller kommunikationsinfrastruktur bör man komma ihåg att det ligger i sakens natur att kriser och säkerhetshot är svåra eller rent av omöjliga att planera för. Man vet att det kommer att hända, men man vet inte när. Det gör det svårt att skriva kravspecifikationer som täcker allt om man ska handla upp kommunikationslösningar av externa utförare.

Jag har svårt att se att en sådan ordning inte skulle bli mer svårhanterlig och därmed medföra en ökad risk. Jag undrar därför om det är en klok strategi att styra med viten. Fungerar en sådan ordning över huvud taget i krissituationer? Det vill jag skicka med till regeringen och framför allt infrastrukturministern. Erfarenheterna från andra områden är avskräckande.

Statligt kontrollerbar kommunikationsinfrastruktur vill MSB ha. Man bör verkligen fundera i detalj på vad ”statligt kontrollerbar” innebär.

För övrigt ser jag liksom Lars Johansson starkt emot att frågan om ICT:s framtid löses snabbt, att regeringen bereder detta och att vi beslutar i riksdagen om en eventuell förändring.

Anf. 59 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Jag tackar alla som deltagit i interpellationsdebatten.

Jag delar naturligtvis Lars Johanssons bild. Så är det i all verksamhet. Vid minsta känsla eller föräning om en förändring är det självklart att de som jobbar på en arbetsplats är fundersamma och oroliga. Man kanske börjar se om sitt hus. Därför är det naturligtvis viktigt med en tidsplan. Det är alldeles riktigt.

Jag väntar naturligtvis också på vad Trafikverket och deras styrelse kommer fram till för slutsatser nu i juni. Denna fråga följer vi väldigt brett i regeringen, för den påverkar inom så många olika områden. Vi ska inte forcera fram ett beslut som i slutändan inte är bra, men ett besked måste komma tillräckligt snabbt för att vi inte ska få en krissituation och tappa kompetens som vi behöver i den verksamhet vi har.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 60 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Stina Bergström har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta så att riksdag eller regering beslutar om en generell sänkning av bashastigheten i tätbebyggda områden med oskyddade trafikanter. Vidare frågar Stina Bergström vilka åtgärder jag avser att vidta för att kommuner som vill skapa en trafiksäker miljö genom att införa en hastighetsgräns på 30 kilometer i timmen ska kunna göra det utan att hindras av staten.

År 2008 infördes nya hastighetsgränser, vilket gav kommunerna ökade möjligheter att anpassa farten efter gatans eller vägens utformning och användning. Statens roll är här att säkerställa att dessa beslut sker på ett rättssäkert sätt. Kommunernas beslut om 30 eller 40 kilometer i timmen inom tätbyggt område ska vara motiverade med hänsyn till trafiksäkerhet, framkomlighet eller miljö. Grunden för detta är att väl motiverade hastighetsgränser har större möjligheter att bli respekterade av förarna. En högsta tillåten hastighet som upplevs som omotiverat låg riskerar en sämre efterlevnad och kan på sikt leda till att respekten för hastighetsbegränsningar i allmänhet minskar.

Trafikverket har fått i uppdrag att utvärdera de nya hastighetsgränserna. Trafikverkets rapport kommer att lämnas till regeringen i början av juni. Jag avser att avvakta denna utvärdering.

Förutom rena hastighetssänkningar är kommunernas åtgärder för säkra övergångar och överfarter för cyklister och gångtrafikanter av stor betydelse för trafiksäkerheten. Många olyckor sker dock genom singelolyckor där gångtrafikanter ramlar eller cyklister åker omkull. För att få ett bättre underlag för åtgärder ska Trafikverket studera händelseförloppen bakom cyklisters singelolyckor och fotgängares fallolyckor.

Avslutningsvis vill jag poängtera att väl avvägda hastighetsgränser, som accepteras och respekteras av trafikanterna, är en förutsättning för att vi ska kunna nå våra trafiksäkerhetsmål. Den hastighetsreform som genomförts på både statliga och kommunala vägar tar fasta på just detta. Regeringen avser att fortsätta arbetet med att förverkliga nollvisionen genom systematiska förbättringar i transportsystemet. Detta är en fortgående process där vi sätter upp mål, genomför åtgärder, följer upp och utvärderar våra resultat för att säkra att vi gör rätt. Utvärderingen av hastighetssystemet är en del av detta arbete.

Anf. 61 STINA BERGSTRÖM (MP):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för infrastrukturministerns svar, även om hon inte alls svarar på frågan vad hon tänker göra för att de kommuner som vill införa en hastighetsgräns på 30 kilometer i timmen i sina bostadsområden ska kunna göra det utan att hindras av staten.

Det kan låta som en märklig fråga, när kommunerna sedan 2008 fått möjlighet att själva besluta om hastighetsbegränsningarna i tätorterna. Vi har också flera exempel på kommuner som gått före och infört 30 kilometer i timmen i bostadsområden och utanför skolor och förskolor. Men det finns också kommuner som har velat men inte kunnat införa 30 kilometer i timmen på grund av att privatpersoner överklagat kommunernas

beslut till statliga instanser, som sedan upphävt de kommunala besluten. Kommunerna har fått plocka fram 50-skytarna igen. Ett sådant exempel är Karlstad.

Karlstads kommun tog sitt första beslut om 30 kilometer i timmen redan 2008 för bostadsområdena Hagalund, Södra Råtorp och Gökhöjden. Det var ett beslut som glädde många boende liksom personal på förskolor och skolor. Men det överklagades av en privatperson. Den här personen tyckte väl, som infrastrukturministern sade, att 30 kilometer i timmen på de här gatorna var en omotiverat låg hastighet, trots att det är väldigt mycket lekande barn där.

Länsstyrelsen i Värmlands län gav privatpersonen rätt. Kommunen överklagade till Transportstyrelsen, som också gav honom rätt, eftersom man inte tyckte att kommunen hade tillräckligt mycket underlag för sitt beslut. Kommunen gjorde då ett omtag i frågan och tog fram en hastighetsplan för hela kommunen med hjälp av handboken *Rätt fart i staden*, framtagen av dåvarande Vägverket tillsammans med SKL. Men även det här beslutet överklagades till länsstyrelsen, som fortsatte att gå på privatpersonens linje. Länsstyrelsens motivering är att *Rätt fart i staden* bara är en handbok och att kommunens beslutsunderlag därmed saknar rättslig relevans.

Länsstyrelsens inställning till hastighetsgränser inom tätbebyggt område är att det ska vara 50 kilometer i timmen, endast i undantagsfall 30 kilometer i timmen. De skriver i sitt yttrande: ”Med hänsyn till de krav som ställs på en förare enligt reglerna i trafikförordningen torde det enligt Länsstyrelsens mening, endast i undantagsfall vara motiverat att med hänsyn till trafiksäkerheten eller framkomligheten eller miljön, sänka hastigheten inom tätbebyggt område till 30 km/tim.”

Det verkar som att statens olika aktörer inte är överens i den här frågan. Trafikverket uppmanar kommunerna att sänka hastigheterna, men länsstyrelserna och Transportstyrelsen vill inte låta dem sänka dem.

Statsrådet hänvisar till Trafikverkets utredning, som ska presenteras i juni. Tar den upp konflikten mellan statens olika företrädare? Kan statsrådet ge mig en hint om vilken sida som kommer att vinna?

Jag vill också återkomma till frågan: Vad behöver göras för att kommunpolitiker som med hänsyn till miljö och trafiksäkerhet vill införa 30 kilometer i timmen ska få göra det utan att riskera att behöva byta tillbaka till 50-skytarna?

Anf. 62 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Det som Stina Bergström tar upp i sin interpellation blir naturligtvis en stor knepighet när kommuner känner att de vill göra nytta av framkomlighetsskäl, trafiksäkerhetsskäl eller miljöskäl och statens olika aktörer inte är överens – jag utgår från att det är så som Stina Bergström säger.

När Sverige redan 1997 fattade sitt beslut om nollvisionen var en av grundpoängerna att alla olika aktörer ska vara med och arbeta framåt, inte minst på trafiksäkerhetssidan. Det var så vi kom att designa olika vägar. Det var också så framför allt begreppet ”hastighet” kom att bli en viktig beståndsdel i trafiksäkerhetsarbetet.

I takt med att kunskaperna har ökat och insikten hos alla inblandade parter ökar också förståelsen för vissa åtgärder som man måste vidta. Det

Svar på
interpellationer

jag måste fråga mig själv utifrån kopplingen till Stina Bergströms fråga är: Har nu alla dessa inblandade aktörer denna insikt och kunskap i nollvisionens arbete? Och finns det sådant där det ena stöter på det andra? Det vet jag naturligtvis inte.

Den andra delen gäller den hastighetsutvärdering som ska göras och just kopplingen till huruvida statens olika aktörer inte är överens. Jag vet inte om den finns med i utredningen. Det skulle jag inte tro. Den utgår mer från de olika hastighetssättningar som har gjorts på de olika vägarna. Det är sett utifrån perspektivet om det gör nytta att sänka hastigheter och vad det får för effekter.

Vi hade för ett antal veckor sedan en stor resultatkonferens när det gällde arbetet med nollvisionen och trafiksäkerhetsarbetet. Det gäller inte minst utifrån att vi måste ta fasta på att den del som ökar när det gäller antal dödade och svårt skadade är just de oskyddade trafikanterna och inte minst cyklister eller de som går.

Problematiken där är snarare de singelolyckor som inte sker i kollision med annan. Det är snarare att man glider av en cykelväg på grund av grus, vilket inte har med hastigheten att göra i sammanhanget. Därför är detta en process.

Det som har införts är möjligheten för kommuner där det är motiverat att ha både 30 och 40 kilometer i timmen. Man får i så fall titta lite närmare på varför det inte kan ske om det finns en sådan möjlighet att göra det i synnerhet på områden där det skulle kunna vara befogat.

Fru talman! Som jag sade inledningsvis skulle jag vilja problematisera en fråga. Det får inte för mycket bli ett generellt sättande av 30-områden så att vi tappar respekten för det och minskar uppmärksamheten utanför förskolor, skolor eller där man har lekande barn. Det kan bli något slags attitydförändring så att det inte blir accepterat.

Det kan bli en fara om någonting blir för generellt. Det är därför som det verkligen ska vara anpassat när man har en hastighetsnedsättning så att den känns motiverad. Ingen ska inluras i någon falsk trygghet. Det tror jag vore att göra en björntjänst.

Där det är motiverat ska kommuner kunna ges en möjlighet att sätta en hastighetsgräns som är anpassad till framkomlighet, säkerhet och miljö.

Anf. 63 STINA BERGSTRÖM (MP):

Fru talman! Infrastrukturministern säger att olycksstatistiken går åt helt fel håll när det gäller de oskyddade trafikanterna. Det är därför som jag har lämnat in interpellationen. Jag tycker att det är väldigt viktigt. Att man vill ha 30 kilometer i timmen där mjuka människor ska samsas med hårda bilar handlar helt enkelt om liv och hälsa.

Enligt en rapport från Trafikanalys från 2009 var 34 procent av de omkomna i trafiken oskyddade trafikanter trots att de bara står för 5 procent av färdsträckan. Det är alltså nio gånger så farligt att gå och cykla som att sätta sig i bilen.

Jag vet inte hur mycket av den ökning som nu har varit för de oskyddade trafikanterna som är singelolyckor. Jag tror inte att alla är singelolyckor utan att en hel del av dem handlar om kollision med bilar. Antalet gående som dödades förra året hade ökat med 71 procent. Det är en hög siffra.

Den mest effektiva åtgärden för att öka trafiksäkerheten i dessa miljöer med oskyddade trafikanter och bilar är att sänka hastigheter. Vi vet att en fotgängare som blir påkörd i 30 kilometer i timmen klarar livhanken i nio fall av tio. Det motsatta gäller om det är 50 kilometer i timmen. Då dör nio av tio.

Därför anser Miljöpartiet att regeringen bör ge Trafikverket i uppdrag att utfärda en maxhastighet på 30 kilometer i timmen i tätbebyggda områden med oskyddade trafikanter. Vi tror inte att det är ett problem att det är en generell hastighet på 30 kilometer i timmen. Vi tror tvärtom att det blir enklare för trafikanterna att hålla reda på att det är 30 kilometer.

Vi ser det i andra städer nere i Europa. Jag var till exempel nere i Freiburg före påsk. Där var det 30 kilometer på alla gator i hela staden. Jag tror aldrig att jag har känt mig så trygg och lugn i en stad när jag både gick och cyklade.

Miljöpartiets förslag att införa maxhastigheten har stött på patrull. Det har avslagits med motiveringen att kommunerna redan kan göra detta med hjälp av Trafikverkets riktlinjer och föreskrifter. Men som jag sade i mitt inledningsanförande finns det kommuner som har gått på pumpen. De har inte fått göra detta.

Det bästa är ett ordentligt statligt beslut om att det ska vara 30 kilometer som gäller när man blandar olika slags trafikanter. Det näst bästa är om kommunerna själva får bestämma. Jag tror att kommunpolitiker kan fatta beslutet att skapa trafiksäkra miljöer där man behöver ha den här hastigheten.

I dag är det ett moment 22. Det är i stället de som inte vill ha hastighetsänkningar som alltför ofta vinner diskussionerna. Länsstyrelsen i Värmland verkar tillhöra den skaran.

De säger i sitt yttrande: Sveriges Kommuner och Landsting har tillsammans med Vägverket tagit fram *Rätt fart i staden* i syfte – som länsstyrelsen uppfattade det – att få till stånd en generell sänkning av bashastigheten till 30 kilometer i timmen i bostadsområden inom tätbebyggda områden över hela landet. En sådan generell ändring av hastighetsgränserna bör lämpligen beslutas på central nivå av riksdagen och regeringen.

Detta är intressant. Jag måste fråga statsrådet: Delar hon länsstyrelsens uppfattning om syftet med handboken och uppfattningen att vi måste fatta ett riksdagsbeslut innan kommunerna kan införa 30 kilometer i timmen i bostadsområdena?

Anf. 64 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Om en generell hastighetsbegränsning ska gälla i samtliga tätorter är det någonting som ska gälla för hela landet. Då kanske det är rimligt att man fattar ett sådant beslut nationellt centralt i riksdagen. Det har inte gjorts. Däremot har det gjorts möjligt för kommuner att kunna pröva om de vill ändra hastighetsgränser till det lägre.

Det är oerhört viktigt att veta och inte bara att tro. Vad beror det på, och vad är orsakerna till, att vi har olyckor oavsett var i trafiken de är? Det behöver vi veta för att på kanske ett mer pricksäkert sätt komma fram till vilka åtgärder som vi ska föreslå. Därför är hela delen med nollvisionen och trafiksäkerheten en ständigt pågående process.

Nu vet vi, och det har ändrats över tid, att de oskyddade trafikanterna är något som vi fokuserar mer på nu, precis som Stina Bergström säger.

Det är där det har ökat. Det är mer av singelolyckor än kollision med bilar.

Det är därför vi till exempel jobbar med cykelutredningen för att se hur vi kan få mer acceptans och respekt mellan olika trafikanter. Det gäller dem som går och dem som cyklar och mellan cyklister och övrig trafik. Det är en viktig del.

Det är också därför vi alltmer talar om hur vi ska hitta lösningar att separera trafik mer. Det gäller dem som går, cyklar och kör bil. Vi ska hela tiden öka säkerheten precis på samma sätt som vi har resonerat för bilar där man har mittseparering för att hindra kollisioner.

När det gäller den del om krock och kollisioner som Stina Bergström hänvisade till och att det är färre som dör eller skadas om man krockar i 30 kilometer i timmen än i 50 kilometer i timmen är det riktigt. Så har det sett ut över tid.

Redan där gör det nu skillnad vid 50 kilometer eftersom tekniken har utvecklats över tid för bilar. De har fått en sådan utformning att man inte ska få samma effekt så att människor dör. Ytterligare framåt i tiden har vi redan på plats bilar med automatiska bromssystem som gör att när någon kommer ut framför så stannar bilen själv när vi som förare inte förmår att uppmärksamma eller se. Vi måste hela tiden jobba på flera olika nivåer och bredda arbetet.

Jag går tillbaka till frågan och det som gör att jag förstår att Stina Bergström lyfter den. Det är helt klart så att hastigheterna nästan alltid är det som avgör. Det första som vi måste se till är att människor verkligen respekterar den hastighet som är satt så att man inte överskrider den oavsett vilken hastighet som råder. Det är nästan den största utmaningen.

Sedan gäller det också att anpassa så att vi har rätt hastighet på rätt ställe. Såvitt jag känner till ska kommuner som önskar en annan hastighetsättning än till exempel 50 kunna ha det om det anses motiverat av de skäl som vi tidigare har talat om.

Anf. 65 STINA BERGSTRÖM (MP):

Fru talman! Ja, det är viktigt att få acceptans för hastighetsgränserna.

Något som jag ändå tror att vi har fått en acceptans för är detta med 30 kilometer i timmen vid skolor och förskolor. Men där gäller det att gå i rätt skola. I Uppsala beslöt politikerna för några år sedan att införa skol-30 vid alla kommunens skolor. Det gick bra så länge det handlade om kommunens gator och vägar. När det gällde skolor som låg vid länsvägar satte dock Trafikverket och Transportstyrelsen stopp. Där fick hastigheten inte vara lägre än 50. Nu har alltså Uppsala kommun tvingats anta två regler – skol-30 vid vissa skolor och skol-50 vid andra. Det låter som om det är rätt rörigt för bilister, föräldrar och barn att hålla reda på vad det är som gäller.

Avslutningsvis vill jag därför fråga statsrådet om hon tycker att detta är rimligt. Vore det inte bättre att införa en bestämmelse om att det är 30 som ska gälla vid alla skolor och förskolor oavsett vilken väg bilarna kör på?

Anf. 66 Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (M):

Fru talman! Jag tror att det är svårt att vara generell. Skolor ligger ju på olika ställen och det finns olika sorters vägar omkring dem. Det bästa

är naturligtvis att kunna ta hänsyn till både framkomligheten – vilket säkert är ett skäl för att man inte har velat ha lägre hastighet än 50 på en länsväg – och säkerheten. Vid skolor har man i allt högre grad 30 som hastighetsgräns.

Man tittar nu alltmer på hur det ser ut på landsbygden där exempelvis skolbussar stannar: Hur ser övergången ut, om man ska ta sig över en väg, och hur säker är den? Hur kan man som fotgängare eller cyklist ta sig till och från platsen, så kombinationen med övrig trafik blir bra? Helst vill man ju separera trafiken, så att man inte ska behöva vara i närheten av en väg i en passage till en skola eller en förskola.

I ett mer tätbebyggt område kan man av framkomlighetsskäl ha 30 men ändå komma att göra en annan bedömning av trafiksäkerhetsskäl.

Jag är dock inte riktigt beredd att hålla med om att vi har fått en acceptans när det gäller 30 utanför skolor. Det behövs vid varje skolstart en påminnelse, där vi har trafikövervakning inte minst från polisens sida. Det är alldeles för många föräldrar som kommer körande tryggt och säkert och som sedan, när de har lämnat av sitt barn, gasar därifrån. Fokus är fortfarande på att få acceptans.

Det är viktigt att vi alla hjälps åt att se var det är rimligt och möjligt. Hastigheten spelar roll. Jag är dock svårt att se att vi skulle kunna besluta centralt om en generell hastighetsnedsättning utan att ta hänsyn till vad man i övrigt kan göra för att ha fokus på nollvision och trafiksäkerhet, inte minst vid våra skolor.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2011/12:302 om energiforskning för jobben och klimatet

Anf. 67 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Ann-Kristine Johansson har frågat mig hur jag avser att undvika att indragningarna i Energimyndighetens anslagssparande sätter stopp för viktiga nysatsningar för forskning och innovationer inom energiområdet.

Det gläder mig att Socialdemokraterna värnar energiforskningen och delar min och regeringens syn på hur viktig den är både för arbetslinjen och för omställningen av energisystemet. För mig och regeringen är ett ambitiöst energiforskningsprogram en central del av energipolitiken.

Vad gäller principerna för hur regeringen hanterar myndigheters anslagssparande så är det en fråga som inte är unik för just energiforskningen. Anslagssparanden ska inte vara en regel utan snarare vara ett undantag. Det gäller även energiområdet.

Fram till 2012 har energiforskningen anvisats drygt 1,3 miljarder kronor. Energimyndigheten hade under en följd av år ackumulerat nästan 1,1 miljarder kronor i oförbrukade anslagsmedel. Av budgetdisciplinära skäl var det nödvändigt att inför 2012 minska det ackumulerade sparat.

Som energiminister anser jag att det var olyckligt att myndigheten inte kunde använda alla anslagna medel så som regeringen avsåg när tidigare års budgetar utformades. Regeringen har de senaste åren mycket

medvetet satsat på energiforskning och Energimyndighetens verksamhet. På de tre åren från 2008 till 2011 har anslagen ökat från ca 875 miljoner kronor per år till drygt 1,3 miljarder kronor. Under samma period har antalet anställda ökat från 251 till 343.

Vad gäller 2012 års budget bedömer regeringen att de medel som budgeterats för energiforskning tillsammans med beställningsbemyndigandet motsvarar årets behov av nysatsningar. Även Energimyndigheten gör samma bedömning i sin prognos över anslagsförbrukningen.

Energiforskningen är en grundpelare i energipolitiken och en förutsättning för att nå våra högt satta mål på energi- och klimatområdet. Forskning och teknikutveckling kan tillsammans med ett positivt företagsklimat skapa såväl nya jobb som exportmöjligheter och en bättre miljö.

Anf. 68 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill tacka energiminister Hatt för svaret. Jag är glad över att ministern i svaret trycker på behovet av energiforskning som ett viktigt område. Här vill jag fråga ministern om energiforskning kommer att bli ett prioriterat område i höstens kommande forskningsproposition, som vi alla ser fram emot med spänning.

EU har i sitt forskningsprogram Horizon 2020 pekat ut energin som en av sex samhälleliga utmaningar. Jag tror att jag och ministern är helt överens med EU om detta. Likaså pekar man i EU:s energifärdplan 2050 ut vikten av forskning när det gäller energi och ett hållbart energisystem som grunden för att klara klimatutmaningarna. Det krävs en helhetssyn på klimat, energi och miljö för att komma framåt på vägen mot ett hållbart samhälle för våra barnbarns skull.

Redan 2006, under regeringen Persson, pekade vi ut vägen mot ett hållbart samhälle. Det var ett bra och utvecklat samarbete mellan regeringen och Centern då. Statsminister Persson drog upp riktlinjerna för det gröna folkhemmet, ett ekologiskt hållbart Sverige och att vi skulle vara på väg att klara av alla stora miljöproblem inom en generation.

Regeringen har under tidens lopp satsat på forskning och utveckling och inte minst samarbete med näringsliv, akademi och samhälle. Det har fört Sverige i topp, med företag som exporterar teknik över hela världen.

Jag vill att vi fortsätter att vara tydliga med detta, inte minst mot företagen på energiområdet. Vi ska vara tydliga mot forskningen och mot branschen om att staten kommer att satsa på ett hållbart energisystem med helhetstänk. Till detta behöver vi kraftfulla satsningar på energiforskning, ny teknik, ny produktion, ledningsstruktur, smarta hus och smarta nät. Det behövs, som jag sade, för miljön, jobben och inte minst för våra barnbarns skull.

Ministern skriver i svaret att ett ambitiöst energiforskningsprogram är centralt för regeringen. Det är jättebra. Vi är helt överens om det. Jag skulle vilja höra lite mer om vad ministern menar med ”ambitiöst”? Kommer det, som jag undrade, att bli ett prioriterat område i höstens kommande forskningsproposition?

Här skulle jag också vilja höra ministrernas syn på samarbetet inom Norden. Vad jag förstår ligger Sverige sämre till än de nordiska grannländerna. Kommer vi att försöka ligga på ungefär samma nivå som öv-

Anf. 69 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Tack för kommentarerna från Ann-Kristine Johansson! Det gläder mig att Socialdemokraterna tydligt är med och markerar att energiforskningen är viktig för Sverige, viktig för omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle och ett långsiktigt hållbart energisystem.

Jag tror, precis som Ann-Kristine Johansson, att det är viktigt för de företag som ska utveckla framtidens teknik att de känner att det finns stabila och långsiktiga spelregler och förutsättningar.

Det stämmer att Sverige under många år har satsat stort på energiforskningen, först som ett resultat före 2006 av det samarbete om energipolitiken som Socialdemokraterna och Centerpartiet hade och sedan efter 2006 genom mycket målmedvetna satsningar från alliansregeringen.

Det är just därför som vi i dag kan konstatera att vi innevarande år har en storsatsning i budgeten på energiforskning. Det är 1,3 miljarder kronor varje år.

Det är viktiga insatser för att ställa om till förnybar energi och för att utveckla den teknik som behövs för en fossiloberoende fordonsflotta. Båda de områdena är väldigt viktiga teman för energiforskningen.

Förra året gick 700 miljoner kronor till forskningen inom transportsektorn. 180 miljoner kronor gick till forskning kring förnybara bränslen, som ska göra att vi blir mindre beroende av dyra och miljöbelastande fossila energislag.

Vi kan se att de här pengarna verkligen ger resultat. Det finns många goda exempel. Vi har med energiforskningen bland annat bidragit till Jernkontorets energiforskningsprogram för stålindustrin som 2022 väntas ha lett till att vi kan ha minskat koldioxidutsläppen från stålindustrin med 375 000 ton. Det är väldigt bra.

Vi har satsat i pappersbruk, i energiforskningsprogram. I pappersbruket i Bråviken har man kunnat minska sitt elbehov med hela 30 procent tack vare att man har fått del av de här pengarna.

Det kanske allra mest glädjande exemplet, och ett av de bästa exemplen på vad energiforskningen kan göra, är att Sverige är världsledande när det gäller värmepumpar tack vare den energiforskning som vi bedriver och har bedrivit. År 2010 installerades den miljonte värmepumpen i Sverige för uppvärmningsändamål. Det är lika många som finns installerade i hela övriga Europa. Det säger någonting om att de här pengarna gör skillnad och faktiskt ger mycket jobb, mycket företagsamhet men också mycket miljönytta i Sverige.

Sedan frågar Ann-Kristine Johansson hur de här höga ambitionerna ska omsättas i höst och huruvida energiforskningen kommer att bli ett prioriterat område i forsknings- och innovationspropositionen. Jag kan glädja Ann-Kristine Johansson med att energiforskningen inte bara kommer att vara ett prioriterat område i en annan proposition, utan regeringen förbereder just nu en särskild energiforskningsproposition som vi har för avsikt att återkomma med till riksdagen under hösten. Samtidigt som vi slår fast prioriteringarna för den övriga forskningspolitiken lägger vi fast vilka strategiska satsningar som ska göras och hur stora de satsningarna ska vara när det gäller energiforskningen framöver.

Svar på
interpellationer

Anf. 70 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S):

Fru talman! Det gläder mig verkligen att regeringen håller på att jobba fram en energiforskningsproposition, för det är precis det vi behöver.

Jag tror att det är viktigt att vi från politikens sida skickar de här signalerna in i akademien och in i branschen, om att vi tillsammans med dem vill utveckla en ny teknik.

Det är precis som ministern säger. Sverige har varit jätteduktigt på att ta fram ny teknik som våra företag har kunna tjäna pengar på att exportera. Det är precis så vi måste fortsätta framöver också.

Sedan tror jag att det är viktigt med signaler om ökad kompetens, att unga ska våga satsa på området energi. Vi behöver ha fler akademiker som kan jobba inom både industrin och alla samhällssektorer.

Branschen skickar tydliga signaler om brist på kompetens på grund av kommande pensionsavgångar. Det är görviktigt i det sammanhanget att politiken säger: Jo, men energiforskningen är otroligt viktig. Fler unga ska in i det.

I mars var det en debattartikel i Dagens Industri, tror jag, där man pekade på oron för vad som händer med energiforskningen. Det var tunga instanser som skrev den, och det var utifrån den som jag egentligen började fundera på vad det är som händer och på hur regeringen ser på energiforskningen framöver. Därför är jag glad över att ministern är tydlig med det här.

Det kan vara intressant att höra hur ministern ser på oron när det gäller just brist på kompetens. Vad finns det att göra mer där? Det handlar också om samarbetet och ett gemensamt ansvar mellan näringsliv, akademi och samhälle.

Anf. 71 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Jag minns inte om det var Dagens Industri – det kan det mycket väl ha varit. Jag tror att det fanns en debattartikel i Svenska Dagbladet också för en tid sedan där näringslivsföreträdare, svenska Naturskyddsföreningen, vill jag minnas, och en del andra gemensamt skrev om vikten av stora satsningar på energiforskningen.

Det är klart att jag är väldigt glad för det starka stöd som de ger och också glad för att organisationer, miljöintressen och näringslivsintressen är med och beskriver vilka fantastiska framsteg som man har kunnat göra tack vare att staten är med och delfinansierar den här typen av forskning och utveckling i Sverige.

Ytterligare ett exempel som ibland har nämnts i debatten om vad energiforskningen ger för resultat är svenska hybridbussar. Vi har satsat pengar via Volvo i energiforskningen så att de har kunnat utveckla hybridbussar som kanske har så mycket som en 35-procentig lägre bränsleförbrukning jämfört med konventionella bussar. De kan se att bussens bränsleförbrukning kan minskas med så mycket som 500 miljoner liter bränsle under hela livstiden, att koldioxidutsläppen minskar med 1,4 miljoner ton och att utsläppen av kväve och partiklar, som är ett stort bekymmer i våra städer, kan minskas med hela 45 procent.

Det här är en teknik som Volvo har kunnat leverera världen över. Och det är en stor order, inte minst, på hybridbussar till London. Det finns gott om sådana goda exempel.

Det är klart att det, om den här branschen ska kunna fortsätta att utvecklas, behövs några saker. Det behövs bra tillgång till kompetens. Det är därför som regeringen arbetar med att se till att vi har ett skolsystem och ett utbildningssystem som kan möta näringslivets behov av välutbildade personer för framtiden.

Det behövs också kapital. Då tror jag att de här långsiktiga spelreglerna är väldigt viktiga för att Sverige ska kunna säga: Här har vi förutsättningar. Vi har företag. Vi har entreprenörer. Vi har innovativa idéer som det är värt att satsa riskvilligt kapital i.

Det är just därför som jag tror att den satsning som regeringen har gjort på miljöteknikstrategin också kan bidra till att attrahera utländskt riskvilligt kapital till Sverige när det gäller energiteknik.

Vi kan se att miljötekniksektorn i Sverige kanske inte är så stor jämfört med många andra delar av näringslivet, men den är inte försumbar. Den sysselsätter 40 000 personer och omsätter 120 miljarder kronor varje år. Det är väldigt mycket. Samtidigt vet vi att det skulle kunna vara mycket mer.

Vi jobbar från Sveriges sida strategiskt med ett antal utpekade länder. Det är Kina, Indien och Brasilien – bara för att nämna tre stycken. Där efterfrågas nu mycket av den smarta och miljövänliga teknik som utvecklas i energiforskningen. Det är hållbara städer som ska byggas för miljoner kineser, och det är transportlösningar i Indien när miljoner indier ska kunna transportera sig och få ett högre välstånd utan att för den skull skapa en ohållbar miljösituation i städerna.

Allt detta är lösningar där svenska små, medelstora och stora företag har mycket bra idéer. Vi kan faktiskt vara med och bidra. Det är till svensk nytta men också till global nytta. Allt detta är resultat som börjar med att staten bestämmer sig för att satsa långsiktigt och målmedvetet på att forska och utveckla när det gäller framtidens miljövänliga energilösningar.

Anf. 72 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag börjar där ministern slutade, med långsiktig politik. Jag vill än en gång sträcka ut handen och säga att vi behöver ha en bred blocköverskridande lösning för att just få den här långsiktiga energipolitiken. Det handlar inte minst om signaler mot kapitalet och företagandet, om att det här håller lång tid framöver.

Precis som ministern pratade om är det viktigt att ha hög kompetens. Där är samarbetet mellan akademi, näringsliv och samhälle också otroligt viktigt. Det är mycket sådant.

Jag har en slutfråga. Energimyndigheten har, förstår jag, lagt fram ett förslag för regeringen inför den kommande propositionen om att man behöver ha ett ökat ramanslag för att kunna klara av alla behov som man ser framför sig. Det gäller inte minst forskning och innovation och att få ut projekt och idéer kommersiellt och att kunna exportera eller få in det i verksamheten i Sverige.

Hur ser ministern på Energimyndighetens önskning om att få ökat anslag i den kommande energipropositionen?

Anf. 73 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Jag har begärt in olika underlag inför den kommande energiforskningspropositionen, både underlag som kan visa hur de satsningar vi har gjort hittills fungerat, vad det är som har fungerat bra och vad vi skulle kunna göra annorlunda, och också bedömningar från Energimyndigheten när det gäller vad det framtida anslagsbehovet skulle kunna vara.

Detta har precis kommit in till departementet, och vi håller nu på att gå igenom det. Vi kommer i sedvanlig ordning, i samband med budgetpropositionen i höst, att redovisa för riksdagen både de prioriteringar vi behöver göra i energiforskningen framöver och på vilka nivåer som anslagen behöver ligga.

Jag är helt övertygad om att om man befinner sig i en internationell miljö, där Internationella energiorganet och andra beskriver att fönstret för att klara och hålla oss under tvågradersmålet ganska snabbt håller på att stängas, ser detta och tar det till sig måste slutsatsen också vara att Sverige även framgent har orken, modet och förståndet att fortsätta satsa stort på energiforskning. Det är nämligen framtidens miljövänliga lösningar som kommer att göra det möjligt för oss att nå våra klimat- och koldioxidmål, och vi måste nu ta ansvar för att göra denna prioritering i budgeten.

Överläggningen var härmed avslutad.

12 § Svar på interpellation 2011/12:315 om regeringens politik för energieffektivisering

Anf. 74 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Börje Vestlund har frågat mig om vilka förslag jag kommer att föreslå för att uppnå EU-målet om 20 procent ökad energieffektivitet till 2020 samt hur stor del av bördan för att uppnå målet jag förordar.

Förhandlingar om det nya energieffektiviseringsdirektivet pågår för närvarande. Målsättningen för det danska EU-ordförandeskapet är att nå en överenskommelse med Europaparlamentet före sommaren. Direktivet syftar till att EU ska nå det vägledande målet om 20 procent energieffektivisering till 2020 som antogs av stats- och regeringscheferna 2007. En central åtgärd som föreslås i direktivet är att varje medlemsstat ska sätta ett nationellt, vägledande mål för energieffektivisering till 2020.

Den nuvarande positionen från rådet är att medlemsstaterna själva får formulera detta mål med hänsyn tagen till det övergripande målet på EU-nivå. Sverige står bakom den positionen. Sverige har redan ett mål om 20 procents minskad energiintensitet till 2020, jämfört med 2008. Det är ett mål som riksdagen antagit. Regeringen bedömer att om rådets nuvarande position vad gäller mål till 2020 blir det slutgiltiga resultatet från förhandlingarna bör Sveriges befintliga mål om 20 procent minskad energiintensitet till 2020 fortsätta gälla.

Vad gäller utformningen av målet anser regeringen att ett nationellt intensitetsmål är att föredra framför ett nationellt tak för energianvändningen. Detta har Sverige drivit i förhandlingarna, och föreliggande för-

slag från rådet ger oss frihet att välja detta sätt att definiera vårt mål. Det är inte ett självändamål att minska energianvändningen, utan det viktigaste är att använda energin så effektivt som möjligt. Europa och Sverige måste bli duktigare på att använda energin mer effektivt.

Börje Vestlunds fråga om hur stor del av bördan Sverige ska åta sig för att uppnå EU:s mål till 2020 är inte helt relevant, eftersom allt tyder på att det kommer att bli ett vägledande mål i det nya direktivet, och då är inte bördefördelning bland medlemsstaterna aktuell.

En annan väsentlig del av direktivet är kravet att införa ett kvotpliktsystem, så kallade vita certifikat, eller ett alternativt system som bidrar till 1 ½ procents årlig effektivisering i slutanvändning, till exempel inom bostäder, industri och transporter. Sverige stöder detta förslag men välkomnar att medlemsstaterna kan välja hur man bäst når det målet.

En överenskommelse mellan rådet och parlamentet om det nya direktivet förväntas äga rum före halvårsskiftet 2012, och då kommer arbetet med att implementera direktivets krav att påbörjas. Inom Regeringskansliet har förberedelserna för denna process redan dragit i gång. Hur Sverige kommer att uppfylla direktivets krav kommer att beskrivas i den handlingsplan som Sverige kommer att lämna till EU-kommissionen 2014.

Anf. 75 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Jag kan börja med det som är positivt, nämligen att berömma ministern. Det är väldigt bra att regeringen äntligen har ändrat uppfattning om vita certifikat. Det tycker vi som har diskuterat denna fråga av och till i denna kammare under lång tid och hört regeringen säga att detta är inte aktuellt för Sverige är jättepositivt.

Energieffektiviseringen var ett av de riktigt svåra målen att nå när det gällde 20–20–20-överenskommelsen. Man har också på EU-nivå varit pessimistisk från tid till annan när det gäller om man verkligen kommer att klara detta. Utsläppsmålen kommer man att klara, man kommer att klara målet när det gäller förnybar energi, men energieffektiviseringen har man varit orolig för.

Det har vi från vår sida också varit, därför att problemet när vi fick energieffektiviseringsdirektivet var att det var väl detaljerat. Det kan jag gärna hålla med om. Det är till och med tveksamt om man skulle ha godkänt detta som en EU-fråga över huvud taget. Det kan mycket väl vara så att det inte skulle ha varit det, för det var på en sådan detaljnivå. Men det som förvånade oss då och det som förvånar mig nu är att regeringen har så få förslag. Utan att titta på direktivet finns det ju ändå en del uppslag i det som skulle kunna få oss att arbeta vidare.

Nu vill jag inte på något sätt dra in någon bostadspolitisk debatt i den här diskussionen, men vi har till exempel ett miljonprogramsbestånd som vi vet kommer att kräva enorma investeringsresurser i framtiden om dessa bostäder ens ska kunna vara bobara. Jag vet att väldigt många bostadsföretag funderar väldigt mycket över hur de ska kunna hantera detta.

Det är bara ett exempel, och regeringen har sagt att man kan gå med på kravet att i alla fall energieffektivisera statliga byggnader.

Så till den fråga som jag ställde om målen. Vi socialdemokrater har varit oroade över hur man skulle hantera målen, för vi håller inte med om kommissionens sätt att beräkna det. Vi tycker att vi ska ha mål men på ett

sådant sätt att det också främjar tillväxt. Vi har aldrig slagit fast att vi ska ha något tak för energianvändningen. Det vill jag bestämt avvisa. Men man måste få det mer effektivt, och man måste också titta på helheten när det gäller energianvändningen.

Det talas om att vi inte når tvågradersmålet, och så har vi en regering som inte har några egna förslag förutom energiskatter, koldioxidskatter, elcertifikat och handel med utsläppsätter. Energiskatter kan vara väldigt bra, men i vårt kalla Norden har vi ingen annan möjlighet än att använda ganska mycket energi till exempel under vintern, och då tror jag inte att energiskatter har den roll de borde ha i andra sammanhang.

Min konkreta fråga är: Vad kommer regeringen att göra för att uppnå detta mål?

Anf. 76 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Tack för kommentarerna från Börje Vestlund. Energieffektivisering är verkligen en av de bästa och billigaste insatserna vi kan göra för att klara klimatomställningen, mångdubbelt billigare än att till exempel bygga ny kraftproduktion.

Det är just därför som Sverige har uttalat en ambitiös, pragmatisk hållning i förhandlingsarbetet, där vi tydligt har uttryckt vårt stöd för det danska ordförandeskapet och den danska energiministerns målmedvetna arbete för att snabbt få det reviderade direktivet på plats före sommaren. Det är just därför som regeringen har valt att tydligt säga ja till väldigt tuffa mål. Det behövs för att klara klimatomställningen men också för att försvara att det behövs finns tillräcklig handlingsfrihet för medlemsstaterna att utifrån vilka system man redan har på plats faktiskt välja den mest effektiva metoden för att genomföra ytterligare energieffektivisering hemmavid.

Vi har väldigt bra erfarenheter av energieffektivisering här hemma. Det femåriga programmet för energieffektivisering av den riktigt energiintensiva industrin löper fram till 2014 med ca 300 miljoner kronor varje år. Det innehåller en mängd saker: förstärkt regionalt och lokalt energi- och klimatarbete, insatser för information och rådgivning, stöd för teknikupphandling samt marknadsintroduktion av energieffektiv teknik med särskilt fokus på små och medelstora företag.

Börje Vestlund beskriver att regeringen skulle ha fått förslag. Det är faktiskt inte riktigt med sanningen överensstämmande. Vi har programmet för energieffektivisering i den intensiva industrin som under sin första programperiod ledde till att man kunde spara lika mycket energi som skulle behövas för att värma 60 000 villor.

Vi har alldeles nyligen under den här riksdagen på regeringens initiativ skärpt energihushållningskraven i Boverkets byggregler.

Vi satsar under hela mandatperioden på de lokala klimat- och energirådgivarna, som gör ett helt fantastiskt arbete med att sprida information om redan lönsamma energieffektiviseringsinsatser som enskilda och företag kan göra och dra nytta av.

Den här våren hanterar riksdagen regeringens förslag till justeringar av kraven när det gäller energideklarationen så att det nu blir ett obligatorium för var och en som säljer ett hus att faktiskt energideklarerat huset så att en köpare kan veta vad det är man köper och också veta vilka investeringar och effektiviseringar som är lönsamma att göra.

Jag måste tyvärr göra Börje Vestlund lite besviken, därför att hans tolkning att regeringen har ändrat sig om de vita certifikaten tyvärr inte är sann. Det som jag säger i mitt svar är att Sverige tydligt stöder målet om 1 ½ procents besparing, men att vi välkomnar att direktivet, så som det nu ligger på bordet, ger medlemsstaterna möjlighet att antingen välja att genomföra det genom att införa vita certifikat eller genom något annat system.

Regeringen har låtit Energimyndigheten titta på hur vita certifikat skulle fungera i Sverige. De kan konstatera att eftersom det redan finns ett pris, bland annat med klimat- och energiskatterna som gör energi-effektivisering lönsam, och eftersom en hel del av de åtgärder som andra lägger in i systemet för vita certifikat dessutom redan finns på plats i Sverige är just modellen med vita certifikat inte det som kommer att addera ytterligare besparing i Sverige. Det är andra vägar som leder framåt. Det kommer vi också att redovisa när vi 2014 ska redovisa till EU-kommissionen hur Sverige ska uppfylla det nya direktivets reviderade krav.

Anf. 77 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Det allra billigaste och allra enklaste sättet att minska energianvändningen är naturligtvis energieffektivisering. Maud Olofsson brukade alltid säga att en kilowattimme som man inte använder är den bästa kilowattimmen. Det är ju helt sant. Det tror jag att vi alla är överens om.

Jag tror i och för sig att vi kommer att få göra väldigt stora investeringar i vår kraftproduktion i framtiden, men det kommer att ha andra orsaker. Det kommer nog att behövas investeringar som vi inte ens kan ana hur stora de kommer att vara. Det kommer vi att behöva göra för att kunna nå fram till ett CO₂-fritt samhälle fram till 2050.

Man sade ja till de tuffa målen. Det är en sak att säga ja till de tuffa målen, man måste ändå vara mer konkret. Den elintensiva industrin är ett jättebra exempel. Jag vet att man kan om man vill. Men vi har några andra problembarn. Det är bostäderna, de offentliga byggnaderna och transportsektorn, som det har gjorts lite grann inom. Där borde man kunna sätta ännu mer fart om vi ska uppnå detta.

Energideklarationer är naturligtvis bra, men det är inte så att man får mer energieffektivitet bara för att man har energideklarationer. Det är ju ingenting nytt i sig att man har arbetat med den elintensiva industrin. Det har man ju gjort under ganska lång tid, förmodligen därför att det är det allra enklaste eftersom den har så väldigt mycket pengar att vinna på att minska sin energianvändning. Men sedan har man inte så mycket mer. Det är faktiskt väldigt få redskap man har för de här områdena, transporterna, de offentliga byggnaderna och bostäderna. Där har man väldigt lite. Där menar jag att vi borde få en redovisning ganska snart.

Det är trots allt så att 2020 lät som väldigt långt fram i tiden när man gjorde den här överenskommelsen. Det är helt sant. Men 2020 börjar nu att i väldigt snabb takt närma sig. Man kan inte komma bara sex år innan och tro att man ska kunna få den önskade effekten. När man till exempel tog beslutet om förnybar energi hade man ju arbetat väldigt effektivt med det under mycket lång tid. På det här området har man ägnat sig lite

grann åt industrin, lite grann åt fordonen, men i övrigt har man inte tänkt i de här banorna.

Det är därför jag återigen måste ställa frågan till statsrådet: Vad kommer man att göra på de här områdena, transporter, de offentliga byggnaderna och bostäderna, för att få dem ännu mer energieffektiva? Där har vi inte bara energideklarationerna, som är viktiga, utan där har vi också flerfamiljshusen. Då menar jag inte bara allmännyttan, utan då menar jag verkligen flerfamiljshusen.

Anf. 78 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Det stämmer som Börje Vestlund säger att vi har väldigt goda erfarenheter av energieffektivisering i Sverige, inte minst i industrin. Tittar man på utvecklingen sedan 1970 kan man se att den svenska industrins energianvändning faktiskt har minskat med 66 procent. Det är helt fantastiskt. Mycket drivs av att det, eftersom det ofta handlar om att fasa ut ändliga, dyra energislag, faktiskt är ekonomiskt lönsamt att göra detta. Då är information och kunskap om vilka lösningar som finns att tillgå och som redan är ekonomiskt lönsamma att göra väldigt viktiga.

Jag fick alldeles nyss en ny prognos från Energimyndigheten. Det var deras senaste kortsiktsprognos som presenterades i början av den här veckan. Enligt den bedömer man att energianvändningen i Sverige kommer att minska mellan 2011 och 2013. Det är klart att det kommer att hjälpa oss att nå vårt ambitiösa 2020-mål.

Omställningen till ett långsiktigt hållbart samhälle bygger på några olika delar. Vi kan ju se att även när vi lyckas ställa om hela energisektorn till förnybart kommer det inte att räcka till om vi inte samtidigt energieffektiviserar. De hänger ihop som ler och långhalm. Utmaningen är att få mer förnybar, långsiktigt hållbar energi att faktiskt räcka till fler, att se till att de miljoner människor som nu behöver resa sig ur fattigdom världen över kan göra det, inte med gammal dålig fossilenergi som driver på klimatutsläppen utan med förnybar energi som dessutom kan vara ekonomiskt konkurrenskraftig.

En av de stora utmaningarna, som Börje Vestlund nämner i sitt inlägg, är omställningen av transportsektorn. Vi har fasat ut det fossila väldigt framgångsrikt i stora delar av samhället. Vi hade 80 procent fossilt 1970 i samhället som helhet. I dag har vi 40 procent. I transportsektorn har det gått trögare. Vi har fortfarande 95 procent fossilt i den, även om vi nu glädjande nog steg för steg kan se hur andelen förnybart också i transportsektorn ökar tack vare att regeringen har gjort målmedvetna satsningar på koldioxidbeskattning, på miljöbilspremie, på supermiljöbilspremie och på förändrade miljöbilsdefinitioner för att ställa om transportsektorn i mer hållbar inriktning.

Just nu lägger jag sista handen vid direktiven till en utredning som ska gå igenom och föreslå vilka ytterligare åtgärder som behövs för att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta till 2030, som regeringen har slagit fast och riksdagen har ställt sig bakom.

Börje Vestlund säger att energideklarationer i sig inte automatiskt leder till energieffektivisering. Nej, det gör de inte. Det förutsätter att individer fattar rätt beslut. Men vi kan se att en av huvudförklaringarna till att en del av investeringarna i energieffektivisering som redan i dag är ekonomiskt lönsamma inte sker är brist på information. En energieffektivi-

viseringsdeklaration när du köper din fastighet är en sådan informationsinsats som tydligt och bra beskriver för köparen av en fastighet vilka investeringar som är ekonomiskt lönsamma att göra.

Därför är det bra att vi nu kommer att förändra kraven och göra deklARATIONERNA obligatoriska och ställa krav på att de ska genomföras i den aktuella fastigheten så att man kan lita på kvaliteten på den energideklaration man får när man köper ett hus. Då kommer man att kunna fatta bra och rationella energibeslut.

Anf. 79 BÖRJE VESTLUND (S):

Fru talman! Om detta är det enda som finns vad gäller bostäder blir det grädden på moset, men man kan inte räkna med att bostäderna blir så energieffektiva att de kan bidra. Det är jag säker på.

Det är klart att detta kan påverkas i en viss grad. Vi har fortfarande flerfamiljshusen. Där har man få, om ens några, idéer om vad som ska göras åt dem fram till 2020. Det kommer att krävas stora investeringar.

De kanske kommer att krävas oavsett vad staten gör. Det måste finnas verktyg så att det blir energieffektivt. Vår kritik mot ROT har varit att den inte har påverkat byggandet så att det har blivit mer klimatsmart. Tvärtom har ROT använts för många kök och tyvärr inte så ofta till att byta fönster, dörrar eller att tilläggsisolera. Det är vår kritik.

Jag vill inte ha en ROT-debatt, men ROT är ett exempel på att man måste vara tydlig och ordentlig när man lägger fram den typen av förslag så att förslaget inte blir något annat än vad man egentligen trodde att det skulle bli från början.

Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Fru talman! Regeringen har vidtagit en lång rad åtgärder som verkar för att öka energieffektiviteten i våra bostäder. Börje Vestlund nämner ROT-avdraget, som är fullt möjligt att använda till att göra energieffektiva investeringsinvesteringar. Vi har alldeles nyss skärpt energihushållningskraven i Boverkets byggregler. I våras lämnade jag över en skrivelse till riksdagen där regeringen beskriver att vi framöver kommer att behöva skärpa kraven på energihushållning i våra bostäder för att förverkliga idén om nära-noll-energibyggnader. Efter att regeringen har inhämtat kompletterande underlag och genomfört en del studier kommer vi att återkomma till riksdagen och berätta i detalj vilka krav vi kommer att ställa på framtidens bostäder för att de ska bli nära-noll-energibyggnader.

Avslutningsvis måste jag passa på att välkomna att Börje Vestlund är så tydlig när han säger att Socialdemokraterna inte vill se ett tak för energianvändningen i Sverige. Det är bra. Det finns andra röster i den nationella debatten som har uttryckt att Sverige borde ha ett tak för energitillförseln. Om man väljer att göra så får man fundera på vad som kan hända i oktober månad ett år när vi slår i taket för energianvändningen. Ska vi stänga energieffektiv tung industri, pappersbruket hemma i Hylte eller SSAB:s stålverk i Oxelösund?

Svensk industri, jämfört med annan industri världen över, är energieffektiv och strävar efter långsiktig hållbarhet. Det är bra om industrin tar konkurrensandelar, och det är bra om den kan konkurrera ut en del annan produktion i andra delar av världen som kanske bedrivs under sämre miljökrav.

Jag vill verkligen välkomna att Socialdemokraterna stöder det sätt som vi har valt att definiera det nationella målet och som målet kommer att definieras i EU.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2011/12:338 om hoten mot vår säkerhet

Anf. 81 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Peter Rådberg har bett mig utveckla vad jag menar med att hoten mot vår säkerhet är både komplexa och breda och måste också mötas brett och inte bara med militära medel.

Den svenska säkerhetspolitiken utgår från en bred syn på begreppet säkerhet. I *En strategi för Sveriges säkerhet* (Ds 2006:1) föreslog Försvarsberedningen att målen för vår säkerhet ska vara följande: värna befolkningens liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och värna förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Målen behandlades därefter i propositionen *Stärkt krisberedskap – för säkerhets skull* (prop. 2007/08:92) samt i Försvarsutskottets betänkande (bet. 2007/08:FöU12).

Fru talman! Dagens hot är komplexa och kan få konsekvenser för breda samhällssektorer. Naturkatastrofer, organiserad brottslighet, epidemier, spridning av massförstörelsevapen och internationell terrorism är några exempel på dem. Hoten mot säkerheten som Sverige ställs inför sträcker sig därmed från hot som är av tydlig försvarspolitisk karaktär, till hot eller händelser som främst hanteras inom samhällets krisberedskap.

Samhället ska kunna motstå och hantera påfrestningar av olika slag över hela hotskalan från allvarliga olyckor och kriser till höjd beredskap och krig. Samverkan mellan myndigheter och andra aktörer – civila och militära, nationellt och internationellt – är en förutsättning för att såväl förebygga och förhindra som att hantera många av hoten.

Anf. 82 PETER RÅDBERG (MP):

Fru talman! Jag vill först börja med att gratulera Karin Enström till ministerposten och önska dig lycka till i det nya uppdraget.

Jag blev glad när jag hörde vår försvarsminister på sin första presskonferens lyfta fram att hoten mot vår värld är komplexa och breda och måste mötas brett och inte bara med militära medel. Det värmdes. Jag hade hoppats att Karin Enström skulle utveckla detta lite mer i svaret, men på den punkten är jag tyvärr lite besviken.

Sedan mitten av 1990-talet har den säkerhetspolitiska situationen förändrats radikalt i vår omvärld. Den hotbild som finns i dag är inte i första hand av militär natur, precis som försvarsministern själv antyder. Trots att det inte föreligger något invasionshot mot svenskt territorium är försvaret fortfarande i sin huvudsakliga struktur utformat för ett sådant hot. Jag menar att beredskapen för att möta icke-militära hot måste förbättras. Försvarsminister Karin Enström nämner två rapporter, och vad hon säger är helt riktigt. Men jag tycker att vi inte har gått tillräckligt långt. Det

finns ett väl underbyggt material, men det fattas ändå ett politiskt beslut. Jag menar att beredskapen för att möta de icke-militära hoten helt enkelt måste förbättras.

Det gäller också att Försvarsmakten är förändringsbenägen och kan anpassa sig efter dagens verklighet, vilket jag tycker att Försvarsmakten inte gör. Miljöpartiet har under lång tid, som Karin Enström väl känner till, drivit linjen om att ha en vidgad hotbild.

Om vi tittar ut över Europa ser vi att världen ser ljus ut – om vi håller oss till väpnade konflikter mellan EU:s länder. Däremot kommer ett antal händelser av skild natur att dyka upp i Sverige och i Europa där Nordic Battlegroup, eller den svenska försvarsmakten, skulle kunna vara en del av en räddningsstyrka tillsammans med andra aktörer.

Jag vill ta upp jordbävningen i Haiti för ett antal år sedan. Då diskuterades ganska flitigt om battle group var en grupp som skulle kunna sättas in, men tyvärr blev det inte så. Jag är personligen helt övertygad om att battle group eller svenska försvarsmakten skulle ha varit en bra förstärkning inledningsvis, i det akuta läget, vid jordbävningen i Haiti. Tyvärr fanns inte den politiska kraften att sätta in battle group vid det tillfället.

Försvarsministern tar också upp de beslut som riksdagen har sagt ja till, nämligen att ”värna befolkningens liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och värna förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter”. Om något av dessa mål hotas är det ett säkerhetshot.

Om man skulle gå på de beslut som riksdagen har fattat skulle världen enligt svensk försvars- och säkerhetspolitik se lite annorlunda ut.

På slutet skriver försvarsministern själv: ”Samverkan mellan myndigheter och andra aktörer – civila och militära, nationellt och internationellt – är en förutsättning för att såväl kunna förebygga och förhindra som hantera många av hoten.”

Jag håller helt med om detta. Då vill jag att försvarsministern utvecklar just den tanken och ger exempel på hur detta ska förstärka vår säkerhet och kontakt med de civila myndigheterna.

Anf. 83 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Jag tycker att Peter Rådberg lyfter upp väldigt viktiga frågor i sin interpellation. Det är inte första gången. Vi hade nyligen ett seminarium, som Miljöpartiet var med och arrangerade, som handlade om just den nya hotbilden och att den ser annorlunda ut än tidigare. Nu är det här en försvarspolitisk diskussion, men man kan säga att dessa frågor är viktiga för hela samhället och berör så många fler än enbart oss som är försvarspolitiskt intresserade. Det handlar om utrikespolitik, bistånd, miljö och klimat, it-frågor etcetera.

Vi är väl ganska överens om att hoten mot Sverige ser annorlunda ut än vad de har gjort tidigare. Det är nog inte heller blockskiljande, som jag uppfattar det, utan här finns en stor samsyn. Verkligheten är ju tydlig. Precis som försvarsministern redogjorde för kan kriser och katastrofer drabba Sverige på ett annat sätt än tidigare, alltifrån nya influensor till askmoln, terrordåd och oljeutsläpp på västkusten. Tittar man globalt ser man fler exempel på det.

Frågan jag ställer mig är om det finns en gemensam nämnare här, och det tror jag att det kan finnas på flera sätt. Vi talar till exempel om grän-

söverskridande faktorer. Det är inte längre nationella kriser eller hot, utan globaliseringen som gör att vi blir alltmer påverkade och beroende av varandra. Jag tror att vi möter det bäst genom mer av gemensamt arbete, inte minst inom EU, som är en viktig partner i detta. Lyckligtvis bygger Sverige i dag säkerhet med andra på ett helt annat sätt än tidigare. Det är tydligt att dessa frågor diskuteras inte bara hemma i Sverige utan på många andra håll också.

Ett exempel ligger inte så många mil öster om oss, i Tallinn, där Nato utvecklar ett centrum för cybersäkerhet och där man har tagit en internationell ledartröja. Det är ett område där jag hoppas att Sverige genom vårt partnerskap med Nato ska kunna vara med, och både bidra till och dra nytta av det arbete som sker.

Jag tycker också att många av dessa aspekter ryms på ett bra sätt i de insatser som Sverige gör i dag. Där är Afghanistan ett exempel, med en plågsam lärdom om att det inte bara räcker med militära medel för att lösa en konflikt utan att det handlar om en lång rad olika saker, alltifrån utvecklingsbistånd till statsbyggande och kunskapsutbyte mellan länder.

Att upprätthålla säkerhet tror jag samtidigt alltid kommer att vara en faktor i det här sammanhanget. Bredvid den som arbetar med att bygga upp civila institutioner i dag går inte sällan en soldat. Det kan man tycka vad man vill om, men det är också en följd av hur världen ser ut i dag. Här finns inte alltid en tydlig rågång, och det måste man vara öppen för att se.

Det nya reformerade försvar som vi nu är på väg att bygga upp ska vara anpassat för att se hela hotbilden, mer flexibelt användbart för att kunna användas nationellt men också internationellt, i hela det spektrum vi talar om, från väpnad strid till fredsbevarande och till katastrofhjälp.

När vi talar om hotbilden tror jag sammanfattningsvis att vi måste tala om olika typer av hotbilder och såväl hård som mjuk säkerhet – hård utifrån perspektivet med en försvarsmakt som kan hantera direkta hot mot vår säkerhet, men mjuk utifrån att kunna arbeta med civila medel för att förhindra uppkomsten av hot och kriser, alltifrån utvecklingsbistånd till fattiga länder och till att kunna samarbeta inom EU för att lösa olika former av kriser.

Anf. 84 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Tack för de vänliga orden från Peter Rådberg! Och tack till Johan Forssell, som deltar i debatten!

Jag tänkte utveckla en del av detta och ta upp några trådar som inte minst Peter Rådberg tog upp. Det är just de mål som riksdag och regering har satt upp, för det är ju de mål som man har satt upp för samhällets och befolkningens säkerhet som är styrande både för det militära försvarets förmåga och för den civila krisberedskapen i Sverige.

Precis som båda talarna har varit inne på är både utmaningarna och hoten mot vår säkerhet föränderliga, och de känner inga nationsgränser. Gränsöverskridande samarbete, handel och integration främjar en positiv utveckling i stora delar av världen, och den ska vi välkomna. Samtidigt innebär den fortsatta globaliseringen – det ser vi – en ökad sårbarhet, genom att enskilda händelser snabbt kan få regionala eller globala återverkningar. Medan den gamla tidens hot var mer entydiga och existenti-

ella är dagens hot komplexa och kan få konsekvenser för breda samhällssektorer.

Väpnade konflikter och deras spridningseffekter kommer även fortsättningsvis att utgöra ett hot mot vår egen säkerhet. Storskalig terrorism är ett annat exempel på när icke statliga aktörer kan utgöra ett hot mot vår säkerhet, oavsett var den attacken inträffar.

Klimatförändringar, naturkatastrofer, organiserad brottslighet, epidemier, pandemier och spridning av massförstörelsevapen är också några exempel på hot som är mer eller mindre synliga eller förutsägbara. I en globaliserad värld ökar risken för att en ekonomisk kris kan få konsekvenser för det säkerhetspolitiska läget. Hot mot vårt allt större it-beroende informationssamhälle utgör också en del av den bredare hotbilden.

Fru talman! Vi ser alltså hur hoten mot Sverige ständigt förändras. Det är nya risker och utmaningar som tillkommer. Ett brett perspektiv på utmaningar och hot måste därför präglade den säkerhetspolitiska analysen. Jag håller med om att det är viktigt att bibehålla en öppenhet för vad som kan komma att bli ett hot och försöka förbereda sig på det oväntade genom just samarbete och åtgärder nationellt och internationellt.

Här, fru talman, måste vår säkerhet därför försvaras med både militära och civila medel. Allt fler måste involveras och ta ansvar för samhällets säkerhet, vare sig det gäller ett väpnat hot, en allvarlig olycka eller en samhällskris. Vår beredskap ska anpassas kontinuerligt till den rådande hot- och risknivå som finns i vårt närområde. De reformer som genomförs för att uppnå ett mer användbart och tillgängligt försvar behövs för att skapa en större handlingsfrihet.

Sedan har Sverige också, gemensamt och systematiskt, under de senaste tio åren byggt upp just en krisberedskap för att kunna förhindra och hantera olika hot mot människors liv och hälsa, hot mot samhällets funktioner och hot mot samhällets grundläggande värden. De resurser som utgör samhällets krisberedskap finns ju inom ett stort antal sektorer och på flera samhällsnivåer.

Här ser jag att såväl offentliga som privata aktörer inklusive den enskilde individen ingår i den sammanlagda krisberedskapen. Det ställer, precis som Peter Rådberg sade, krav på samverkan mellan våra myndigheter och mellan civila och militära aktörer. Den breda hotbilden måste mötas med en bred beredskap.

Inte minst genom skapandet av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har man försökt få ihop så många sektorer som möjligt. Det är också genom MSB som vi har gjort en insats i Haiti. Jag är positivt inställd till att Peter Rådberg är så positivt inställd till EU:s battle group och att kunna använda den.

Anf. 85 PETER RÅDBERG (MP):

Fru talman! Tack för svaret! Försvarsministern målar upp den bild som egentligen finns i svaret och säger att hotbilden är bred och måste mötas brett och så vidare. Men min fråga var egentligen: Hur? Johan Forssell var inne på samma sak, att vi är rörande överens.

Men någonstans måste man ta ett politiskt ansvar och komma med några politiska förslag på hur detta ska ske och inte bara hela tiden konstatera att det är en bred hotbild, vilket vi alla har insett sedan mitten av 1990-talet, som jag sade.

Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, besökte försvarsutskottet i tisdags och redogjorde för sin senaste rapport om den ryska militära förmågan i ett tioårsperspektiv. Jag tar upp detta, för om vi har någon form av hotbild eller något vi kan rädas för gäller det kanske just Ryssland.

Den enkla och snabba sammanfattningen av FOI:s rapport är förvisso att Ryssland har ganska höga ambitioner om att öka sin försvarsförmåga men att ekonomin enligt FOI troligtvis kommer att kanske inte sätta käppar i hjulet men åtminstone få stora konsekvenser för försvarsmakten även i Ryssland. Men framför allt kommer medborgarna att, precis som i västvärlden, kräva helt andra satsningar än de rent militära.

Den stora fråga som FOI ställde var att det egentligen inte fanns någon riktig politisk vilja att satsa så mycket pengar på just försvaret. Det handlar inte bara om Vladimir Putin, utan det finns en hel del andra som vill göra andra satsningar.

Jag reagerade ordentligt när FOI gjorde sin dragning och sade att Moskva i och för sig ser Sverige som ett fredligt land men knappt nämner Sverige vid namn och knappt nämner Norden vid namn. Så ser alltså verkligheten ut.

De hot som Ryssland har enligt FOI gäller Nordkaskasien, Kazakstan och Kina, även om de i och för sig nämnde också Nato. Så ser verkligheten ut.

Då tycker jag att Försvarsmakten och försvarsministern ska ta initiativ till att "förvandla" Försvarsmakten och ge dem helt andra uppgifter.

Efter direktiv från regeringen som jag tycker är bra har Försvarsmakten återupptagit den nationella försvarsplaneringen. Det tycker jag är mycket positivt. Som en konsekvens av detta kommer fyra militära regionala staber att organiseras nästa år, 2013.

En central del i den nationella försvarsplaneringen är just samverkan mellan Försvarsmakten och civila myndigheter. Det är ju själva poängen. Men som alla förstår är det inte möjligt att återgå till metoder och organisatoriska lösningar som användes inom totalförsvaret under kalla kriget, utan Försvarsmakten kommer att mer och mer bli beroende av det civila samhället.

Jag menar att samverkan mellan den civila och militära delen måste stärkas för att kunna möta de hindren och hoten såväl nationellt som internationellt. Flexibilitet och utvecklingsförmåga måste därför utgöra en integrerad del av det framtida försvaret. Jag skulle vilja påstå att Försvarsmakten inte skulle klara sig utan det civila samhället om en allvarlig kris skulle uppstå eller om det skulle bli en invasion av landet.

Därför återkommer jag till frågan: Vilka tankar och förslag har regeringen och försvarsministern kring de konkreta åtgärderna, för det civila samhället blir faktiskt en förutsättning för Försvarsmakten, oavsett vad du tycker om det i sak.

Anf. 86 JOHAN FORSSELL (M):

Fru talman! Jag tycker återigen, försvarsministern, att Peter Rådberg är inne på många viktiga frågor i sitt svar.

Peter Rådberg säger att han inte är säker på att Försvarsmakten skulle klara sig utan det civila samhället vid olika kriser och situationer som kan uppstå. Jag skulle kunna vända på det och säga att jag inte är säker

på att det civila samhället skulle klara sig utan Försvarsmakten vid många kriser och allvarliga situationer som kan uppstå. Här lämnar Försvarsmakten redan i dag ett mycket värdefullt bidrag.

Det är också så att soldatutbildningen i dag inte ser riktigt likadan ut som tidigare. Den är breddad. Redan i dag, till och med om man tittar på den grundläggande militära utbildningen, finns det moment som dockar in i mycket av den diskussion som vi har kring just samhällets sårbarhet, demokrati och en breddad hotkala. Det är moment som sedan också fortsätter längre fram i utbildningen.

Jag tycker att det är viktigt att vi har med oss detta i diskussionen. Rågången mellan civilt och militärt finns inte alltid på plats i verkligheten. Jag tycker att det är bra utveckling.

Jag tycker att vi ibland ställer saker och ting mot varandra på ett lite olyckligt sätt. Bara detta att man ser att det finns andra typer av hot mot Sverige innebär inte att de mer traditionella hoten eller riskerna för all framtid per definition har försvunnit. Vi kan gå tillbaka till den senaste Försvarsberedningen, där också Miljöpartiet var med, och se att man där sade att militära angreppshot mot Sverige aldrig kan uteslutas på längre sikt. Det tycker jag är viktigt att ha med sig.

Det är onödigt att försöka ställa saker mot varandra. Jag tror personligen att vi måste utveckla nya kapaciteter för att möta den här typen av hot. Men samtidigt som vi säger det behöver vi också stärka vår försvarsförmåga, som ligger i försvarsreformen. Den har – om man ska tala klarspråk – varit alltför låg under alltför många år.

Låt oss inte välja, utan låt oss försöka göra båda sakerna!

Anf. 87 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Jag skulle vilja inleda med att fundera över den lätt absurda tanke som Peter Rådberg framför, att vi skulle ha ett militärt försvar som är som en egen, isolerad ö utanför resten av samhället. Så ser jag det inte alls.

Det är delar som är helt beroende av varandra. De måste kunna understödja varandra beroende på vilken kris det handlar om. Även om det handlar om ett rent militärt angrepp säger det sig självt att det är hela samhället som måste vara berett att på olika sätt anpassa sig, stödja och finnas bakom. Det kanske inte var så Peter Rådberg menade, utan självklart är vi helt beroende av varandra. Ett militärt försvar kan aldrig fungera utan ett samhälle bakom sig.

Men för att gå tillbaka till huvudfrågan om hur, som Peter Rådberg ställer: Hur ska vi då möta hoten? Med risk för att gå tillbaka till något som vi känner igen vill jag påminna om att vår säkerhet är starkt kopplad till omvärlden och framför allt till våra närmaste grannländers och Europas säkerhet i stort.

Om vi börjar i det stora: Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra länder. Vi ska vara med och ta ansvar för säkerheten i Europa genom att stödja andra EU-länder eller nordiska länder om de utsätts för katastrofer eller olika former av angrepp. Ett sådant åtagande är det mest grundläggande uttrycket för europeisk solidaritet. Därför är det en naturlig utveckling av vår säkerhetspolitiska linje.

Den säger också att vi ska ha förmåga att ta emot militär hjälp och annan typ av hjälp av andra länder när Sverige hotas.

Solidaritetsförklaringen täcker ett brett spektrum av händelser – det är poängen. Det är allt från allvarliga civila olyckor, naturkatastrofer och terrorangrepp till just militära kriser och angrepp.

Går man till hur det ser ut i vårt närområde i dag ser man dynamiken i närområdet och utvecklingen i Ryssland. De är centrala faktorer för Sveriges säkerhet. Precis som jag tror att FOI sade i sin rapport är utvecklingen i Ryssland svår att förutsäga. Men helt tydligt är att de står inför betydande utmaningar och att vi ständigt behöver följa både den politiska utvecklingen och den militära utvecklingen.

Bedömningen är ändå att utvecklingen i närområdet och vår omvärld kräver att vi har ett starkt försvar med hög tillgänglighet. Då blir vår militära förmåga och vårt militära agerande en viktig faktor för den säkerhetspolitiska stabiliteten i området, särskilt då flera länder nära oss just nu planerar för reducerade försvarsanslag.

Vår solidaritetsförklaring ställer också nya och delvis kanske högre krav på att Sverige ska kunna ge och ta emot stöd. Vi säger också att förmågan att genomföra fredsfrämjande insatser ska öka.

Men jag vill ändå vara klar och tydlig och säga att säkerheten i närområdet i dag inte främst handlar om militära hot, utan i närområdet ser vi miljöhot, riskfyllda energitransporter på Östersjön och störning av handelsflöden som skulle kunna leda till svåra påfrestningar för Sverige.

Där har vi ett utmärkt exempel på hur vi har ökat samarbetet mellan länderna i Östersjöregionen för att kunna bemöta de breda hoten genom luftövervakning, gemensam sjöövervakning, sjöräddning, miljösamarbete och utbyte av information. Det säkrar att vi är bättre förberedda om en katastrof eller olycka skulle äga rum.

Just den samverkan mellan myndigheter och nationer är helt avgörande. Vi kan återkomma till det.

Anf. 88 PETER RÅDBERG (MP):

Fru talman! Min poäng, försvarsminister Karin Enström, var just att det civila samhället och Försvarsmakten är helt beroende av varandra. Johan Forssell uttryckte att vi måste ha både och, men grejen är att vi har en ekonomi. Även om regeringen tillför några kronor till kommer ekonomin att sätta gränser för vilket försvar vi kan ha. Då måste vi få välja, precis som man får göra på andra områden och i sin privatekonomi. Man kan inte köpa allting.

Den intressanta frågan blir då vad regeringen och Försvarsmakten ska satsa på. Blir det traditionellt försvar? Vi ska inte ha en JAS-diskussion, men gör man den satsningen på 30–40 miljarder får det såklart konsekvenser för annan verksamhet i Försvarsmakten och kan slå ut materielanskaffning eller något annat.

Ytterst handlar det om vilken försvars- och säkerhetspolitik Sverige ska ha i dag och tio år framåt.

Jag tog upp det nordiska samarbetet, och jag tog upp Östersjösamarbetet som är centralt för vårt närområde. 80 procent av allt materiel går ju på båtar i dag. Då krävs en ganska intensiv bevakning för att skydda Östersjön mot oljeutsläpp och annat. Här skulle Sverige och Försvars-

makten kunna ta ett initiativ till ett samarbete med Östersjöländerna och de nordiska länderna.

Solidaritetsklausulen är jättebra, men det finns en hake. Vi vet inte vad vi ska göra när krisen kommer. Sverige har sagt att när det händer något ska vi ta egna beslut om vad vi ska göra eller inte göra, och vi bör nog utveckla vad vi vill med solidaritetsklausulen.

Anf. 89 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Peter Rådberg tar upp många och viktiga frågor, för visst är det vägval som måste göras. I mina tidigare inlägg har jag försökt beskriva behovet av att kunna möta det brett.

Vi vet inte vad som kommer att hända. Jag kan i dag inte säga hur nästa extrema påfrestning eller hot kommer att se ut. Jag kan inte heller säga när det kommer att inträffa. Men oavsett var, när och hur det äger rum ska Sverige vara bättre förberett avseende militär förmåga och inte minst när det gäller den allmänna krisberedskapen.

Här finns goda exempel på samarbete, men det kan självklart utvecklas. Till exempel kunde vi genom MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, bistå japanska myndigheter med skyddsmateriel efter jordbävningen och tsunamin förra året. Vår kustbevakning ska ha beredskap för oljekatastrofer i Östersjön men också kunna bekämpa sjöröveri utanför Somalias kust.

Vi har också det militära försvaret som gör insatser internationellt, som har sin nationella förmåga och som ska kunna stödja samhället vid olika typer av katastrofer. Jag hoppas att vi inte får jordbävningar men vid översvämningar, skogsbränder och så vidare.

Vi har en flexibel organisation, men precis som Peter Rådberg säger måste man alltid prioritera. Man har aldrig råd med allt. Då gäller det, fru talman, att ha en mix av militär och civil förmåga. Att vi ska en mix är vi överens om, men andelarna i mixen får vi fortsätta att diskutera.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställts

den 11 maj

2011/12:361 Kulturarvslyftet

av *Gunilla Carlsson* i Hisings Backa (S)

till kultur- och idrottsminister *Lena Adelsohn Liljeroth* (M)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 maj.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 11 maj

2011/12:575 Särskild ersättning för glesbygdsapotek

av *Phia Andersson* (S)

till socialminister Göran Hägglund (KD)

2011/12:576 Förlängd skolplikt för nyanlända

av *Esabelle Dingizian* (MP)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

2011/12:577 Swedfunds investeringar i Sierra Leone

av *Åsa Romson* (MP)

till statsrådet Gunilla Carlsson (M)

2011/12:578 Åtgärder för att se hur skattefelet utvecklas

av *Jacob Johnson* (V)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:579 Utredning om sparbankerna

av *Ulla Andersson* (V)

till statsrådet Peter Norman (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 maj.

16 § Kammaren åtskildes kl. 13.54.

Förhandlingarna leddes

av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med 6 § anf. 30 (delvis),

av tredje vice talmannen därefter till och med 11 § anf. 71 och

av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

MADELEINE GABRIELSON HOLST

/Eva-Lena Ekman

1 § Aktuell debatt: Polisen	1
Anf. 1 JIMMIE ÅKESSON (SD)	1
Anf. 2 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	1
Anf. 3 MORGAN JOHANSSON (S)	3
Anf. 4 MARIA FERM (MP)	5
Anf. 5 JOHAN PEHRSON (FP)	6
Anf. 6 JOHAN LINANDER (C)	8
Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD)	9
Anf. 8 LEIF LINDSTRÖM (V)	11
Anf. 9 CAROLINE SZYBER (KD)	12
Anf. 10 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	14
Anf. 11 MORGAN JOHANSSON (S)	15
Anf. 12 MARIA FERM (MP)	16
Anf. 13 JOHAN PEHRSON (FP)	17
Anf. 14 JOHAN LINANDER (C)	19
Anf. 15 JIMMIE ÅKESSON (SD)	20
Anf. 16 LEIF LINDSTRÖM (V)	21
Anf. 17 CAROLINE SZYBER (KD)	22
Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	23
Anf. 19 MORGAN JOHANSSON (S)	24
Anf. 20 MARIA FERM (MP)	24
Anf. 21 JOHAN PEHRSON (FP)	25
Anf. 22 JOHAN LINANDER (C)	25
Anf. 23 JIMMIE ÅKESSON (SD)	26
Anf. 24 LEIF LINDSTRÖM (V)	27
Anf. 25 CAROLINE SZYBER (KD)	27
Anf. 26 Justitieminister BEATRICE ASK (M)	28
2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	28
3 § Fortsatt ledighet	29
4 § Anmälan om kompletteringsval	29
5 § Hänvisning av ärende till utskott	29
6 § Svar på interpellation 2011/12:316 om EU och moms för ideell sektor	29
Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (M)	29
Anf. 28 HANS OLSSON (S)	30
Anf. 29 Finansminister ANDERS BORG (M)	31
Anf. 30 HANS OLSSON (S)	32
Anf. 31 Finansminister ANDERS BORG (M)	33
Anf. 32 HANS OLSSON (S)	34
Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (M)	34
7 § Svar på interpellation 2011/12:318 om trängselskatt även för utländska fordon i Göteborg	35
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M)	35
Anf. 35 LARS JOHANSSON (S)	35
Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M)	36

Anf. 37	LARS JOHANSSON (S)	36
Anf. 38	Finansminister ANDERS BORG (M)	37
Anf. 39	LARS JOHANSSON (S)	38
Anf. 40	Finansminister ANDERS BORG (M)	38
8 §	Svar på interpellation 2011/12:319 om politik för lycka	38
Anf. 41	Finansminister ANDERS BORG (M)	38
Anf. 42	ANNIKA LILLEMETS (MP)	39
Anf. 43	Finansminister ANDERS BORG (M)	40
Anf. 44	ANNIKA LILLEMETS (MP)	41
Anf. 45	Finansminister ANDERS BORG (M)	42
Anf. 46	ANNIKA LILLEMETS (MP)	43
Anf. 47	Finansminister ANDERS BORG (M)	44
9 §	Svar på interpellationerna 2011/12:348 och 351 om statligt kontrollerbar kommunikationsinfrastruktur	44
Anf. 48	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	44
Anf. 49	LARS JOHANSSON (S)	45
Anf. 50	ANNIKA LILLEMETS (MP)	46
Anf. 51	PETER HULTQVIST (S)	47
Anf. 52	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	48
Anf. 53	LARS JOHANSSON (S)	49
Anf. 54	ANNIKA LILLEMETS (MP)	50
Anf. 55	PETER HULTQVIST (S)	51
Anf. 56	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	51
Anf. 57	LARS JOHANSSON (S)	52
Anf. 58	ANNIKA LILLEMETS (MP)	53
Anf. 59	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	53
10 §	Svar på interpellation 2011/12:350 om kommuners rätt att skapa trafiksäkra miljöer	54
Anf. 60	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	54
Anf. 61	STINA BERGSTRÖM (MP)	54
Anf. 62	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	55
Anf. 63	STINA BERGSTRÖM (MP)	56
Anf. 64	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	57
Anf. 65	STINA BERGSTRÖM (MP)	58
Anf. 66	Statsrådet CATHARINA ELMSÄTER- SVÄRD (M)	58
11 §	Svar på interpellation 2011/12:302 om energiforskning för jobben och klimatet	59
Anf. 67	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	59
Anf. 68	ANN-KRISTINE JOHANSSON (S)	60
Anf. 69	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C)	61

Anf. 70 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S).....	62
Anf. 71 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	62
Anf. 72 ANN-KRISTINE JOHANSSON (S).....	63
Anf. 73 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	64
12 § Svar på interpellation 2011/12:315 om regeringens politik för energieffektivisering	64
Anf. 74 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	64
Anf. 75 BÖRJE VESTLUND (S).....	65
Anf. 76 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	66
Anf. 77 BÖRJE VESTLUND (S).....	67
Anf. 78 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	68
Anf. 79 BÖRJE VESTLUND (S).....	69
Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	69
13 § Svar på interpellation 2011/12:338 om hoten mot vår säkerhet.....	70
Anf. 81 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	70
Anf. 82 PETER RÅDBERG (MP)	70
Anf. 83 JOHAN FORSSELL (M).....	71
Anf. 84 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	72
Anf. 85 PETER RÅDBERG (MP)	73
Anf. 86 JOHAN FORSSELL (M).....	74
Anf. 87 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	75
Anf. 88 PETER RÅDBERG (MP)	76
Anf. 89 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	77
14 § Anmälan om interpellation	77
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	78
16 § Kammaren åtskildes kl. 13.54.....	78

